

GHID PRACTIC

de implementare a
CONCEPTULUI de ȘCOALĂ MODEL

Cuprins

Cuprins	2
Compartimentul I. Infrastructură și dotare.....	5
1. Introducere	5
2. Cerințe față de arhitectura și amplasarea școlii	6
2.1. Cerințe față de amplasare și amenajarea teritoriului.	7
2.2. Acte normative utilizate pentru proiectarea și exploatarea școlii model.....	11
2.3. Condiții de alimentare cu apă și canalizare.....	11
2.4. Cerințe față de alimentarea cu căldură și ventilare.....	11
2.5. Măsuri de asigurare a siguranței de incendiu.....	13
2.6. Cerințe față de eficiență energetică a blocului de studii	13
2.7. Cerințe față de iluminatul natural și artificial	15
2.8. Cerințe față de infrastructura instituției de învățământ pentru asigurarea incluziunii elevilor cu cerințe educaționale speciale	17
2.9. Cerințe față de spațiile sanitaro-igienice școlare	18
3. Date generale despre terenul școlii.	18
4. Recomandări pentru organizarea spațiilor pentru ciclul primar	21
4.1. Date generale despre ciclul primar	21
4.2. Spațiul necesar pentru studii în ciclului primar	21
4.3. Amenajarea sălilor de studii pentru ciclul primar	23
4.4. Sala de robotică.....	29
4.5. Clase lingfonice	32
4.6. Sălă de artă plastică pentru clasele primare	35
4.7. Sală de muzică pentru clasele primare	36
4.8. Spațiu intern pentru recreere pentru clasele primare	38
4.9. Sala de sport adaptată vârstei copiilor din clasele primare 7-10 ani.....	40
4.10. Concluzii.....	42
4.11. Evaluarea spațiilor educaționale destinate ciclului primar	44
5. Recomandări pentru ciclul gimnazial	46
5.1. Date generale despre ciclul gimnazial	46
5.2. Spațiul necesar pentru studii în ciclului gimnazial	47
5.3. Amenajarea sălilor de studii pentru ciclul gimnazial și liceal.....	50
5.3.1. Săli pentru predarea disciplinelor teoretice.....	50
Dotarea cabinetului de limba și literatura română.....	54
Dotarea cabinetul de matematică.....	55
Dotarea cabinetul de istorie	56
Dotarea cabinetul de geografie	58
5.3.2. Săli pentru predarea disciplinelor care au lucrări de laborator	59
Dotarea cabinetul de fizică și a laboratorului.	60
Dotarea cabinetul de chimie și a laboratorului.....	63
Dotarea cabinetul de informatică și a laboratorului.....	66
5.3.3. Centru de multiplicare	67
5.3.4. Săli de muzică pentru clasele gimnaziale.....	68
5.3.5. Săli de artă pentru clasele gimnaziale.....	70
5.3.6. Ateliere școlare	71
• prelucrarea lemnului	72

• prelucrarea metalului	72
• prelucrarea stofelor	73
• culinărie	74
• anexe, spații suplimentare:	75
5.3.7. Bibliotecă pentru clasele gimnaziale	75
5.3.8. Sală adaptată ședințelor Cenaclului literar	78
5.3.9. Laboratoare digitale	78
5.3.10. Sală pentru Managementul clasei și Dezvoltarea personală (30 m2);	80
5.3.11. Sală adaptată ședințelor Cercului de coregrafie	81
5.3.12. Sală adaptată ședințelor Cercului dramatic	82
5.3.13. Sală adaptată condițiilor pentru Clubul de dezbateri	83
5.3.14. Sală adaptată ședințelor Clubului voluntarilor	83
5.3.15. Sală adaptată ședințelor Consiliului elevilor	84
5.3.16. Sală multifuncțională	84
5.3.17. Sală de sport	89
6. Complex sportiv școlar	91
6.1. Sală multifuncțională pentru jocuri	91
6.2. Sală multifuncțională pentru coregrafie	93
6.3. Teren sportiv multifuncțional în exterior cu piste de alergare	94
6.4. Sala de fitness/forță	97
6.5. Vestiarele pentru complexul sportiv școlar	97
6.6. Bazin școlar de înot	98
7. Cantinele și bufetele școlare	99
8. Blocurile tehnico-sanitare	100
8.1. Alimentare cu apă, sanitație și practici de igienă	100
8.2. Blocuri sanitare	101
8.2.1. Aspecte constructive, ingineresti și dotări	101
Aspecte de întreținere	102
Practici de igienă	102
9. Centrul de resurse pentru educația incluzivă	103
10. Spații administrative	104
11. Zona Verde	105
11.1. Plantarea etajată	106
11.2. Gard viu	107
11.3. Perete verde/acoperiș verde	108
11.4. Alternativă sustenabilă a gazonului	110
11.4.1. „Gazon” nativ	110
11.4.2. Pajiște urbană	111
11.5. Managementul sustenabil al apei pluviale	112
11.6. Pavare permeabilă	113
11.7. Zona de compost	114
11.8. Zona de frunze	116
Compartimentul II. Pedagogie și Management	117
1. LEADERSHIP ȘI RESURSE UMANE	117
1.1. Dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere	117
1.2. Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și de conducere	117
1.3. Interdependența relațională	118

1.4. Mentorarea și supervizarea	118
2. CULTURA ORGANIZAȚIONALĂ.....	119
2.1. Viziunea și misiunea instituției	119
2.2. Valorile instituției.....	120
2.3. Brandingul instituțional.....	120
2.4. Inovație și digitalizare	120
2.5. Incluziune și diversitate.....	121
2.6. Promovarea sănătății mintale și a bunăstării.....	121
2.7. Sustenabilitate și mediu	122
3. MANAGEMENT INSTITUȚIONAL	123
3.1. Sistemul educațional.....	123
3.2. Procese instituționale.....	124
3.3. Parteneriate și colaborări.....	124
3.4. Managementul schimbării și adaptabilitatea	125
3.5. Conformitate cu Legislația și Regulamentele	126
4. MANAGEMENT FINANCIAR.....	126
4.1. Bugetare.....	127
4.2. Strategia de dezvoltare financiară.....	127
4.3. Planificarea și gestionarea resurselor	128
4.4. Atragerea de fonduri.....	128
4.5. Transparență și raportare	129
5. EVALUARE și DEZVOLTARE	129
5.1. Autoevaluarea dezvoltării instituției.....	130
5.2. Evaluarea cadrelor didactice, echipa de conducere	130
5.3. Program personalizat de dezvoltare profesională a angajatului	131
5.4. Feedback și îmbunătățire continuă a practicilor educaționale	132
5.5. Integrarea tehnologiei în evaluare și dezvoltare	132
5.6. Cercetare și inovație	133
5.7. Recompense și recunoaștere	134
Fișa de performanță privind nivelul de calitate în leadership și management.....	135
6. Activități practice în natură pentru orele de educație sustenabilă și pentru mediu....	155
6.1. Grădărit școlar	155
6.2. Pepiniera școlară.....	155
6.3. Hotel de insecte.....	155
7. Procesul psihopedagogic	156
7.1. Metode de predare inovatoare.....	157
7.2. Evaluarea formativă și sumativă	158
7.3. Suport individualizat.....	158
Bibliografie	159

Compartimentul I. Infrastructură și dotare

1. Introducere

Școala model este un concept care se referă la o instituție de învățământ care servește ca un exemplu de excelență în educație. Aceasta poate fi o școală care implementează metode și practici inovatoare, oferind elevilor o educație de calitate și pregătindu-i pentru succesul în viață. De obicei, o școală model se remarcă prin rezultate academice superioare, implicarea comunității și dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor.

Infrastructura unei școli model ar trebui să fie concepută astfel încât să ofere un mediu sigur, stimulant și propice pentru învățare. Aceasta ar trebui să includă următoarele elemente:

1. Clădiri și facilități moderne: O școală model ar trebui să aibă clădiri bine întreținute și dotate cu facilități moderne, cum ar fi săli de clasă spațioase și bine iluminate, laboratoare bine echipate, bibliotecă, sală de sport, terenuri de joacă și alte facilități recreative.

2. Tehnologii avansate: Infrastructura școlii model ar trebui să fie echipată cu tehnologii de ultimă generație, inclusiv computere performanțe, conexiuni ultrarapide la internet și acoperire 100% cu conexiune Wi-Fi, proiectoare interactive și alte dispozitive de ultimă oră care să optimizeze procesul de învățare și să ofere acces la resurse educaționale digitale de calitate superioară.

3. Spații de învățare flexibile: O școală model ar trebui să ofere spații de învățare flexibile, care să permită diferite tipuri de activități și metode de predare. Acestea pot include săli de grup, laboratoare de lucru în echipă, spații pentru proiecte și ateliere.

4. Resurse educaționale variate: Infrastructura ar trebui să includă o gamă largă de resurse educaționale, cum ar fi manuale școlare actualizate, cărți, materiale didactice interactive, echipamente de laborator și alte resurse relevante pentru diferitele discipline.

5. Accesibilitate și siguranță: Infrastructura ar trebui să fie accesibilă pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale. De asemenea, trebuie să se asigure un mediu sigur și securizat, cu măsuri adecvate de siguranță și supraveghere.

6. Spații verzi și mediu înconjurător sănătos: O școală model ar trebui să aibă spații verzi, grădini sau curți interioare, care să ofere un mediu înconjurător sănătos și să promoveze conectarea cu natura.

Pentru proiectarea unui spațiu de învățare eficient, există câteva principii generale care se pot urmări:

1. Flexibilitate: Asigurați-vă că spațiul poate fi adaptat pentru diferite stiluri de învățare și activități. Acest lucru poate include mobilier modular, zone de lucru flexibile și posibilitatea de a reconfigura spațiul în funcție de nevoile specifice.

2. Confort și ergonomie: Asigurați-vă că spațiul este confortabil și ergonomic, pentru a sprijini concentrarea și productivitatea elevilor. Alegeți mobilier adecvat, cum ar fi scaune și mese ergonomice, și asigurați-vă că iluminarea și temperatura sunt optime.

3. Acces la tehnologie avansată: În contextul erei digitale, este esențială integrarea tehnologiei în mediul de învățare. Asigurați-vă că în școala model există acces la echipamente și resurse tehnologice de ultimă generație, cum ar fi computere performante, tablete moderne și proiectoare interactive, pentru a sprijini procesul de învățare și a încuraja utilizarea eficientă a tehnologiei în educație.

4. Spații de colaborare: Încurajați colaborarea și interacțiunea între elevi prin crearea unor spații de lucru în grup sau zone de discuții. Acest lucru poate include mese rotunde, scaune mobile sau chiar zone de lucru în aer liber.

5. Estetică și inspirație: Un spațiu de învățare plăcut vizual poate stimula creativitatea și motivația elevilor. Alegeți culori și decorațiuni care să creeze o atmosferă plăcută și inspirațională.

6. Acces la resurse: Asigurați-vă că spațiul de învățare are acces la resursele necesare, cum ar fi cărți, materiale didactice, echipamente științifice sau alte instrumente relevante pentru activitățile de învățare.

Sistemul de învățământ general în Republica Moldova este structurat în cicluri de învățământ și oferă educație obligatorie și gratuită pentru toți copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 16 ani.

Ciclul primar este format din clasele I-IV și are o durată de patru ani. În această etapă, elevii învață subiecte de bază, cum ar fi limba română, matematică, științele naturii, istoria, geografia și educația civică.

Ciclul gimnazial este format din clasele V-IX și are o durată de cinci ani. În această etapă, elevii își continuă studiile în aceleași materii de bază, dar nivelul de complexitate crește. De asemenea, se adaugă și alte discipline, cum ar fi limba engleză, limba rusă, educația artistică și educația fizică.

Ciclul liceal este format din clasele X-XII și are o durată de trei ani. În această etapă, elevii pot alege între diferite profiluri de studiu, cum ar fi științe sociale, științe ale naturii, umanist sau tehnologic. Această etapă pregătește elevii pentru examenul de bacalaureat, care este un examen de absolvire și care le permite să acceseze învățământul superior.

Pentru mai multe detalii despre sistemul de învățământ din Republica Moldova a se vedea Codul Educației Nr. 152 / 2014 ([link](#))

2. Cerințe față de arhitectura și amplasarea școlii

Arhitectura unei școli model poate varia în funcție de nevoile și resursele specifice ale instituției respective. Cu toate acestea, există câteva caracteristici comune pe care le putem identifica într-o școală model:

1. Clădirea: O școală model ar trebui să aibă o clădire spațioasă și bine organizată, cu săli de clasă suficient de mari pentru a permite desfășurarea activităților didactice în condiții optime. De asemenea, ar trebui să includă și alte facilități precum laboratoare, bibliotecă, sală de sport, sală de mese și spații verzi pentru recreere.

2. Accesibilitate: O școală model ar trebui să fie accesibilă pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale. Aceasta înseamnă că trebuie să fie prevăzute rampe pentru accesul în clădire, lifturi pentru etajele superioare și facilități adecvate pentru persoanele cu dizabilități.

3. Tehnologie: O școală model ar trebui să fie echipată cu tehnologie modernă, cum ar fi computere, proiectoare, table interactive și conexiune la internet. Acestea facilitează procesul de învățare și permit utilizarea metodelor și resurselor digitale în activitățile didactice.

4. Spații de colaborare: O școală model ar trebui să ofere spații de colaborare, cum ar fi săli de grup sau zone de lucru în echipă, unde elevii pot lucra împreună și pot dezvolta abilități de comunicare și colaborare.

5. Siguranță: Siguranța elevilor este o prioritate într-o școală model. Aceasta înseamnă că trebuie să existe măsuri de securitate adecvate, cum ar fi sisteme de supraveghere video, alarme de incendiu și proceduri de evacuare bine stabilite.

6. Eficiență energetică: O școală model ar trebui să fie concepută într-un mod care să promoveze eficiența energetică. Aceasta poate include utilizarea surselor de energie regenerabilă, izolarea termică adecvată a clădirii și utilizarea echipamentelor și sistemelor energetice eficiente.

Acestea sunt doar câteva aspecte ale arhitecturii unei școli model. Este important să se țină cont de nevoile și cerințele specifice ale comunității școlare în procesul de proiectare și construcție a unei astfel de instituții.

2.1. Cerințe față de amplasare și amenajarea teritoriului.

Amplasarea clădirilor noi se vor face strict în cartiere locative. Varianta ce mai corectă fiind ca amplasamentul instituției să fie mărginit perimetral de blocuri/edificii locative fără acces direct la autostrăzi sau drumuri magistrale.

În cazul edificiilor existente se va exclude organizarea accesului central al clădirii în direcția străzii dacă distanța dintre edificiu și linia străzii este mai mică de 25 m.

Suprafața totală a terenului destinat instituției de învățământ va fi calculată din considerentul 50 m² pentru elev (NCM C 01 03 2017).

Pe perimetrul de 8 m de la edificiu se interzice plantarea de copaci – zonă de deservire a autospecialelor în caz de situații de urgență.

Clădire/blocul/clădirile trebuie să fie împrejmuite de drum de acces pe tot perimetrul, ce va permite deplasarea fluxului circular, autospecialele să dispună de posibilitate să înconjoare întreg perimetrul.

Lățimea minimă a drumului de acces auto, spre teritoriul instituției, va fi de 6 m (NCM protecția antiincendiu). Zonele de drum și piste pietonale în mod obligatoriu vor fi împrejmuite de bordură rutieră și respectiv pietonală. În zonele de intersecție dintre accesele auto și cele pietonale, bordura rutieră va fi amplasată sub pantă pentru a crea accesul persoanelor cu deficiențe locomotorii.

În locurile intersecțiilor acceselor auto cu aleile pietonale vor fi prevăzute guri de captare a apelor pluviale.

Lățimile minime a trecerilor pietonale ce leagă edificiile de pe teritoriu vor fi de minim 2 m.

Întreg perimetrul terenului trebuie să fie îngrădit cu gard de înălțime minimă de 1,2m. Gardul de împrejmuire nu va avea în vârf elemente decorative ce pot duce la rănirea copiilor (sulițe, bare etc).

În cazul existenței mai multor clădiri (edificii) amplasarea acestora se va face respectând normele sanitaro-igienice și de asigurare a iluminatului natural, școlile cu mai multe blocuri nu se vor umbri reciproc.

Se interzice amplasarea încăperilor gospodărești ce produc zgomot – garaje, stații de pompare, termocentrale etc în același bloc cu clasele de studii.

Platourile de careu se vor amplasa în fața intrării administrativ - festive. Îmbrăcămintea pentru platourile de careu și a drumurilor de acces va fi din materiale tari (asfalt, beton, pava) nu se admit îmbrăcăminte rutieră din savură sau materiale instabile (prundiș, nisip etc).

În apropierea de intrarea administrativ festivă (în fața platoului pentru careuri) vor fi amplasate minim un catarg pentru arborarea drapelului.

De asupra intrărilor administrativ festive vor fi poziționate inscripții cu privire la statutul și denumirea instituției.

Pentru delimitarea blocului de studii și a terenului sportiv, a edificiilor administrativ gospodărești se vor utiliza spații verzi. Pe spațiile verzi se vor planta doar arbori decorativi, evitându-se plantarea pomilor fructiferi (risc major ca copii să urce în ei), și pomi ce sunt recunoscuți ca fiind general alergeni (plop, etc).

Spațiile verzi vor fi dotate cu sistem de irigare ce poate fi pornit/oprit de la un panou de comandă central.

Distanța minimă dintre blocul de studii și marginea terenului sportiv va fi de 15 m. Terenul sportiv va conține minim teren de mini-fotbal, piste pentru alergări și sărituri. În cazul spațiului suficient pentru amplasare vor fi prevăzute teren de fotbal cu dimensiuni depline, teren de volei și de baschet.

Terenul de minifotbal va avea o acoperire din strat de fibre sintetice de tip gazon. În mod obligatoriu se va realiza drenarea îmbrăcămintei terenurilor de mini fotbal/fotbal.

Clădirile de învățământ amplasate în localități urbane se va examina și posibilitatea amenajării unui bazin acoperit.

Toate facilitățile sportive după finisarea programului trebuie să devină accesibile pentru publicul larg (aceasta va permite instituției să obține resurse financiare pentru menținerea facilităților sportive).

Pentru acces către terenurile sportive, la blocul de studii vor fi organizate vestiare și grupuri tehnico-sanitare ce vor avea ușă de acces în direcția facilităților sportive.

Instituțiile ce au clase primare vor amenaja un teren separat de joacă pentru copii de vârstă mică, accesul celorlalți elevi către acesta va fi limitat prin îngrădirea acestuia.

Terenul de joacă pentru copii claselor primare va fi calculat din considerentul minim 2,5m² pentru fiecare elev din clasele primare. Toboganele și echipamentele de joacă amplasate vor fi viu colorate și vor dispune de toate măsurile de siguranță necesare.

Terenul de joacă pentru copii din clasele primare va fi acoperit cu îmbrăcăminte pe bază de plăci din materiale elastice ce evit traumele la cădere (tartan, spartan, etc);

În cazul existenței transportului școlar – se vor asigura spații de deservire și păstrare a autobuzelor și microbuzelor din considerentul de adăpostire a minimum 50% din parcul auto. În apropiere de garaje va fi creată o cameră pentru adăpostirea și recreerea mecanicilor și șoferilor. Drumul de acces a autobuzelor școlare către garaje se va organiza prin alte căi de acces decât cele administrative.

În cazul construcțiilor noi, la etajele sub cota 0,00 vor fi create spații pentru protecție civilă.

Este interzisă amplasarea încăperilor instructiv-educative în subsol sau demisol, cu excepția depozitelor, WC-urilor, vestiarelor. Atelierele și sălile sportive se vor amplasa la parter în blocuri speciale, izolate de secțiile de instruire a elevilor.

Căminele școlilor pot fi amplasate pe sectorul școlii sau la o distanță nu mai mare de 500 m de școală.

Încăperile pentru clasa I vor fi amplasate la primul etaj, vor fi izolate de celelalte clase și vor avea următoarele normative de suprafață: clasa – 2 m² pentru un elev, dormitorul – 2 m²/elev, camera de jocuri – 2 m²/elev, recreația – 1 m²/elev, closetul, garderobă, etc.

Repartizarea cabinetelor în blocul școlii se efectuează în dependență de vârsta elevilor.

Instituțiile de învățământ sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă rece, iar cantitatea (debitul) de apă livrat instituției corespunde numărului de elevi (11,5-14,0 litri pe zi pentru un elev în școli). Calitatea apei trebuie să corespundă cerințelor standardului 2874-82 "Apa potabilă. Cerințele igienice și controlul calității apei".

Rețelele interioare de alimentare cu apă și canalizare sunt funcționale și bine întreținute iar apa uzată este evacuată către instalațiile publice de epurare a apei uzate.

În apropierea de intrarea administrativă festivă vor fi organizate parcuri pentru biciclete/scutere. Parcurile pentru biciclete/scutere vor fi de așa fel ca să permită cu ușurință prinderea lacătelor de aceasta.

Toate drumurile din terenul instituției și accesele pietonale vor fi iluminate pe timp de noapte. Trenurile sportive și cel de joacă vor fi iluminate în 2 faze, faza 1 iluminarea de serviciu (pază) și iluminare mai intensă, faza 2, pentru realizarea activităților sportive.

Iluminarea perimetrală pentru pază se va asigura din producția proprie de energie electrică – panouri fotovoltaice amplasate preponderent pe acoperișurile blocurilor.

Pentru selectarea tipului pilonilor și a corpurilor de iluminat stradal în mod obligatoriu se va face simulare în softul de simulare a iluminatului, doar după stabilirea corespunderii minimele cerințelor normate se va purcede la instalarea sistemului;

Toate intersecțiile aleilor pietonale ce duc în ograda școlii cu drumurile auto vor fi organizate ca zebre cu denivelări.

În fața porții centrale de acces în ograda școlii va fi organizat loc pentru staționarea de scurtă durată a automobilelor ce aduc copii la școală, acest spațiu va fi delimitat de carosabilul propriu-zis și nu va ocupa banda de deplasare.

În apropiere de blocul de studii vor fi organizate parcări pentru automobilele personalului didactic și auxiliar. Nr locurilor de parcare va asigura minim 50% de lucrători.

2.2. Acte normative utilizate pentru proiectarea și exploatarea școlii model.

Referințe normative:

- Proiectarea construcțiilor pentru instituții de învățământ general. NCM C.01.03-2017
- Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor. NCM E.03.02-2014
- Proiectarea construcțiilor pentru învățământ general. NCM C.01.03:2017
- Cerințe privind proiectii termice eficiente a clădirilor NCM E.04.01

Pentru asigurarea calității corespunzătoare, proiectul școlii model va fi elaborat conform normelor și regulilor în vigoare și va asigura criteriile de bază a calității în construcții, reglementate prin Legea RM nr.721/1996 cu privire la calitatea în construcții (Art.6):

- A - rezistența și stabilitate
- B - siguranța în exploatare
- C - siguranța la foc și securitatea explozivă
- D - igiena, sănătatea oamenilor, refacerea și protecția mediului înconjurător
- E - izolația termică, hidrofugă și economie de energie
- F - protecție împotriva zgomotului
- G- utilizarea sustenabilă a resurselor naturale

2.3. Condiții de alimentare cu apă și canalizare.

Instituțiile școlare se asigură cu sisteme centralizate de apă rece și fierbinte (11,5-14,0 litri pe zi pentru un elev în școli, iar în școlile internat – 100 litri pe zi pentru un elev) și canalizare. Calitatea apei trebuie să corespundă cerințelor standardului 2874-82 "Apa potabilă. Cerințele igienice și controlul calității apei".

Conducte de apă rece se vor instala în laboratoarele de chimie, fizică, biologie, în blocurile tehnico-sanitare, în clasele 1-4, în încăperile pentru regim prelungit; se vor racorda la havuzuri.

Cu apă caldă se vor asigura chiuvetele: instalate în laboratoarele de chimie, fizică și biologie, cabinetul de desen liniar, informatică, încăperile pentru cercuri, ateliere, cancelarie, cantină, bufet, cabinetele de igienă personală, dușurile, chiuvetele pentru necesități tehnice.

Școlile de toate tipurile trebuie să fie canalizate. În caz de lipsă a sistemului de canalizare în localitatea dată se vor instala sisteme autonome de epurare.

Pentru mai multe detalii despre cerințele față de condițiile de alimentare cu apă și canalizare a instituțiilor de învățământ a se vedea Hotărârea de Guvern nr. 21 / 2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat "Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal" ([link](#))

2.4. Cerințe față de alimentarea cu căldură și ventilare

Clădirea școlii trebuie să fie asigurată cu încălzire și ventilație centrală.

Asigurarea cu căldură a instituțiilor de învățământ preuniversitar trebuie să corespundă cerințelor igienice față de clădirile și construcțiile publice. Clădirea instituției de învățământ trebuie să fie asigurată cu încălzire de la centrale termoelectrice, cazangerii raionale sau locale. Încălzirea prin sisteme cu abur este interzisă. În calitate de instalații de încălzire pot fi utilizate radiatoare, elemente tubulare, încadrate în panouri din beton și sistem de ventilare. Instalațiile de încălzire trebuie să fie îngrădite cu gratii din lemn, amplasate sub ferestre și cu dispozitive de reglare a temperaturii. Se interzice îngrădirea instalațiilor de încălzire cu materiale din rumeguș de lemn și alte materiale polimere. Temperatura medie a suprafeței instalațiilor de încălzire nu va depăși 80°C.

Asigurarea cu căldură se admite de la centrale termice autonome, care funcționează pe combustibil lichid, gazos și solid (biomasa) amplasate în construcții separate, înglobate (nu mai jos de nivelul solului), pe acoperiș sau în construcții anexate la clădirile instituției. Nu se admite

amplasarea centralelor termice autonome alăturate sau sub săli de activități instructiv-educative, spații de recreație și căi de evacuare. Proiectarea centralelor termice se va efectua conform normelor în construcții în vigoare. Încălzire poate fi efectuată și de pompă termică, prin sistem de încălzire cu temperaturi joase (până la 55 °C) sau prin sistem de ventilare.

Se interzice utilizarea pentru încălzire a convectoarelor cu gaz.

Corpurile de încălzire ar trebui să fie ușor de curățat. Sistemul de amplasare a acestora în clădire trebuie să contracareze în mod eficient influențe precum frigul și curenții. Corpurile de încălzire trebuie să fie curățate de praf săptămânal.

Temperatura aerului în încăperi este de 18-20°C cu excepția sălii sportive, atelierelor de prelucrare a metalului și lemnului (15-17°C), dușurilor (25°C).

Umiditatea relativă în încăperile școlilor va fi de 40-60%.

În cazul unui sistem de încălzire prin radiație, temperatura maximă a elementelor structurale care emit căldură ar trebui să fie de 35°C.

Unități de ventilare se planifică cu recuperatoare de căldură.

Unitățile de ventilație nu trebuie să fie zgomotoase sau să producă curenți de aer. Canalele de ventilare trebuie să fie realizate din materiale ignifuge. Focul, fumul, praful, mirosurile și zgomotele nu trebuie să pătrundă de la sursa apariției lor în alte încăperi și nu ar trebui să aibă un efect dăunător asupra elementelor și structurilor clădirii.

Oberlihturile trebuie să aibă o suprafață de 1/50 din suprafața podelei și să îndrepte aerul spre tavan. Se interzice de a le încheia sau a le bate în ținte. Încăperile se aerisesc la recreație, până la lecții și la sfârșitul lor. În timpul cald activitățile se vor efectua cu oberlihturile sau ferestrele deschise.

Lecțiile de educație fizică se vor efectua în sala sportivă bine aerisită. La temperatura aerului din mediul înconjurător mai mare de +5°C se vor deschide 1-2 ferestre, la temperatura mai joasă se vor deschide oberlihturile. Aerisirea prin curent se va efectua în lipsa elevilor. La temperatura aerului în sala sportivă de 14-15°C aerisirea nu se va efectua.

Closetele vor avea o ventilație de aspirație autonomă (canale de aspirație).

În clase, cabinete, laboratoare se organizează o ventilație artificială, prin refularea aerului cu un debit de 16 m³ oră/elev, ateliere – 20 m³ oră/elev, sala sportivă – 80 m³ oră/elev. Agentul termic în sistema de încălzire va fi aerul sau apa.

Cabinetele de chimie, în mod obligatoriu, se vor amenaja cu nișe pentru aspirație locală, care vor asigura un volum de aspirație 1100 m³ /oră. Ventilația locală de aspirație trebuie prevăzută și la fierberea cleiului (atelier de prelucrare a lemnului), în bucătărie și atelierul de culinare (cuptor, plite), în atelierele de prelucrare a metalului (la ascuțitoare).

2.5. Măsuri de asigurare a siguranței de incendiu

Măsurile de asigurare a siguranței împotriva incendiilor în școli sunt deosebit de importante pentru protejarea vieții și bunurilor elevilor și personalului școlar. Iată câteva măsuri comune de siguranță împotriva incendiilor care pot fi implementate în școli:

1. Sisteme de detectare a incendiilor: Instalarea unui sistem de detectare a incendiilor, cum ar fi detectoare de fum și/sau de căldură, poate ajuta la identificarea rapidă a unui incendiu în stadiu incipient și la declanșarea alarmelor de evacuare.

2. Sisteme de alarmă și evacuare: Implementarea unui sistem de alarmă de incendiu bine funcționat și a unui plan de evacuare clar și bine cunoscut de către toți elevii și personalul școlar este esențială. Acestea ar trebui să includă semnalizări vizuale și sonore, precum și rute de evacuare bine marcate și accesibile.

3. Exerciții de evacuare: Organizarea regulată a exercițiilor de evacuare în școală poate ajuta la pregătirea elevilor și personalului pentru situații de urgență. Aceste exerciții ar trebui să fie realizate în mod regulat și să fie adaptate la diferite scenarii de incendiu.

4. Echipamente de stingere a incendiilor: Amplasarea extintoarelor portabili în locații strategice în școală poate ajuta la stingerea incendiilor în stadiu incipient. Este important ca personalul școlar să fie instruit în mod corespunzător în utilizarea corectă a acestor echipamente.

5. Verificări și întreținere regulată: Verificarea și întreținerea regulată a sistemelor de detectare a incendiilor, a sistemelor de alarmă și evacuare, precum și a echipamentelor de stingere a incendiilor sunt esențiale pentru asigurarea funcționării corespunzătoare în caz de nevoie.

6. Educație și conștientizare: Educația elevilor cu privire la riscurile de incendiu și la măsurile de siguranță adecvate poate contribui la prevenirea incendiilor și la reacții adecvate în caz de urgență.

Este important ca școlile să colaboreze cu autoritățile locale și cu specialiști în domeniul siguranței împotriva incendiilor pentru a dezvolta și implementa un plan de siguranță adecvat, adaptat la specificul fiecărei școli și la reglementările locale.

2.6. Cerințe față de eficiență energetică a blocului de studii

În ceea ce privește eficiența energetică a blocului de studii, există anumite cerințe care pot fi luate în considerare pentru a asigura un consum redus de energie. Aceste cerințe pot include:

1. Izolație termică adecvată a clădirii pentru a reduce pierderile de căldură în timpul sezonului rece și pentru a menține o temperatură confortabilă în interior în timpul sezonului cald. Reducerea consumului de energie la nivel maxim posibil se poate realiza prin metode moderne de eliminarea punților termice și sisteme de izolare performante. **Cel puțin** 15-20 cm grosimea izolanului pentru pereți, 30-40 cm și mai mult pentru acoperiș. Grosimea exactă se va calcula pentru a atinge ținte de eficiență energetică cât mai aproape de standardul de Casa Pasivă.

2. Utilizarea de ferestre eficiente energetic, cu geamuri termoizolante și etanșare adecvată pentru a reduce pierderile de căldură și a permite o iluminare naturală optimă. Ferestrele eficiente energetic sunt echipate cu geamuri termoizolante, care constau în trei straturi de sticlă separate de un spațiu umplut cu gaz inert. Ramele ferestrelor eficiente energetic sunt fabricate din materiale cu proprietăți izolante ridicate, cum ar fi PVC, lemn stratificat sau aluminiu cu barieră termică și cu minimum 5-6 camere. Ferestrele eficiente energetic pot fi echipate cu sisteme de control solar, cum ar fi jaluzele sau obloane reglabile, care permit gestionarea cantității de lumină și căldură care intră în clădire.

3. Sisteme de iluminat eficiente energetic, cum ar fi utilizarea de becuri LED sau alte surse de iluminat cu consum redus de energie și senzori de mișcare pentru a reduce consumul de energie în zonele neutilizate. Becuri LED (diodă emițătoare de lumină) sau alte surse de iluminat cu eficiență ridicată, consumă mult mai puțină energie decât becurile tradiționale și au o durată de viață mai lungă. Senzori de mișcare și senzori de lumină sunt dispozitive utilizate pentru a detecta prezența umană și nivelul de lumină naturală dintr-o încăpere. Sistemele de iluminat eficiente energetic pot ajusta automat nivelul de iluminare în funcție de nevoile utilizatorilor și de luminozitatea ambientală, astfel încât să se evite iluminarea inutilă sau excesivă. Sisteme de control inteligent permit programarea și controlul centralizat al iluminatului într-o clădire sau într-o anumită zonă. Utilizatorii pot seta programe de iluminat în funcție de orele de lucru, de prezența umană sau de alte criterii specifice. Aceasta ajută la reducerea consumului de energie prin evitarea iluminării neutilizate sau prin ajustarea nivelului de iluminare în funcție de nevoi.

4. Utilizarea de echipamente și aparate electrocasnice eficiente energetic, cu clasă energetică ridicată, pentru a reduce consumul de energie electrică.

Recomandăm să fie luate în considerare pentru a asigura eficiența energetică a unui bloc de studii și implementarea unui sistem de gestionare a energiei, care să permită monitorizarea și controlul consumului de energie în timp real, astfel încât să se poată identifica și remedia eventualele pierderi sau consumuri excesive.

Instituțiile de învățământ pot adopta diverse măsuri pentru a genera energie în mod sustenabil. Astfel, cel puțin 25% de energie să fie generată de către instituția de învățământ prin următoarele măsuri:

1. Instalarea panourilor solare fotovoltaice pe acoperișurile clădirilor pentru a captura energia solară și a o transforma în energie electrică. Aceasta poate fi utilizată pentru alimentarea cu energie electrică a clădirilor.

2. Instalarea colectoarelor solare pentru încălzirea apei calde sau bazinelor de inot.

3. Utilizarea turbinelor eoliene pentru a transforma energia vântului în energie electrică. În funcție de locație și resurse disponibile, instituțiile de învățământ pot instala turbine eoliene pe terenurile lor sau în apropierea clădirilor.

4. Utilizarea centralelor pe biomasă, care utilizează resurse regenerabile precum rumegușul, peleți sau brichete pentru a genera căldură. Aceasta poate fi o opțiune sustenabilă și ecologică pentru instituțiile de învățământ.

5. Implementarea sistemelor de captare a energiei geotermale, care utilizează căldura naturală din pământ pentru a încălzi sau răci clădirile. Aceasta poate fi o opțiune eficientă energetic și durabilă pentru instituțiile de învățământ.

6. Pompele de căldură sunt dispozitive eficiente energetic care transferă căldura dintr-un mediu mai rece într-un mediu mai cald, utilizând o mică cantitate de energie electrică. Acestea pot fi utilizate într-o varietate de aplicații și prezintă mai multe beneficii și utilități. Pompele de căldură pot fi utilizate pentru încălzirea spațiilor. Ele extrag căldura din aerul din jur și o transferă în interiorul clădirii, asigurând un mediu confortabil și reducând consumul de energie în comparație cu alte sisteme de încălzire convenționale. Pompele de căldură pot fi utilizate și pentru

răcirea clădirilor în timpul sezonului cald. Ele pot extrage căldura din interiorul clădirii și o transferă în mediul exterior, asigurând un climat confortabil în interior și reducând consumul de energie în comparație cu sistemele de răcire tradiționale.

Pompele de căldură pot fi utilizate pentru a furniza apă caldă menajeră într-un mod eficient energetic. Pompele de căldură pot fi utilizate și pentru încălzirea apei din piscine. Ele pot extrage căldura din aer sau din sol și o transferă în apa piscinei, menținând astfel o temperatură confortabilă pentru înot și reducând costurile de încălzire.

Utilizarea pompelor de căldură contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și la protejarea mediului înconjurător. Ele utilizează o cantitate mică de energie electrică pentru a transfera căldura, în loc să genereze căldură prin arderea combustibililor fosili, ceea ce reduce impactul asupra mediului.

Pompele de căldură sunt dispozitive utile și eficiente energetic, care pot fi utilizate pentru încălzirea, răcirea și furnizarea de apă caldă într-un mod sustenabil și economic.

Este important să se evalueze resursele disponibile, costurile și beneficiile fiecărei opțiuni înainte de a lua o decizie.

Pentru eficiența maximă de utilizare a încăperii, recomandat este ca școala să presteze și alte servicii după procesul educațional (centru comunitar, sală de sport pentru comunitate, utilizarea încăperii timp de vara, bazin de înot, diverse secții, cercuri)

2.7. Cerințe față de iluminatul natural și artificial

Sistemul de iluminat natural și artificial se va efectua conform standardului NCM C.04.02-2017 „Iluminatul natural și artificial”.

Sistemele de iluminat eficiente energetic iau în considerare aspecte precum distribuția uniformă a luminii, minimizarea reflexiilor și a umbrelor, precum și utilizarea de materiale și finisaje reflectante pentru a maximiza eficiența luminii.

Nivelul iluminatului natural și artificial în instituțiile de învățământ trebuie să corespundă prevederilor documentației de proiect elaborată în conformitate cu normativele în construcții în vigoare.

Toate încăperile trebuie să fie iluminate în mod natural. La locul de lucru al elevilor este asigurată lumina din stânga. Toate încăperile de studii și locative, atelierelor și sălile de recreație trebuie să dispună de iluminare naturală directă, laterală. Iluminarea poate fi în formă de bandă cu dispozitive de protecție împotriva soarelui. Dacă unele încăperi au profunzimea mai mare de 6 metri, este necesar ca iluminarea naturală să fie din ambele părți. Lumina din dreapta (cu excepția celei destinate elevilor stângaci), din spate și din față nu se admite.

Este admisă iluminarea indirectă a coridoarelor, a lavoarelor și vestiarelor. Lumina artificială poate fi în depozite, pe coridoarele cantinei, în WC pentru personal, în încăperi pentru inventarul sportiv, dușuri și WC de pe lângă sală sportivă.

Coeficientul iluminării naturale trebuie să fie nu mai mic de 1,5%, iar pentru elevii cu dereglări ale vederii și auzului - minim 2,5%. Coeficientul de luminozitate în încăperile de instruire a elevilor este de 1:4-1:5.

În încăperile de instruire se folosesc mijloace de reducere a luminii solare - perdele, jaluzele. Perdelele trebuie să aibă o culoare deschisă.

Curățarea geamurilor se face trimestrial pe dinafară și de 1-2 ori în lună pe dinăuntru. Pentru a asigura o iluminare naturală mai eficientă, se recomandă ca copacii să se afle la cel puțin 10 m de la clădirea școlii.

Iluminarea artificială se efectuează cu ajutorul corpurilor de iluminat care asigură nivelul optim de iluminare. Recomandăm, pentru o eficiență energetică, să fie utilizate corpuri de iluminat LED. Pentru iluminarea tablei trebuie să fie folosite surse de lumină care se montează paralel cu tabla, la o distanță de maxim 0,3 m mai sus de marginea ei superioară și maxim 0,6 m de la suprafața tablei. Iluminarea tablei trebuie să fie nu mai mică de 500 lx. Sursele de iluminare se curăță trimestrial (se interzice ca elevii să spele sursele sus numite).

Denumirea încăperilor	Iluminarea minimală, lx
Clase, cabinete Bănci	300
Cabinetul de desen	500
Ateliere (lemn)	300
Ateliere de cusut	400
Cabinete de culinărie	300
Sală sportivă	400
Bibliotecă	300
Dormitoare	75
Teren	40

Sistemele de iluminat eficiente energetic pot fi echipate cu senzori și software de monitorizare pentru a urmări consumul de energie și a furniza rapoarte detaliate. Aceasta permite identificarea și remedierea consumului excesiv sau a defecțiunilor în sistem.

Pentru a crea un mediu confortabil pentru elevii cu sensibilitate la lumină, la masa lor de lucru, se prevede în mod obligatoriu un sistem de aprindere separată a unor grupuri de lămpi pentru iluminat general. Lămpile din rândul al treilea al clasei (mai departe de ferestre) și cele de la tablă trebuie să aibă întrerupătoare separate.

În afară de iluminarea generală, în ateliere este prevăzută și iluminarea locală a băncilor de lemnărie și lăcătușerie, la strunguri. De asemenea, trebuie să fie surse de lumină locală în cabinetele medicale, a directorului, în cancelarie.

Pentru încăperile de producere cu condiții normale (lipsa temperaturii înalte, a prafului, umidității) și dificile (prezența prafului, umidității înalte, substanțelor chimice active) se folosesc surse de iluminare în funcție de destinația lor.

Iluminatul artificial trebuie să asigure o iluminare uniformă a spațiilor în care se desfășoară activitatea, să evite efectele de pâlpâire, stroboscopic, de strălucire și/sau de modificare a culorilor.

În exploatarea sistemelor de iluminat se respectă recomandările producătorului, precum și prevederile normativelor în vigoare referitoare la verificarea instalațiilor electrice și la înlocuirea lămpilor uzate, curățarea periodică a echipamentului de iluminat și a suprafețelor reflectorizante din încăpere (geamuri, pereți, tavan).

Tuburile luminescente uzate trebuie să fie depozitate în încăperi inaccesibile elevilor, cu evacuarea lor ulterioară în modul stabilit.

2.8. Cerințe față de infrastructura instituției de învățământ pentru asigurarea incluziunii elevilor cu cerințe educaționale speciale

Pentru a asigura incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale într-o școală, este important să se îndeplinească anumite cerințe în ceea ce privește infrastructura. Aceste cerințe pot include:

1. Accesibilitate fizică: Clădirea școlii ar trebui să fie accesibilă pentru toți elevii, indiferent de mobilitatea lor. Aceasta poate include rampe pentru accesul în clădire, lifturi pentru etajele superioare, uși și coridoare suficient de late pentru a permite circulația într-un scaun cu roțile și toalete adaptate.

2. Spații de învățare adaptate: Sălile de clasă ar trebui să fie adaptate pentru a răspunde nevoilor elevilor cu cerințe speciale. Aceasta poate include mobilier ajustabil, echipamente și tehnologii asistive, cum ar fi mese reglabile în înălțime, scaune ergonomice, ecrane tactile sau alte dispozitive speciale.

3. Acces la resurse și materiale adaptate: Biblioteca și alte resurse educaționale ar trebui să ofere materiale adaptate pentru elevii cu cerințe speciale, cum ar fi cărți în format Braille, cărți audio sau materiale cu suport vizual.

4. Personal specializat: Infrastructura școlii ar trebui să permită prezența personalului specializat, cum ar fi profesori de sprijin sau terapeuți, care să poată oferi asistență și sprijin individualizat elevilor cu cerințe speciale.

Acestea sunt doar câteva exemple de cerințe față de infrastructura unei școli pentru a asigura incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale. Este important ca aceste cerințe să fie adaptate la nevoile specifice ale elevilor și să fie implementate într-un mod care să promoveze participarea și succesul lor în mediul școlar.

2.9. Cerințe față de spațiile sanitaro-igienice școlare

Spațiile sanitare școlare trebuie să fie curate și igienice, asigurându-se că sunt curățate și dezinfectate regulat pentru a preveni răspândirea bolilor.

Toate toaletele și chiuvetele din spațiile sanitare ar trebui să fie echipate cu apă curentă și săpun pentru spălarea mâinilor. Aceasta este o măsură importantă pentru menținerea igienei personale.

Spațiile sanitare ar trebui să aibă o ventilație adecvată pentru a asigura un mediu proaspăt și sănătos. Ventilația poate ajuta la eliminarea mirosurilor neplăcute și la prevenirea acumulării umidității.

Iluminarea adecvată este esențială în spațiile sanitare pentru a asigura o vizibilitate bună și pentru a preveni accidentele.

Spațiile sanitare ar trebui să fie accesibile pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu dizabilități. Aceasta poate include facilități precum toalete adaptate pentru scaune cu roțile și mânere de sprijin.

Spațiile sanitare ar trebui să ofere intimitate și siguranța elevilor. Uși și pereți adecvați ar trebui să fie asigurați pentru a proteja intimitatea și a preveni incidentele nedorite.

Este important ca școlile să respecte aceste cerințe pentru a asigura un mediu sănătos și sigur pentru elevi și personalul școlar.

3. Date generale despre terenul școlii.

Suprafața terenul școlii trebuie să asigure 50 m² pentru fiecare elev. Pe sector vor fi următoarele zone: sportivă, de odihnă, lot experimental și de gospodărie.

Zona sportivă nu trebuie să se afle din partea ferestrelor claselor. Sectoarele sportive pot să aibă înveliș de iarbă, lemn, cauciuc. Terenul sportiv combinat poate fi asfaltat. Terenurile sportive se vor nivela permanent, pentru a exclude traumatismul și se vor amplasa la 25 m de la casele de locuit.

Zona de odihnă este destinată pentru organizarea jocurilor și odihnei elevilor. Ea se amplasează în vecinătatea claselor I-II, III-IV, V-XII. Terenul de joc pentru clasa I trebuie să fie amenajat cu utilaj de joc.

Zona de gospodărie se va amplasa în vecinătatea blocului alimentar, va avea teren pavat și intrare separată. Lăzile de gunoi pot fi din metal, beton, cu capace și vor fi plasate numai pe teren pavat (asfaltat) în zona de gospodărie la distanță nu mai mică de 25 m de la geamurile și intrarea în ospătărie.

Zona verde trebuie să ocupe 50% din teritoriu conform Hotărârea de Guvern nr. 21 / 2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat "Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal" ([link](#)). Zona verde a terenului școlar poate varia în funcție de dimensiunea și designul specific al școlii. Aceasta poate include spații verzi, grădini, arbori, plante decorative și alte elemente naturale.

Toate drumurile, căile de circulație trebuie să fie pavate. Sectorul școlii trebuie să aibă lumină artificială.

Distanța până la domiciliul elevilor nu trebuie să depășească în mediul rural 2-3 km, în cel urban 1 km. Școlile vor fi amplasate numai în zona locativă a centrului populat.

Se interzice folosirea clădirilor și teritoriului școlilor în alte scopuri (întreprinderi de producere de orice tip, oficii, depozite, etc.).

Pentru mai multe detalii despre cerințele față de terenul școlii a se vedea Hotărârea de Guvern nr. 21 / 2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat "Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal" ([link](#))

Clădirea școlii va avea nu mai mult de 4 etaje și va dispune de următoarele încăperi, (secții):

- de învățământ pentru clasele I-IV (ciclul primar);
- de învățământ pentru clasele V-XII (ciclul gimnazial și liceal);
- pentru ateliere;
- laboratoare digitale/STEAM
- sportive și de menire culturală;
- pentru grupele cu regim prelungit;
- comune: bloc alimentar, bibliotecă, administrative, de gospodărie, medicale;
- de cazare.

4. Recomandări pentru organizarea spațiilor pentru ciclul primar

4.1. Date generale despre ciclul primar

Pentru elevii din ciclul primar, există câteva cerințe speciale care trebuie luate în considerare în proiectarea unui spațiu de învățare adecvat:

1. Siguranță și accesibilitate: Asigurați-vă că spațiul este sigur și accesibil pentru toți elevii. Alegeți mobilier și echipamente potrivite pentru dimensiunile și nevoile lor, asigurați-vă că există măsuri de siguranță adecvate și că spațiul este ușor de navigat pentru copii.

2. Culori și design atrăgător: Utilizați culori vii și design-uri atrăgătoare pentru a stimula interesul și implicarea elevilor. Decorarea spațiului cu imagini, ilustrații și materiale vizuale relevante pentru vârsta lor poate contribui la crearea unui mediu plăcut și stimulant.

3. Spații de joacă și mișcare: Copiii din ciclul primar au nevoie de oportunități de joacă și mișcare pentru a-și dezvolta abilitățile motorii și pentru a-și menține nivelul de energie. Asigurați-vă că spațiul include zone de joacă și activități fizice, cum ar fi un colț de joacă, un spațiu pentru exerciții sau chiar un loc de joacă în aer liber.

4. Materiale didactice interactive: Furnizați materiale didactice interactive și manipulative pentru a sprijini procesul de învățare al elevilor. Acestea pot include jocuri, puzzle-uri, abțibilduri, cărți cu imagini și alte resurse tactile care să-i ajute să înțeleagă și să asimileze conceptele într-un mod interactiv.

5. Spații de lucru individual și în grup: Asigurați-vă că spațiul oferă atât zone de lucru individual, cât și zone de lucru în grup. Elevii din ciclul primar beneficiază de oportunități de a lucra atât independent, cât și în colaborare cu colegii lor.

6. Acces la resurse educaționale adecvate: Asigurați-vă că spațiul are acces la resurse educaționale adecvate pentru elevii din ciclul primar. Acestea pot include cărți, jocuri educative, materiale didactice interactive și alte resurse relevante pentru nivelul lor de dezvoltare și învățare.

4.2. Spațiul necesar pentru studii în ciclului primar

Conform normativului în construcție NCM C.01.03:2016 „Proiectarea construcțiilor pentru școli de învățământ general”, suprafața sălii de studii necesară pentru un singur elev este de 1,7-

2,0 m2. Conform cerințelor de la Hamburg, pentru clădirile școlare care să educe 25 de elevi, este de dorit ca dimensiunile sălii să fie de 6,5 x 8 m, cu o înălțime de 3,6 m. În plus, este necesară o zonă exterioară de aceeași dimensiune (cu mobilă liberă) pentru recreere.

Numărul de elevi într-o clasă primară poate varia în funcție de politica și regulamentele în vigoare sau ale instituției de învățământ. În general, în multe țări, numărul mediu de elevi a unei clase primare este de aproximativ 20-30 de elevi. Cu toate acestea, este important să menționăm că acest număr poate varia în funcție de resursele disponibile și nevoile specifice ale elevilor. Respectiv suprafața unei săli de clasă primară este de 60 m2.

Dimensionarea sălilor de clasă pentru numărul de elevi se va face cu respectarea lățimii minime a căilor de circulație printre bănci precum și a dimensiunilor minime ale băncilor și meselor.

Sălile de clasă pentru clasa I vor fi amplasate la primul etaj. Sălile destinate pentru clasele primare vor fi amplasate în compartimentări (blocuri/aripi) separate față de clasele gimnaziale și liceale. Elevii claselor primare trebuie să aibă intrări / ieșiri separate de clasele gimnaziale sau liceale.

Pentru eficiența și calitatea procesului educațional la ciclul primar sunt necesare mai multe săli suplimentare celor destinate pentru studii. Aceste săli sunt:

- săli de robotică - numărul sălilor depinde de numărul de elevi (1 sală pentru fiecare 150 elevi) suprafața sălii 60 - 70 m2. Sala de Robotică este dotată cu roboți adaptați vârstei 7-10;
- laborator EduTech de explorare digitală și inovație, dotat cu echipament TIC (preferabil tablete pc cu husa de protecție și robotică) cu software educațional interactiv accesibil vârstei de 7-10 ani (laboratorul poate fi parte a spațiului menționat mai sus) suprafața sălii 60 - 70 m2.
- clase lingfonice pentru 2 limbi străine. Suprafața unui cabinet - 25 m2;
- sală de artă plastică, suprafața - 25 m2;
- sală de muzică, suprafața - 30 m2;
- spațiu pentru recreere, dotat cu o mini bibliotecă, jocuri de puzzle, Lego, diverse piese care pot motiva cercetarea și interesul copiilor, suprafața - 70 m2 sau 1 m2 / elev;
- încăperi pentru elevi cu regim de zi prelungită;
- sala de sport adaptată vârstei copiilor din clasele primare 7-10 ani.

Ușile care sunt utilizate de elevi din ciclul primar sau elevi cu nevoie speciale se dotează cu sisteme de protecție a degetelor.

Toate prizele de curent din spațiile destinate elevilor învățământului primar au contact de protecție și obturatori. Circuitele de alimentare ale acestora sunt protejate cu dispozitive de protecție diferențială, iar cele ce deservește încăperile unde se desfășoară activități didactice se recomandă să fie prevăzute și cu protecție împotriva defectului de arc electric. (AFDD)

Pereții interiori care mărginesc direct căile de circulație sunt finisați cu materiale care asigură rezistența la impactul cu încălțăminte, rechizitele sau ghiozdanul elevilor pe o înălțime de 1,20 m, pentru ciclul primar. Finisajul acestor pereți este realizat astfel încât să nu se deterioreze în urma impactului normal repetat cu încălțăminte, rechizitele sau ghiozdanul elevilor.

Mobilierul sunt de culoare verde deschisă sau de culoarea naturală a lemnului. Pereții, tavanul, podeaua, mobila trebuie să aibă o suprafață mată. Pereții claselor, cabinetelor sunt vopsiți în culori calde, culoarea tavanului trebuie să fie albă. Se interzice de a pune pe pervazuri flori, pentru a nu diminua iluminarea naturală. Dulapurile se instalează la peretele interior al clasei. (Regulament sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Ministerului Sănătății nr. 21 / 2005)

4.3. Amenajarea sălilor de studii pentru ciclul primar

Sala de clasa trebuie sa fie amenajata în așa fel încât să fie percepută de elevii claselor primare ca fiind un mediu deschis, prietenos și stimulator. Încăperea trebuie să îi provoace să își dorească să exploreze universul uimitor al cunoașterii, să se implice activ și să învețe într-un mediu vizual și relaxant, în același timp. Pentru a amenaja o sală de clasă, este indicat să ții cont de următoarele:

- Spațiul trebuie sa fie suficient de mare pentru a permite prezența băncilor, instalarea tablei, a obiectelor asociate disciplinelor studiate, precum și expunerea creațiilor micilor învățăcei. În mod ideal, o sala de clasa ar trebui sa aiba între 45 și 65 mp, în funcție de numărul de elevi;
- Sala de clasă ar trebui sa includa spații de depozitare pentru cărți, haine și ghiozdane. Poți opta pentru mici dulapioare pentru fiecare elev sau rafturi deschise;
- Cum este atmosfera - dorești o clasa prietenoasă sau ceva mai serioasă? În clasa prietenoasă predomină culorile calde și multe desene ale copiilor pe pereți, în timp ce într-o clasa serioasă, obiectele de decor sunt minime și includ mai ales postere cu noile proiecte ale săptămânii;
- Cum sunt așezați elevii - așezarea clasică pe randuri reduce posibilitatea de dialog, în timp ce gruparea băncilor și, în consecință, a elevilor, facilitează colaborarea. Ai grija ca biroul, rafturile de cărți și obiectele de papetarie să nu stea în calea băncilor elevilor;
- Cum așezi catedra - așezarea biroului în fata face ca profesorul sa devina persoana autoritară; pe de alta parte, așezarea sa în spatele clasei poate avea un efect opus; ca soluție de mijloc, poți merge pe varianta așezării biroului pe partea laterala - astfel, vei fi vizibil elevilor, fără a-i intimida;
- Alegerea decorațiunilor în funcție de vârsta elevilor - copiii în clasa întâi au nevoie de energie, culoare și un mediu prietenos, în timp ce elevii claselor a patra trebuie să simtă că fac parte dintr-un colectiv și ca sunt responsabili. (sursa [link](#))

Sala de clasa influențează starea de spirit a elevilor, interacțiunile dintre aceștia, dar și procesul descoperirii informațiilor. De aceea este importantă amenajarea sa cu atenție, astfel încât să fie luminoasă, să stimuleze gândirea și creativitatea, să fie un aliat al educației.

O sala de clasa ideala are urmatoarele elemente:

- Zona de lectura;
- Resurse de autocunoastere - de exemplu, o oglinda, o scara pentru inaltime, pentru ca cei mici sa se masoare singuri;
- Mascota clasei - este bine sa fie aleasa alături de copii. Poate fi o bufniță amuzantă, un castor, un ursuleț-om de știință și altele;
- Regulile clasei pe înțelesul copiilor - clasa ar trebui să aibă o tablă sau un panou pe care sa fie vizibile regulile. Acestea pot fi în aceeași culoare sau ton cu restul decorațiunilor;

- Responsabilitățile fiecăruia - școala poate fi și un loc în care cel mic învață ce înseamnă să ai atribuții. Fiecare copil primește o sarcină simplă, de exemplu, să ude florile, să ștergă tabla, să facă prezența sau să mențină ordinea din colțul de lectură. Aceste sarcini pot fi schimbate prin rotație la fiecare 1-2 luni;

- Calendarul zilelor de naștere;

- Dulapuri deschise - le poți așeza pe peretele opus ferestrelor. Aici pot sta resursele necesare (acuarele, rigla, compas etc.) pentru arta, matematică, științe, etc;

- Stativ pentru cărți - în special, dacă ai ore săptămânale de lectură, acesta va fi util pentru menținerea ordinii;

- Tabla clasică sau interactivă;

- Panou pentru afișarea lucrărilor și a proiectelor elevilor - evita, totuși, să pui pe panou lucrări cu notele elevilor;

- Raft pentru diverse - aici pot sta creioane, ascuțitori, un capsator, banda adezivă, creta, markere, șervețele sau agrafe de birou. Dacă elevii vor avea nevoie, nu vor mai trebui să te întrebe și își vor lua singuri.

- Dulapul portabil cu Tablete PC destinate pentru utilizarea în procesul de predare/învățare. Acesta oferă un loc securizat unde tabletele sunt păstrate și încărcate, asigurând că elevii au întotdeauna acces la resursele digitale necesare pentru a-și dezvolta abilitățile și cunoștințele într-un mod interactiv și distractiv.

Pentru elevii din ciclul primar se prevăd dulapuri pentru depozitarea temporară a rechizitelor și echipamentului acestora. Fiecare elev dispune de un modul individual. Se utilizează dulapuri cu următoarele dimensiuni minime: 350 mm (lățime) x 450 mm (adâncime) x 800 mm (înălțime). Este admisă gruparea pe verticală a două module.

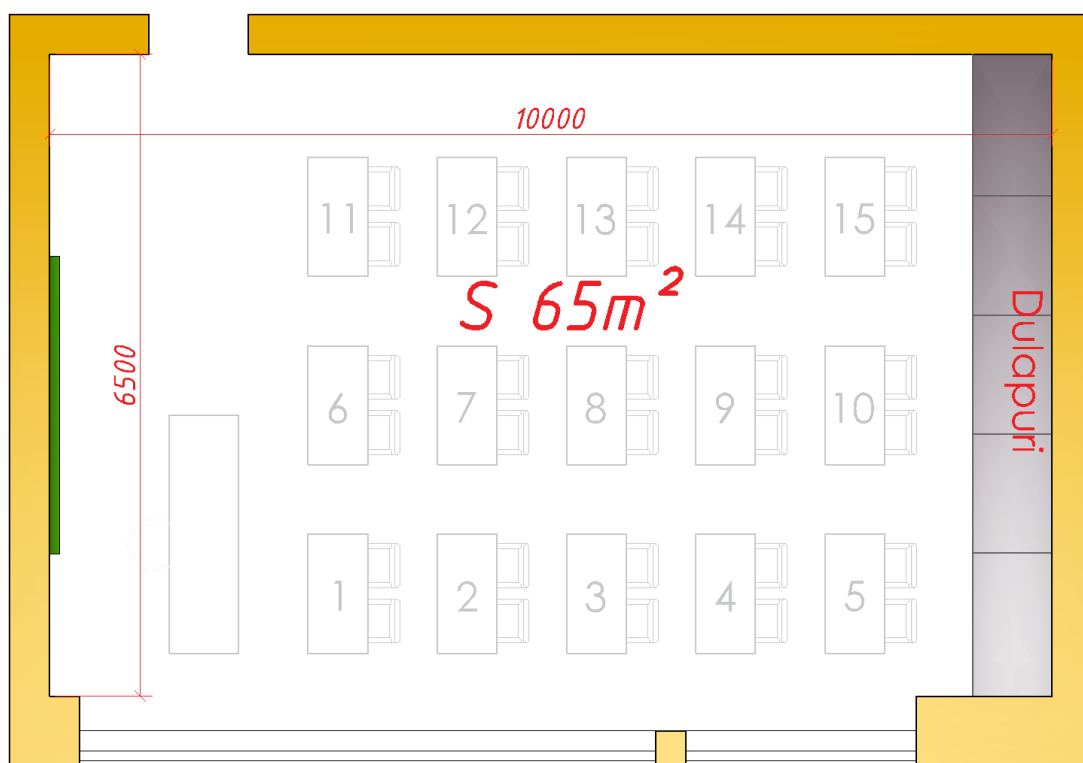
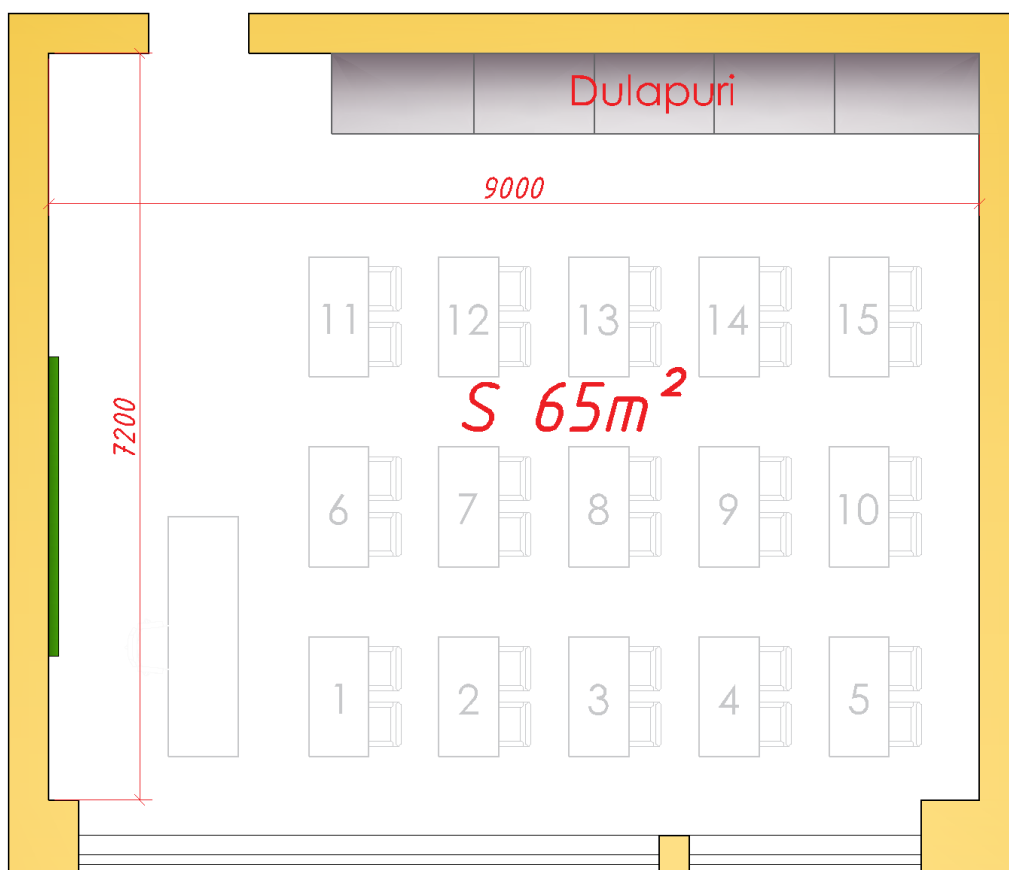
Dulapurile pentru elevi sunt amplasate în sala de clasă. În cazul când acest lucru nu este posibil, dulapurile se pot amplasa pe culoar, la același nivel al clădirii, la o distanță mai mică de 20 m de ușa sălii de clasă unde își desfășoară elevii predominant activitatea.

Dulapurile pot fi poziționate în lungul culoarelor, dacă se asigură lățimea minimă a căilor de circulație, sau în încăperi cu această destinație.

Dulapurile pentru elevi nu se amplasează în dreptul balustradelor sau parapetelor.

Dulapurile se fixează de elementele structurale ale clădirilor pentru asigurarea stabilității și siguranței. Se admite fixarea pe componente nestructurale de compartimentare sau închidere numai dacă acestea sunt verificate explicit în proiectare privind capacitatea de preluare și transmitere a eforturilor ce le revin.

Dulapurile înalte sau dulapurile de pe rândul superior, în cazul dispunerii pe două rânduri, se prevăd cu partea de sus înclinată, pentru a se preveni amplasarea voluntară sau involuntară a unor obiecte pe dulap și pentru a facilita întreținerea. Se recomandă o înclinare a părții superioare a dulapurilor amplasate pe rândul superior de cel puțin 30 de grade față de orizontală.

Dulapul pentru materiale didactice poate lipsi dacă se îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:

- există spațiu de depozitare în condiții de siguranță, închis cu cheie, card electronic sau cifru pentru materialul didactic aferent sălii de clasă, având volum echivalent, la același nivel al clădirii, la distanță de mers mai mică de 20 m măsurată de la ușa sălii de clasă;

- se prevăd unul sau mai multe dulapuri de depozitare suspendate montate astfel încât să aibă cota inferioară la o cotă mai mare decât înălțimea elevilor pentru categoria de vârstă pentru care este destinată sala, aceste dulapuri având volum echivalent;
- se prevăd dulapuri pentru materiale didactice peste dulapurile elevilor din sala de clasă, acestea având volum echivalent.

Alegerea băncii școlare potrivite se face în corelație cu scaunul care o însoțește. Ambele trebuie să aparțină aceleiași grupe de înălțime.

Când alegeți mese sau bănci școlare, trebuie să luați în considerare și elevii cu nevoi speciale care se află în clasă. Dacă un copil se află într-un scaun cu roțile care nu are o masă încorporată, vor avea nevoie de o masă în sala de clasă suficient de ridicată pentru ca ei să se așeze confortabil.

Mobilierul va fi realizat din materiale ecologice, sustenabile, disponibile pe piața locală și care au certificate de conformitate.

Dimensiunile minime ale băncilor și meselor, în funcție de numărul de locuri pentru învățământul primar:

pentru bănci:

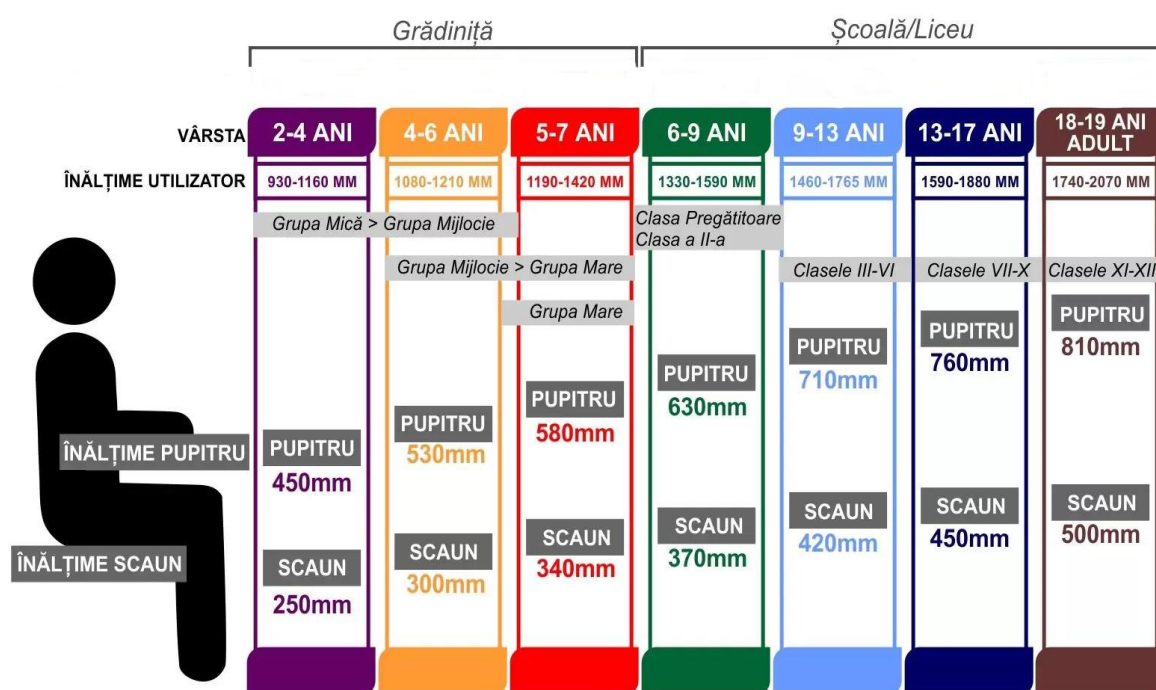
1 loc - lungimea 600 mm x lățimea 530 mm;

2 locuri - lungimea băncii 1100 mm x 530 mm;

pentru mese:

1 loc - lungimea 600 mm x lățimea 450 mm;

2 locuri - lungimea băncii 1100 mm x 450 mm;

Distanțe minime între bănci sau mese pentru învățământul primar:

- Bănci fixe - 800 mm;
- Bănci mobile - 900 mm;
- Mese - 900 mm.

Fiecare elev este asigurat cu un loc de lucru în bancă sau la masă, care trebuie să corespundă înălțimii lui (în încălțăminte), acuității vizuale și auditive. Cerințele pentru construcția mobilierului școlar trebuie să corespundă standardului SM ISO 5970:2017 „Mobilier. Scaune și mese pentru instituțiile de învățământ. Dimensiuni funcționale”.

Fiecare clasă se amenajează cu mobilier de 2-3 numere corespunzătoare înălțimii elevilor. Băncile mai mici se aranjează mai aproape de tablă. Elevii cu acuitatea vizuală și auditivă scăzută se așează în primele bănci, ținându-se cont de înălțimea lor.

Elevii cu boli reumatice, care suferă frecvent de angină, boli ale căilor respiratorii superioare trebuie așezați mai departe de ferestre.

Clasa se dotează cu o riglă colorată cu indicarea grupelor de mobila, pentru ca elevii de sine stătător sau la indicația profesorului să-și poată găsi mobila ce corespunde taliei lor.

În clase distanța de la pereți până la bănci (amplasate în trei rânduri) trebuie să fie de cel puțin 0,5 m, de la tablă până la primele bănci între 2,4-2,7 m, iar distanța de la tablă până la ultimele bănci trebuie să fie de cel mult 8,6 m.

În incinta încăperilor de studii, pentru elevii cu deficiențe severe de vedere și cei cu retard mintal trebuie să fie mese universale individuale, cu parametri reglabili, design simplu și construcții sigure.

În incinta încăperilor de studii pentru copiii cu deficiențe severe de auz, precum și dereglări severe de vorbire trebuie prevăzute: mese individuale cu telecomandă (set microfon, echipament auditiv), masa profesorului cu panou de control de la distanță (un amplificator și un comutator) cu conectare printr-o linie cu intensitate de curent joasă la panoul de control de la fiecare masă. Echipamentul auditiv se montează pe mese staționare fixate pentru elevi și profesori.

În cazul în care se prevăd locuri pentru copiii cu deficiențe de vedere sau auz, distanța trebuie să fie:

- a) între masă/mese și pereții fără geamuri – de minim 0,7 m;
- b) între masă/mese și pereții cu geamuri – de minim 0,5 m.

În cazul în care mesele de două locuri se înlocuiesc cu mese de un singur loc, trebuie respectați parametrii trecerilor între mesele elevilor cu cărucioare, între mese și pereți și distanța între ușa de intrare și tablă. Dimensiunile zonei unui singur loc, ținând cont de virajul căruciorului, trebuie să fie de minim 1,8 m x 1,8 m.

În sălile de clasă, pentru elevii cu dizabilități ale aparatului locomotor se prevede mobilier special.

Se prevede o lungime minimă a zonei de cuier având 10 cm/elev. Agățătorile pentru haine vor avea o capacitate minimă egală cu numărul elevilor din sală și al cadrelor didactice.

Pentru prevenirea accidentarilor, agățătorile pentru haine vor fi montate la cota superioară înălțimii maxime normate a elevilor pentru categoria de vârstă, h.minim agățătoare = 1,37 m pentru clasele 0-4.

Fac excepție cazurile în care deasupra agățătorilor sunt situate dulapuri pornind de la o cotă egală cu cel puțin jumătatea distanțelor de mai sus și având o adâncime de cel puțin 20 cm.

În cazul prevederii zonelor de cuier în lungul culoarelor de circulație cum ar fi culoarul de la perete, gabaritul culoarelor se va majora cu 200 mm, majorare aferentă zonei hainelor.

Agățătoarele pentru haine se pot prevedea inclusiv pe ușile dulapurilor din sala de clasă, cu îndeplinirea condițiilor de mai sus.

Tabla poate fi de culoare cafenie-închisă, verde închisă și să aibă suport pentru cretă și burete.

Suprafața tablei principale va fi montată pe poziție fixă, asigurată la smulgere și lovire accidentală. Punctul central de montaj al tablei principale și amenajarea sălii trebuie să permită un unghi de vedere de cel puțin 45° măsurat în plan orizontal ca unghi format de linia de vedere între poziția oricărui elev din bancă și punctul central de montaj al tablei și linia în plan a suprafeței tablei.

Tabla va avea margini protectoare pe contur, va avea o zona dedicată pentru cretă/marker nepermanent, burete, la partea inferioară, cu lungime de cel puțin 1 m, cu lățime de cel puțin 7 cm.

Dimensiunile tablei va avea înălțimea egală cu cel puțin 1,10 m și lungimea (în lungul peretelui) egală cu cel puțin 1/3 din lățimea sălii.

Tabla pentru clasele primare trebuie să fie amplasat la o înălțime de 85 cm de la podea.

Cota superioară de montaj va fi:

$$H_{sup_tablă} = 0,5 * (15 \text{ cm} / B_{bănci}) * d_{max_tablă} + h_{ochi} + 0,5 * H_{tablă},$$

unde:

$H_{sup_tablă}$ este cota superioară de montaj

$B_{bănci}$ este distanța nominală între 2 bănci consecutive în sala de clasă măsurată pe direcție longitudinală din față spre spate

$d_{max_tablă}$ este distanța maximă de privire la tablă, măsurată ca distanța normală pe planul tablei de la locul cel mai îndepărtat din sală până la tablă.

h_{ochi} este cota ochilor elevului în poziție așezat pe scaun, cu coatele pe masă, pentru categoria sa de vârstă:

$$h_{ochi} = 0,90 \text{ m pentru clasele I - IV.}$$

Suprafața de video-proiecție va fi egală cu cel puțin jumătate din suprafața tablei principale. Cota inferioară a suprafeței de proiecție va fi de cel puțin 1,20 m măsurată de la pardoseala sălii.

Dacă suprafața de video-proiecție nu este fixă ci este sub forma unui ecran care se coboară, acesta nu va acoperi mai mult de jumătate din suprafața tablei principale.

Pentru mai multe detalii despre cerințele față de mobilierul sălii de studii a se vedea „Normativ privind proiectarea, realizarea și exploatarea construcțiilor pentru școli și licee”, Indicativ NP 010-2022, România.

Pentru idei de amenajare a clasei a se vedea și [link-ul](#).

Scheme recomandate pentru amenajarea sălilor de clasă vezi [LINK](#) pag. 67- 69

4.4. Sala de robotică

Sala de robotică a școlii ar trebui să fie echipată cu birouri pentru elevi cu computere instalate pe ele. De asemenea, sunt necesare rafturi și dulapuri pentru depozitarea truselor robotice și a materialelor educaționale.

Se recomandă împărțirea biroului în două zone specializate:

- pentru studii teoretice;
- pentru lucrări practice.

În zona de lecție teoretică, sunt instalate bănci, o masă pentru profesor, o tablă de perete și un proiector pentru a demonstra capacitățile roboților, a evidenția proiectele finalizate și prezentările.

În zona de lucru practică sunt instalate mese pentru asamblarea și testarea roboților.

Este important să nu aglomerați biroul; ar trebui să existe suficient spațiu liber, astfel încât elevii să se poată deplasa liber de la computere la mese.

Echipment pentru laborator de robotica:

Pe lângă mobilier, școala folosește următoarele echipamente pentru echiparea sălii de robotică:

- Truse educaționale de robotică
- Toate trusele educaționale pot fi împărțite în trei grupe: jucării robotizate programabile, truse de asamblare și soluții digitale.

- Jucăriile robotizate programabile sunt soluții complete care sunt potrivite pentru studenții mai tineri. Sunt de înțeles vizual, acțiunile lor pot fi programate, dar în anumite limite stabilite de producător. Un exemplu izbitor este robotul Bee-Bot „Smart Bee” , a cărui mișcare poate fi controlată solicitând până la 40 de comenzi.

- Kiturile de auto-asamblare prezintă elevilor elementele de mecanică și fizică, dezvoltă orientarea spațială și oferă o oportunitate de a aprofunda cunoștințele în modelare, proiectare robot și programare. Există seturi pentru copii de diferite vârste și niveluri de calificare, cele mai populare mărci sunt LEGO , Mbot, VEX, Robo-Robo. Un avantaj semnificativ al seturilor acestor mărci este combinația intuitivă de elemente și posibilitatea de a fi creativ atunci când asamblați roboți.

- Soluții digitale – instrumente precum Scratch și Code.org. Elevii mai tineri pot construi blocuri colorate pe baza principiului jocului Minecraft, în timp ce elevii mai mari pot învăța limbajele de programare JavaScript, Python și altele.

- Elementele obligatorii ale echipamentului pentru o clasă de robotică la școală sunt computerele și software-ul. Roboții nu trebuie doar asamblați, ci și programați. Cel mai convenabil este să utilizați laptopuri puternice cu o placă video bună; datorită portabilității lor, le puteți muta dintr-un loc în altul și, dacă este necesar, să le luați cu dvs. la concursuri și competiții.

- În funcție de curriculumul utilizat, pot fi necesare diferite programe software: LEGO Education Mindstorms EV3, LEGO WeDo 1.0 și 2.0, VEX, C, C++, Basic, Python, JavaScript și multe altele.

Pentru școlari mai mici, este convenabil să folosească tablete, mai ales dacă se folosesc roboți lego și software-ul WEDO 2.0

- Senzori, scule, elemente de fixare La asamblarea roboților, senzorii suplimentari pot fi utili pentru a extinde capabilitățile și funcționalitățile: lumină, sunet, temperatură, giroscop, codificatoare și altele.

- În plus, ar trebui să aveți la îndemână o stație de lipit, burghiu, ferăstrău, șurubelnițe, clești, precum și fire, șuruburi, piulițe și șuruburi autofiletante.

- Standul este un fel de simulator de asamblare robot care vă ajută să înțelegeți structura expoziției și să învățați cum să proiectați independent un mecanism. Există diferite tipuri de standuri: de la simple instrucțiuni de asamblare până la complexe complexe de laborator bazate pe manipuloare.

- Imprimanta 3d - nu este un atribut obligatoriu, ci de dorit în proiectarea unei săli de clasă de robotică. Unele părți ale robotului pot fi tăiate din placaj cu un puzzle, dar este mult mai distractiv să le imprimați pe o imprimantă. Piese suplimentare vă vor permite să extindeți funcționalitatea roboților gata pregătiți, să le completați și să le îmbunătățiți. De asemenea, puteți utiliza pixuri 3D pentru a atașa elemente mici și senzori.

Laboratoarele de limbi străine sunt spații special concepute pentru a sprijini procesul de învățare și practicare a limbilor străine. Aceste laboratoare sunt dotate cu tehnologie și resurse care facilitează dezvoltarea abilităților de vorbire, ascultare, citire și scriere într-o limbă străină.

Iată câteva aspecte relevante despre laboratoarele de limbi străine:

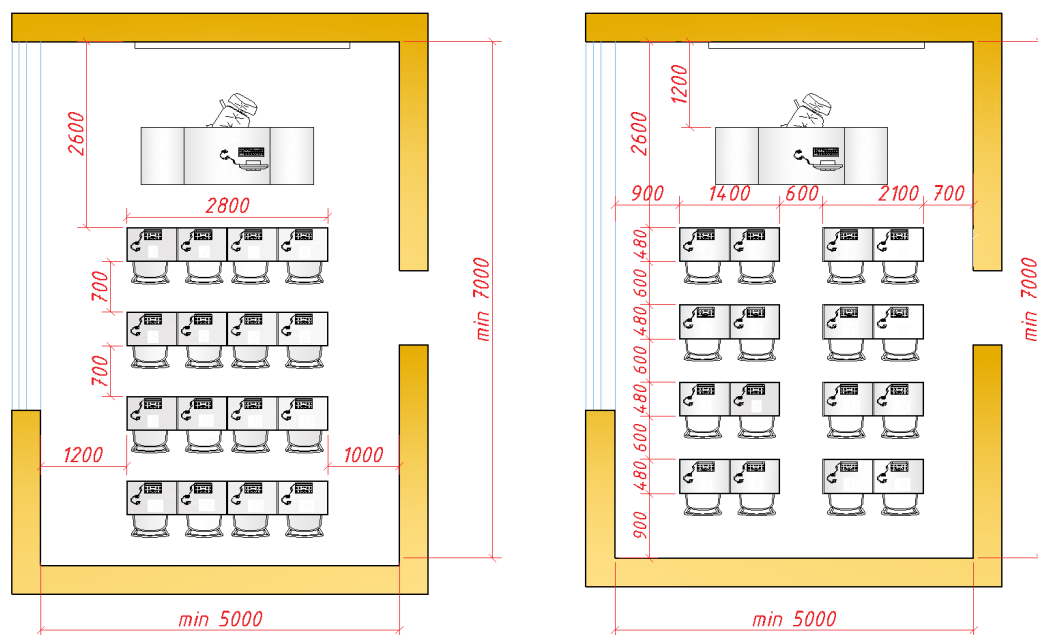
1. Echipamente tehnologice: Laboratoarele de limbi străine sunt echipate cu computere, căști, microfoane și software specializat pentru înregistrare și redare audio. Acestea permit elevilor să asculte și să repete înregistrări, să participe la exerciții de pronunție și să își îmbunătățească abilitățile de comunicare în limba străină.

2. Materiale didactice interactive: Laboratoarele de limbi străine oferă acces la materiale didactice interactive, cum ar fi programe de învățare asistată de calculator, platforme online sau aplicații mobile. Acestea pot include exerciții de vocabular, gramatică, conversație și ascultare, care pot fi personalizate în funcție de nivelul și nevoile fiecărui student.

3. Spații de conversație și colaborare: Laboratoarele de limbi străine pot include și spații de conversație și colaborare, unde studenții pot interacționa între ei sau cu profesorii în limba străină. Aceste spații facilitează practica conversațională și dezvoltarea abilităților de comunicare într-un mediu autentic.

4. Suport individualizat: Laboratoarele de limbi străine oferă adesea suport individualizat pentru elevi. Aceasta poate include sesiuni de tutoriat sau asistență tehnică pentru a răspunde la întrebări și a oferi îndrumare în procesul de învățare a limbii străine.

5. Integrarea tehnologiei: Laboratoarele de limbi străine utilizează tehnologia pentru a spori eficiența și interactivitatea procesului de învățare. Aceasta poate include utilizarea de videoproiectoare, ecrane tactile sau alte dispozitive care facilitează accesul la resurse și activități de învățare.

Laboratoarele de limbi străine oferă un mediu propice pentru elevi să-și dezvolte abilitățile lingvistice și să câștige încredere în comunicarea într-o limbă străină.

4.6. Sălă de artă plastică pentru clasele primare

Pentru proiectarea unei săli de artă plastică sau a unei săli de creație pentru clasele primare, puteți urmări următoarele principii:

1. Spațiu deschis și luminos: Asigurați-vă că sala are o mulțime de lumină naturală și că este spațioasă, pentru a permite elevilor să se simtă confortabil și să se exprime liber prin artă.

2. Mobilier adecvat: Alegeți mobilier potrivit pentru activitățile de artă, cum ar fi mese și scaune reglabile în înălțime, pentru a se potrivi cu înălțimea copiilor. Asigurați-vă că există suficient spațiu pentru a lucra și a expune lucrările de artă.

3. Materiale și echipamente: Furnizați o gamă variată de materiale și instrumente artistice, cum ar fi creioane colorate, acuarele, pensule, hârtie de diferite dimensiuni și texturi, plastilină etc. Asigurați-vă că acestea sunt accesibile și organizate în mod corespunzător.

4. Spații de expunere: Creați zone dedicate pentru expunerea lucrărilor de artă ale elevilor. Puteți utiliza panouri de afișare, peretele sau chiar vitrine pentru a pune în valoare creațiile lor.

5. Inspirație vizuală: Decorați sala cu lucrări de artă, postere sau imagini care să inspire și să stimuleze creativitatea copiilor. Puteți expune și lucrări de artă ale artiștilor cunoscuți sau ale altor elevi pentru a le oferi exemple și idei.

6. Spații de lucru în grup: Asigurați-vă că există spații de lucru în grup, cum ar fi mese mari sau zone de lucru în echipă, pentru a încuraja colaborarea și schimbul de idei între elevi.

7. Siguranță și curățenie: Asigurați-vă că sala este sigură și curată, cu atenție la depozitarea și manipularea materialelor artistice. Asigurați-vă că există acces la apă și facilități pentru curățarea mâinilor și a ustensilelor.

Aceste principii pot contribui la crearea unei săli de artă plastică sau a unei săli de creație prietenoase și stimulante pentru elevii din clasele primare, unde aceștia să se poată exprima liber și să-și dezvolte creativitatea.

4.7. Sală de muzică pentru clasele primare

O sală de muzică pentru clasele primare ar trebui să fie un spațiu bine organizat și adaptat nevoilor specifice ale elevilor mici. Iată câteva caracteristici importante pe care ar trebui să le aibă:

1. Dimensiuni adecvate (50 m²): Sala ar trebui să fie suficient de mare pentru a permite desfășurarea activităților muzicale în grup, dar și pentru a găzdui instrumente muzicale și echipamente.

2. Acustică bună: Este important ca să aibă o acustică adecvată, astfel încât să fie clar percepute și să se poată desfășura activități muzicale într-un mod plăcut.

3. Instrumente muzicale: Sala ar trebui să fie dotată cu o varietate de instrumente muzicale potrivite pentru copiii din clasele primare, cum ar fi chitare, fluiere, tobe, xilofon etc. Acestea ar trebui să fie accesibile și ușor de utilizat pentru elevi.

4. Echipamente audio: Este util să existe echipamente audio, cum ar fi un sistem de sunet sau un player de muzică, pentru a putea reda și asculta înregistrări muzicale sau pentru a acompania activitățile muzicale.

5. Spațiu de depozitare: Sala ar trebui să aibă un spațiu de depozitare adecvat pentru instrumente muzicale și echipamente, astfel încât să fie păstrate în siguranță și să fie ușor accesibile.

6. Mobilier adecvat: Sala ar trebui să fie echipată cu mobilier potrivit, cum ar fi scaune și mese, pentru a permite desfășurarea activităților muzicale în grup sau pentru a oferi un spațiu de lucru individual.

7. Decor și atmosferă plăcută: Este benefică ca să fie decorată într-un mod atrăgător și să creeze o atmosferă plăcută și inspirațională pentru elevi.

Acetsea sunt doar câteva aspecte importante de luat în considerare atunci când se amenajează o sală de muzică pentru clasele primare. În funcție de resurse disponibile și de nevoile specifice ale școlii, pot exista și alte elemente care să contribuie la crearea unui mediu muzical stimulant și captivant pentru elevi.

4.8. Spațiu intern pentru recreere pentru clasele primare

Spațiile interioare destinate pentru recreerea elevilor din clasele primare sunt zone special amenajate în școli, care au rolul de a oferi un mediu sigur și stimulant pentru copii în timpul pauzelor sau după orele de curs. Aceste spații sunt concepute pentru a promova joaca, interacțiunea socială, creativitatea și dezvoltarea abilităților motorii ale elevilor.

Aceste spații pot include diverse facilități și echipamente, cum ar fi:

1. Zone de joacă: Acestea pot include jucării, puzzle-uri, cuburi de construcție, cărți de colorat și alte activități care să stimuleze creativitatea și imaginația copiilor.

2. Jocuri de societate: Spațiile pot fi dotate cu jocuri de societate adaptate vârstei și nivelului de dezvoltare al elevilor, care îi ajută să-și dezvolte abilități de comunicare, colaborare și rezolvare a problemelor.

3. Zonă de lectură: Un colț dedicat cărților și lecturii poate fi inclus în spațiul de recreere, cu o selecție variată de cărți potrivite pentru vârsta și nivelul de lectură al elevilor.

4. Echipamente sportive: Pentru a promova activitatea fizică și dezvoltarea abilităților motorii, spațiile de recreere pot include echipamente sportive precum mingi, coșuri de baschet miniaturale, mese de ping-pong sau alte jocuri interactive.

5. Zone de relaxare: Scaune confortabile, perne și zone de relaxare pot fi incluse pentru a oferi elevilor un loc unde se pot odihni și relaxa în timpul pauzelor.

Este important ca aceste spații să fie supravegheate de adulți responsabili pentru asigurarea siguranței și bunăstarea elevilor. De asemenea, este esențial ca aceste spații să fie curate și bine întreținute, pentru a crea un mediu plăcut și atrăgător pentru copii.

Prevederi specifice de siguranță pentru zonele de recreație la interior constă în asigurarea suprafeței minime a spațiilor de recreație la interior, calculată pe baza numărului de locuri de elevi din sălile de clasă. Pentru învățământ primar suprafața normată per elev este de 3 m².

Valorile se pot reduce cu până la 50% dacă diferența de suprafață necesară se compensează prin intermediul unei zone exterioare acoperite pentru recreație, care îndeplinește simultan următoarele condiții:

- a. are suprafață mai mare sau egală decât valoarea necesară compensării;
- b. se situează la distanța de maxim 20 m parcurși la interiorul și exteriorul clădirilor de la ușa sălii de clasă;
- c. se situează la diferență de nivel mai mică de 2 niveluri sau maxim 8 m de la cota sălii de clasă
- d. se satisfac condițiile enumerate pentru fiecare sală de clasă, evaluându-se independent zonele aferente fiecărei clase;

f. aceeași arie exterioară acoperită nu compensează simultan necesarul mai multor clase diferite.

Suprafața spațiilor de recreație interioare aferentă fiecărei săli de clasă este în acord cu dimensiunile minime ale zonelor de recreație la interior. Conformarea spațiilor de recreație la interior din punct de vedere al siguranței la ciocnire accidentală:

- Spații interioare dedicate recreației minim 50% la maxim 20 m de sala de clasă aferentă
- Spații pe coridoare maxim 50% până la maxim 10 m de sala de clasă aferentă

Zonele de recreație interioare amenajate în încăperi spre care se accede din coridor, sunt separate de acesta prin elemente de compartimentare din sticlă stratificată transparentă sau elemente de închidere de tipul ușilor de sticlă, care permit vizibilitatea de la nivelul ochiului înspre zona de recreație printr-o suprafață vitrată de cel puțin 2,50 m².

4.9. Sala de sport adaptată vârstei copiilor din clasele primare 7-10 ani.

Sala de sport adaptată vârstei copiilor din clasele primare, vârsta 7-10 ani, este un spațiu special conceput pentru a permite copiilor să se angajeze în activități fizice și sportive într-un mod sigur și nivel adecvat de dezvoltare. Dimensiunile recomandate pentru sala de sport în scop de organizare a activităților specifice educației fizice în ciclul primar sunt de 12 x 12 m.

Spații complementare sălii de sport sunt: 2 vestiare cu grup sanitar, depozit pentru inventar și echipament specializat.

Sala de sport va fi amenajată cu marcaje permanente pe podea pentru a permite desfășurarea diverselor jocuri și activități sportive,

În cazul când în sală nu sunt prevăzute activități de jocuri în debandadă sau în special jocuri cu mingea pot fi instalate oglinzi pentru a permite copiilor să-și observe și să-și corecteze mișcărilor în timpul exercițiilor fizice.

Printre echipamentele comune care pot fi găsite într-o astfel de sală de sport se numără mingi de diferite dimensiuni și greutate, coșuri de baschet ajustabile, plase de volei, măști pentru badminton, plase de fotbal, obstacole și podețe pentru fotbal de agilitate, precum și alte echipamente adecvate pentru activități fizice și jocuri sportive.

Este important ca sala de sport să fie supravegheată de către adulți responsabili și instruiți, care să asigure siguranța copiilor și să vă îndrume în practicarea exercițiilor fizice corecte și sigure. De asemenea, este important ca sala de sport să fie bine ventilată și să ofere spațiu suficient pentru copii să se miște în voie și să se bucure de activitățile lor fizice.

4.10. Concluzii

Sistematizarea spațiilor necesare procesului educațional pentru ciclul primar este deosebit de importantă pentru a asigura un mediu optim de învățare și dezvoltare a elevilor. Aceasta implică planificarea și organizarea spațiilor într-un mod eficient, astfel încât să răspundă nevoilor specifice ale elevilor din ciclul primar.

Un aspect crucial al repartizării spațiilor este asigurarea unui spațiu adecvat pentru desfășurarea activităților didactice. Fiecare clasă ar trebui să aibă spațiu suficient pentru a permite elevilor să miște liber și să participe la activități interactive. De asemenea, este important să existe spații special amenajate pentru diferite activități, cum ar fi laboratoarele de științe, biblioteca, sala de muzică și sala de sport.

Un alt aspect esențial este crearea unui mediu sigur și confortabil. Spațiile ar trebui să fie curate, bine iluminate și ventilate dezvoltate. De asemenea, trebuie luate în considerare aspecte precum siguranța la incendiu, accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități și igiena adecvată.

Sălile de clasă trebuie să asigure un mediu prietenos și sigur pentru copii. Sălile trebuie să fie luminoase, iluminarea naturală va fi completată cu iluminare artificială, preferabil tavan casetat cu leduri, care asigură o lumină difuză. Culoarea pereților trebuie să fie neutră - bej, crem, galben, verde pastelat (tonalități deschise) pentru a nu obosi vederea. Accentele cromatice vor fi asigurate de materiale didactice, postere sau alte materiale interactive, care nu vor aglomera, supraîncărca suprafața pereților.

Aranjarea băncilor, în dependență de forma și suprafața clasei, poate fi în grupuri de două, patru bănci, sau alte scheme, care ar favoriza comunicarea, colaborarea și lucrul în echipă al elevilor. La fel, spațiul poate fi organizat în zone pentru diferite tipuri de activități: citit, lucru în

echipă sau proiecte, creație plastică. Fiecare zonă poate avea mobilier propriu, gamă de culori proprii.

Pentru organizarea activităților claselor și grupelor cu program prelungit se utilizează sălile de clasă, cabinetele, atelierele școlare, sălile de sport și de festivități, biblioteca și alte încăperi ale instituției de învățământ care corespund normelor sanitaro-igienice prevăzute de actele normative în vigoare. (Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea claselor și grupelor cu program prelungit)

Sistematizarea spațiilor necesare procesului educațional pentru ciclul primar contribuie la crearea unui mediu propice în care elevii se pot concentra, interacționa și învăța în mod eficient. Aceasta poate sprijini, de asemenea, dezvoltarea abilităților sociale, cognitive și fizice ale elevilor, oferindu-le o varietate de spații și resurse pentru a-și explora interesele și talentele.

În concluzie, sistematizarea spațiilor necesare procesului educațional pentru ciclul primar este esențială pentru asigurarea unui mediu optim de învățare și dezvoltare a elevilor. Prin planificarea și organizarea adecvată a spațiilor, se poate crea un cadru propice pentru succes și bunăstarea elevilor în timpul anilor lor critici de formare.

4.11. Evaluarea spațiilor educaționale destinate ciclului primar

Nr. crt.	Criteriu de evaluare	Indicatori de performanță	Note
1.	Elevii claselor I - IV (ciclul primar) își desfășoară activitățile educaționale într-un bloc (secție) izolat (ă)	Elevii au intrare / ieșire separată	
2.	Numărul de nivele ale blocului de studii	1 - 2 nivele	În cazul când acesta nu este posibil, se vor amplasa la etajele 1-2 din maxim 4 nivele ale unui bloc, cu asigurarea izolării de elevii claselor gimnaziale și liceale.
3.	Numărul de săli de clasă	minim 4	
4.	Numărul de elevi în clasă	25 - 30 elevi	
5.	Suprafața sălii de studii	50 - 60 m2	1,7 m2 construcții existente; 2 m2 construcții noi
6.	Sala de studii este divizată în zone și dotată corespunzător	Sunt prezente următoarele: • zona de lectură; • o oglinda; • o scara pentru înălțime; • un panou cu regulile clasei pe înțelesul copiilor • un panou cu responsabilitățile fiecăruia • calendarul zilelor de naștere; • dulapuri deschise / închise; • cuier; • resursele necesare (acuarele, rigla, compas etc.) pentru arta, matematică, științe, etc; • stativ pentru cărți • tabla clasică sau interactivă; • panou pentru afișarea lucrărilor și a proiectelor elevilor • raft pentru: creioane, ascuțitori, un capsator, banda adezivă, creta, markere, șervețele sau agrafe de birou. • etc.	
7.	În blocul de studii pentru ciclul primar (sau la o distanță mai mică de 20 m de acesta) sunt săli cu suprafața și dotările	- sală de robotică (60-70 m2); - 2 clase lingfonice (25-30 m2);	numărul de săli vor fi determinate în corespundere cu numărul de elevi și

Nr. crt.	Criteriu de evaluare	Indicatori de performanță	Note
	necesare pentru dezvoltarea personală și profesională a elevilor	- sală de artă plastică / sală de creație artistică (50-60 m²); - sală de muzică (50 m²); - sală de sport adaptată vârstei copiilor din clasele primare (60 - 144 m²)	necesitățile / capacitățile instituției.
8.	Sunt amenajate spații interne pentru recreere	spațiile interne pentru recreerea elevilor claselor primare sunt izolate și permit vizibilitatea zonei.	suprafața normată per elev este de 3 m ² 50% din suprafața spațiilor se poate compensa din contul spațiilor exterioare acoperite, destinate zonei de recreere.
9.	Există un spațiu de depozitare cu lacat pentru fiecare elev	dimensiuni minime: 350 mm (lățime) x 450 mm (adâncime) x 800 mm (înălțime)	
10.	criteriu 10		

5. Recomandări pentru ciclul gimnazial

5.1. Date generale despre ciclul gimnazial

Ciclul gimnazial este o etapă a sistemului de învățământ care urmează după învățământul primar și precede învățământul liceal. Acest ciclu este destinat elevilor cu vârste cuprinse între aproximativ 11 și 15 ani, și este împărțit în cinci ani de studiu: din clasa a V-a până în clasa a IX-a.

În cadrul ciclului gimnazial, elevii sunt expuși la o gamă mai largă de materii și discipline, care includ limba română, matematică, limba străină, științele naturii (biologie, fizică, chimie), istoria, geografia, educația civică, educația fizică, muzica, arte vizuale și tehnologia informației și comunicațiilor.

Scopul ciclului gimnazial este de a oferi elevilor o bază solidă de cunoștințe și abilități în diverse domenii, pregătindu-i pentru învățământul liceal, învățământul profesional tehnic și pentru viața de adult. În această etapă, accentul se pune pe dezvoltarea competențelor de comunicare, gândire critică, rezolvare de probleme și colaborare.

Misiunea învățământului gimnazial. Învățământul gimnazial contribuie la formarea unei personalități libere și creative prin asigurarea dezvoltării competențelor elevilor, precum și prin consilierea și orientarea acestora în determinarea traseului individual optim către învățământul liceal, profesional tehnic secundar sau profesional tehnic postsecundar.

Organizarea învățământului gimnazial. Învățământul gimnazial include clasele V-IX și se organizează ca învățământ cu frecvență. Pentru persoanele cu dificultăți de învățare cauzate de dizabilități, învățământul gimnazial se poate organiza ca învățământ la distanță, învățământ la domiciliu.

Înscrierea în gimnaziu se face în mod obligatoriu, fără probe de concurs, pentru elevii din districtul școlar corespunzător. Înscrierea în gimnaziu la clasele cu profil de arte și sport are loc în baza unor probe de aptitudini specifice profilului.

Învățământul gimnazial se organizează și în instituții rezidențiale – pentru copiii orfani sau cei rămași fără îngrijire părintească, în instituții sanatoriale – pentru copiii cu boli cronice, precum și în instituții de învățământ special, în instituții penitenciare și în instituții medicale.

Evaluarea în ciclul gimnazial se realizează prin intermediul testelor și examenelor, dar și prin evaluarea continuă a performanțelor elevilor în cadrul activităților școlare. La finalul ciclului gimnazial, elevii susțin Evaluarea Națională, care are rolul de a evalua nivelul de cunoștințe și competențe dobândite în această etapă și de ai orienta către învățământul liceal. Modul de organizare a examenelor naționale de absolvire a învățământului gimnazial este stabilit de Ministerul Educației și Cercetării.

Pentru mai multe detalii despre sistemul de învățământ din Republica Moldova a se vedea Codul Educației Nr. 152 / 2014 ([link](#))

5.2. Spațiul necesar pentru studii în ciclului gimnazial

Pentru ciclul gimnazial sunt necesare cerințe speciale care pot varia în funcție de nevoile și obiectivele specifice ale fiecărei școli sau sistem de învățământ. Cu toate acestea, există câteva aspecte generale care pot fi luate în considerare:

1. Curriculum adaptat: Ciclul gimnazial implică o tranziție de la învățământul primar la cel secundar, astfel încât cerințele speciale pot include un curriculum adaptat care să răspundă nevoilor și nivelului de dezvoltare al elevilor.

2. Evaluare și monitorizare: În ciclul gimnazial, se poate pune un accent mai mare pe evaluarea și monitorizarea progresului elevilor. Cerințele speciale pot include sisteme de evaluare mai complexe și diverse metode de monitorizare a performanțelor academice și sociale ale elevilor.

3. Suport suplimentar: Pentru a asigura succesul elevilor în ciclul gimnazial, pot fi necesare cerințe speciale pentru furnizarea de suport suplimentar. Acesta poate include resurse suplimentare, tutoriale, consiliere academică și suport pentru dezvoltarea abilităților de studiu.

4. Activități extracurriculare: Pentru a promova dezvoltarea holistică a elevilor, cerințele speciale pot include o gamă diversă de activități extracurriculare, cum ar fi cluburi, competiții, excursii și proiecte speciale.

5. Orientare și consiliere: În ciclul gimnazial, elevii se confruntă cu alegeri academice și profesionale importante. Cerințele speciale pot include servicii de orientare și consiliere pentru a sprijini pe elevi în luarea deciziilor și în planificarea viitorului lor.

Este important să se țină cont de nevoile individuale ale elevilor și de contextul specific al fiecărei școli pentru a stabili cerințele speciale adecvate pentru ciclul gimnazial.

În proiectarea unui spațiu de învățare adecvat ciclului gimnazial, există anumite cerințe speciale care trebuie luate în considerare:

1. Ergonomie și confort: Asigurați-vă că mobilierul și echipamentele sunt potrivite pentru elevii de vârstă gimnazială, având în vedere dimensiunile și nevoile lor. Asigurați scaune și mese reglabile în înălțime pentru a se potrivi diferitelor înălțimi ale elevilor.

2. Flexibilitate și adaptabilitate: Spațiul ar trebui să fie configurabil și să permită diferite aranjamente, pentru a se adapta diferite și activități de învățare și stilurilor de predare. Acest lucru poate include zone de lucru în grup, zonă de lucru individual și zonă pentru activitate practice.

3. Tehnologie și conectivitate: Asigurați-vă că spațiul este echipat cu calculatoare/ laptop-uri de ultimă generație, conexiuni ultrarapide la internet Wi-Fi, proiectoare interactive, avansate și alte dispozitive tehnologice de top. În același timp, spațiul este configurat cu atenție pentru a include prize electrice bine plasate, acces facil la internet de înaltă viteză și echipamente audiovizuale de calitate, pentru a susține procesul de învățare și pentru a permite utilizarea eficientă a tehnologiei în clasă. Acest lucru va permite utilizarea eficientă a tehnologiei în procesul de învățare.

4. Iluminare și ventilare: Asigurați-vă că spațiul beneficiază de iluminare naturală adecvată și de un sistem de ventilație eficient pentru a crea un mediu de învățare confortabil și sănătos.

5. Siguranță și accesibilitate: Asigurați-vă că spațiul este sigur și accesibil pentru toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale. Acest lucru poate include rampă de acces pentru scaune cu rotile, uși și culoare suficientă de late și echipamente adaptate pentru elevii cu dizabilități.

6. Spațiu de depozitare: Asigurați-vă că există suficient spațiu de depozitare pentru materiale didactice, echipamente și resurse necesare pentru activitățile de învățare.

Acestea sunt doar câteva cerințe speciale care trebuie luate în considerare în proiectarea unui spațiu de învățare adecvat ciclului gimnazial. Este important să se consulte și să se colaboreze cu profesori, elevi și experiență în educație pentru a asigura spațiul îndeplinește nevoile specifice ale ciclului gimnazial.

În ciclul gimnazial, procesul educațional necesită o serie de încăperi, spații să fie amenajate pentru a susține diferite activități. Iată o listă recomandată a sălilor necesare în ciclul gimnazial:

1. Săli de clasă: Acestea sunt sălile principale în care se desfășoară orele de curs regulate (studierea limbii și literaturii materne, istoriei, geografiei, matematicii). Sală de studii este adecvată pentru numărul de elevi și pentru activitățile specifice. Suprafața normată per elev este 1,7 m². Pentru studiarea limbilor străine se vor amenaja clase lingfonice cu o suprafață normată de 2,5 m² per elev.

2. Săli de laborator: Pentru materiale precum chimie, fizică, biologie sau informatică, sunt necesare săli de laborator echipate cu echipamente și materiale specifice pentru experimente și demonstrații practice. Suprafața normată per elev este 2,4 m².

3. Săli de muzică: Pentru orele de muzică și activități muzicale, este necesară o sală de muzică echipată cu instrumente muzicale și echipamente audio. Suprafața sălii va fi de 50 m².

4. Săli de sport: Pentru orele de educație și activități sportive, este necesară o sală de sport și un teren de sport adecvat, echipat cu echipamente și facilități sportive. Suprafața sălilor pentru sport poate varia în dependență de tipul ei, de activitatea care urmează să se desfășoare.

5. Bibliotecă: O bibliotecă școlară este esențială pentru a oferi acces la cărți, resurse educaționale și spațiu de studiu liniștit. Suprafața poate varia de la 24 m² la 80 m² în dependență de numărul de elevi. Capacitatea sălii de lectură va fi calculată 0,65 m² pentru un loc.

6. Săli de artă: Pentru orele de arte vizuale și activități artistice, este necesară o sală de artă echipată cu materiale și echipamente specifice, cum ar fi pensule, culori, hârtie etc.

7. Ateliere: Pentru orele de lucru manual și activități practice, este necesară de ateliere echipate cu unelte și materiale adecvate pentru proiecte și activități practice.

8. Laborator EduTech: Un spațiu modern, dotat cu echipamente avansate, inclusiv computere, laptop-uri, dispozitive de programare a roboților și imprimante 3D. Aici, elevii au la dispoziție resurse educaționale digitale și pot desfășura experimente și activități practice într-un

spațiu flexibil. Fiecare elev beneficiază de un spațiu de 2,4 metri pătrați pentru a desfășura activități individuale sau de grup.

Aceasta este o listă generală și poate varia în funcție de specificul fiecărei școli și a programului educațional. Este important ca aceste săli să fie bine echipate și să ofere un mediu sigur și propice pentru învățare și dezvoltare.

Pentru eficiența și calitatea procesului educațional la ciclul gimnazial sunt necesare mai multe săli suplimentare celor destinate pentru studii. Aceste săli sunt:

- laboratoare digitale - numărul sălilor depinde de numărul de elevi (1 sală pentru fiecare 150 elevi) suprafața sălii 60 - 70 m²;
- sală pentru Managementul clasei și Dezvoltarea personală (30 m²);
- sală adaptată ședințelor Cercului de coregrafie (60 m²);
- sală adaptată ședințelor Cercului dramatic (25 m²);
- sală adaptată ședințelor Cenaclului literar (35 m²);
- sală adaptată condițiilor pentru Clubul de dezbateri (25 m²);
- sală adaptată ședințelor Clubului voluntarilor (25 m²);
- sală adaptată ședințelor Consiliului elevilor (25 m²).

Importanța și necesitatea de săli suplimentare la cele destinate studiilor în ciclul gimnazial sunt legate de creșterea eficienței și calității procesului educațional. Prin alocarea unor spații suplimentare, se poate asigura un mediu adecvat pentru desfășurarea activităților didactice, oferind elevilor mai mult spațiu pentru învățare și dezvoltare.

Adăugarea de săli suplimentare poate permite desfășurarea unor activități extracurriculare, cum ar fi laboratoarele de științe, atelierle practice sau sălile de sport, care pot contribui la diversificarea și îmbunătățirea experienței educaționale a elevilor. De asemenea, sălile suplimentare pot facilita organizarea unor activități de grup, cum ar fi lucrul în echipe sau proiecte colaborative, care promovează abilitățile sociale și de comunicare ale elevilor.

Prin creșterea numărului de săli, se poate reduce supraaglomerarea în sălile de clasă existente, ceea ce poate duce la o atenție mai individualizată acordată elevilor și la o interacțiune mai eficientă între profesori și elevi. Aceasta poate contribui la îmbunătățirea procesului de învățare și la creșterea performanțelor academice.

Aceste spații suplimentare oferă elevilor oportunitatea de a se implica în activități practice și interactive, care pot spori înțelegerea și aplicarea practică a materialelor învățate în clasă. De asemenea, aceste săli suplimentare pot contribui la dezvoltarea abilităților sociale, creativității și intereselor individuale ale elevilor.

În concluzie, adăugarea de săli suplimentare la cele destinate studiilor în ciclul gimnazial poate contribui la creșterea eficienței și calității procesului educațional, oferind un mediu adecvat pentru învățare și dezvoltare, facilitând activități extracurriculare și promovând interacțiunea eficientă între profesori și elevi.

5.3. Amenajarea sălilor de studii pentru ciclul gimnazial și liceal

5.3.1. Săli pentru predarea disciplinelor teoretice

Există anumite discipline teoretice în care laboratoarele nu sunt considerate necesare. Aceste discipline se concentrează în principal pe aspecte teoretice și nu implică experimente practice sau demonstrații într-un laborator.

Exemple de astfel de discipline pot include:

1. Matematică: Matematica este o disciplină teoretică care se bazează pe concepte și teoreme abstracte. Deși pot exista exerciții practice și probleme de rezolvat, acestea pot fi abordate într-o sală de clasă obișnuită, fără a necesita un laborator specific.

2. Limbă maternă și literatură: Studiul limbii materne și literaturii se axează pe analiza textelor scrise și interpretarea acestora. Deși poate implica discuții și activități practice, cum ar fi scrierea de eseuri sau analiza textelor, acestea pot fi realizate într-o sală de clasă obișnuită.

3. Istorie: Istoria se concentrează pe studiul evenimentelor trecute și interpretarea lor. Deși poate implica vizite la muzee sau excursii, acestea nu sunt considerate laboratoare în sensul strict al termenului.

4. Geografia: Geografia este o disciplină academică care se ocupă cu studiul pământului, inclusiv a mediului înconjurător, a resurselor naturale, a fenomenelor geografice și a interacțiunii umane cu acestea. Aceasta implică înțelegerea și analiza aspectelor fizice, sociale, economice și culturale ale diferitelor regiuni și locații de pe glob.

Alte discipline de educație socioumanistică (Educație moral-spirituală, Educație pentru societate) care se concentrează în principal pe aspecte teoretice și nu implică experimente practice sau demonstrații într-un laborator pot fi desfășurate în astfel de săli de studii.

Este important de menționat că, în funcție de abordarea didactică și de specificul programului de studiu, unele discipline teoretice pot beneficia în continuare de activități practice sau demonstrații într-un laborator, chiar dacă nu sunt considerate esențiale.

Suprafața sălii de clasă pentru o capacitate de 30 elevi cu bancă de 2 locuri este de 54 m². Dimensiunile în plan pentru această sală va fi 6,0 x 9,0 m. Astfel de săli sunt destinate doar pentru instruire teoretică și nu pot fi dotate cu dulapuri sau alt tip de mobilier.

Notă: Rândul de mese cuprins între mesele cu nr.6 și nr.30 (marcate cu roșu în imaginea de mai sus) NU este recomandabil de amplasat deoarece depășesc distanța de 8.6 m până la tablă.

Astfel de săli sunt destinate doar pentru instruire teoretică și nu pot fi dotate cu dulapuri sau alt tip de mobilier.

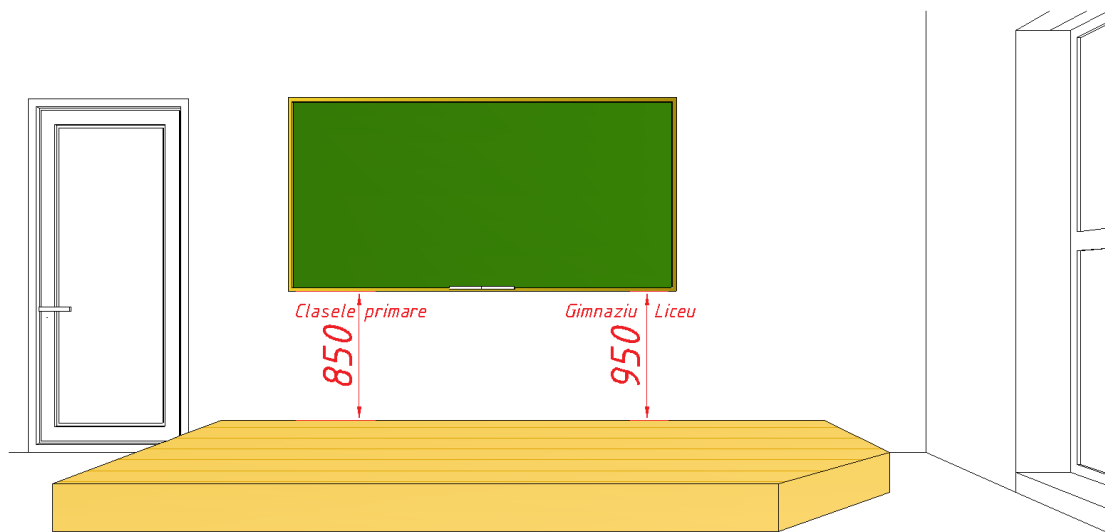

Tabla clasică se recomandă de amplasat pe latura scurtă a sălii și se montează la o anumită înălțime. Pentru gimnaziu și liceu înălțimea de la podea la tablă este de 95 cm.

Tabla interactivă se recomandă să fie montat la o înălțime de 70–90 cm de podea și departe de ferestre, astfel încât lumina soarelui să nu interfereze cu vizualizarea imaginilor. În timpul unei lecții, este interzisă folosirea a două dispozitive electronice de predare în același timp.

Se recomandă dotarea sălii cu podium dacă se îndeplinește condiția:

$$h.mână/H.sup_tablă < 0,6$$

unde:

$h.mână$ reprezintă înălțimea de ridicare a mâinii elevului la categoria sa de vârstă spre a scrie la tablă și se va considera:

$h.mână = 1,75$ m pentru clasele 5 - 9;

$h.mână = 2,10$ m pentru clasele 10 - 12;

$H.sup_tablă$ = înălțimea superioară a tăblii.

Dacă sala trebuie dotată cu podium, atunci acesta va avea înălțimea de $h.podium = H.sup_tabla - h.mână$ și valoare de minim 15 cm.

La realizarea podiumului se are în vedere asigurarea accesului persoanelor cu handicap.

În conformitate cu „Standardele de dotare minimă a cabinetelor la disciplinele școlare în instituțiile de învățământ general” ([link](#)) aprobate Ordinul MECC nr.193 din 26.02.2019 dotarea cabinetelor cu mobilier școlar este asigurată de administrația publică locală și / sau instituția de învățământ.

Mobilierul școlar va fi în conformitate cu Regulile și normativele sanitaro - epidemiologice de stat „Igienă instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal”, aprobate prin Hotărârea medicului șef sanitar de stat nr. 21 din 29.12. 2005 (Monitorul Oficial al RM, 2006, nr. 146-149, art.489);

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC se va face garantând securitatea și protecția elevilor și cadrelor didactice. Dotarea minimă a cabinetelor la disciplinele teoretice în

care laboratoarele nu sunt considerate necesare se va face cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare.

Dotarea cabinetului de limba și literatura română

(Normative de dotare minimă de uz general)

Dotarea cabinetului cu mobilier școlar:

1. Bancă (masă cu două locuri și scaune pentru elevi / masă individuală și scaun pentru fiecare elev (set) - 15/30 buc.
2. Masă (birou) și scaun pentru profesor (set) - 1 buc.
3. Tablă / Tablă ecologică - 1 buc.
4. Tablă metalică pentru expunerea produselor elevilor - 1 buc.
5. Dulap / Corp bibliotecă - 1 buc.
6. Suport pentru planșe - 1 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobate prin Ordin MECC nr. 489/2019) ([link](#)):

7. Computer (PC sau laptop) cu soft licențiat, conectat la rețeaua INTERNET - 1 buc
8. Proiector digital multimedia (cu ecran de proiecție) - 1 buc.
9. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, scanner, copiator) - 1 buc.
10. Programe/software pentru predarea - învățarea - evaluarea limbii române.

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare. Hărți (suport fizic și/sau digital):

11. Harta României și a Republicii Moldova (fizică, administrativă, turistică) - 1 buc fiecare.
12. Harta Lumii - 1 buc.
13. Harta Europei - 1 buc.
14. Planșe (suport fizic și/sau digital).
15. Planșe tematice pentru fonetică și gramatică (set) - 1 buc fiecare.
16. Planșe tematice pentru vocabular și exprimare orală (set) - 1 buc.
17. Planșe tematice pentru punctuație (set) - 1 buc.
18. Jetoane cu imagini pentru panoul cu magneți (set) - 1 buc.
19. Portrete ale scriitorilor reprezentativi ai literaturii naționale (set) - 1 buc.
20. Materiale didactice auxiliare (suport fizic și/sau digital).

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperete metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Limba și literatura română (manuale, dicționare, etc).

Dotarea cabinetul de matematică

(Normative de dotare minimă de uz general)

Dotarea cabinetelor cu mobilier școlar:

1. Bancă (masă cu două locuri și scaune pentru elevi / masă individuală și scaun pentru fiecare elev (set) - 15/30 buc.
2. Masă (birou) și scaun pentru profesor (set) - 1 buc.
3. Tablă / Tablă ecologică - 1 buc.
4. Tablă metalică (trasată cu pătrățele) pentru expunerea produselor elevilor - 1 buc.
5. Dulap/ Corp bibliotecă - 1 buc.
6. Suport pentru planșe - 1 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobate prin Ordin MECC nr. 489/2019) ([link](#)):

7. Computer (PC sau laptop) cu soft licențiat, conectat la rețeaua INTERNET - 1 buc.
8. Proiector digital multimedia (cu ecran de proiecție) - 1 buc.
9. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, scanner, copiator) - 1 buc.
10. Programe/software pentru predarea - învățarea - evaluarea matematicii

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare.

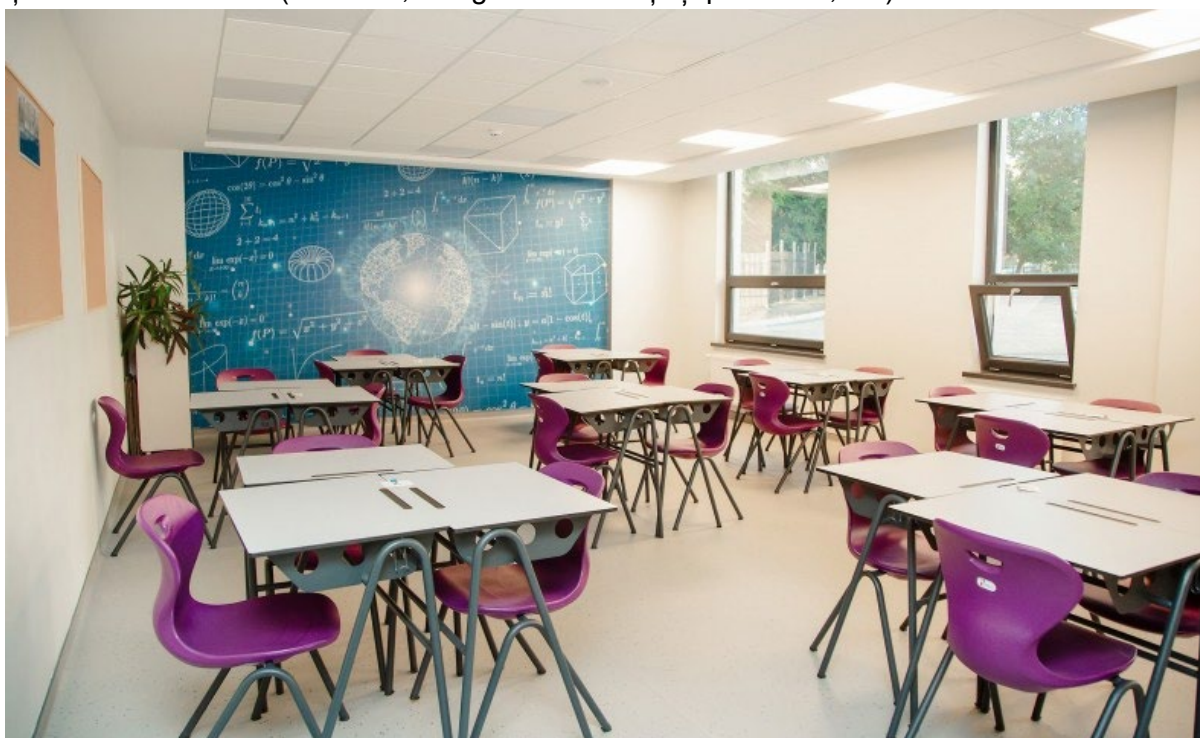
11. Trusă cu corpuri geometrice transparente cu secțiuni (17 figuri tridimensionale) (set) - 2 buc.
12. Set de șase cercuri pliabile cu trei culori pentru diagrame Venn etc. (set) - 2 buc.
13. Trusă cu instrumente pentru tablă: riglă (1000 mm), raportor (500 mm), echer (500 mm, 45, 45, 90), echer (500 mm, 30,60,90), compas (450 mm), (să conțină panou pentru expunerea instrumentelor în spații convenabile pentru utilizare frecventă) (set) - 2 buc.

14. Planșe: formule, proprietăți de bază ale noțiunilor matematice, hărți conceptuale suport la fiecare modul (set) - 1 buc.
15. Portrete ale matematicienilor din diverse perioade istorice (set) - 1 buc.
16. Software la matematică la fiecare modul - 1 buc.
17. Tangrame (puzzle geometric chinez format dintr-un pătrat tăiat în șapte piese care pot fi aranjate pentru a face diverse alte forme.) (set) - 30 buc.
18. Video cu secvențe didactice, destinate studierii temelor la matematică - 1 buc.

Dotarea minimă a cabinetelor cu echipament de laborator pentru realizarea experimentelor specifice disciplinelor școlare.

19. Trusă cu figuri plane și corpuri geometrice, inclusiv corpuri geometrice transparente cu secțiuni - 15 buc.
20. Materiale didactice (suport fizic și/sau digital).

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperete metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Matematică (manuale, culegeri de exerciții și probleme, etc)

Dotarea cabinetul de istorie

(Normative de dotare minimă de uz general)

Dotarea cabinetelor cu mobilier școlar.

1. Bancă/ masă cu două locuri și scaune pentru elevi / masă individuală și scaun pentru fiecare elev (set) - 15/30 buc.
2. Masă (birou) și scaun pentru profesor (set) - 1 buc.
3. Tablă ecologică - 1 buc.
4. Tablă magnetică/flipchart - 1 buc.
5. Dulap/vitrină pentru materiale didactice - 2 buc.
6. Suport pentru hărți, suport pentru depozitarea lor - 1 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobate prin Ordin MECC nr. 489/2019) ([link](#)):

7. Computer (PC sau laptop) cu soft licențiat, conectat la Rețeaua INTERNET - 1 buc.
8. Proiector digital multimedia (montat)/panou TV LED - 1 buc.
9. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, scanner, copiator) - 1 buc.
10. Programe/software pentru predarea - învățarea - evaluarea istoriei

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare.

11. Simbolica statului - 1 buc.
12. Constituția Republicii Moldova - 30 buc.
13. Documente (Legea cu privire la Drepturile Copilului în Republica Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția cu privire la Drepturile Copilului) - 30 buc.
14. Galeria domnitorilor/portrete ale personalităților istorice (set) - 1 buc.
15. Setul de hărți pentru toate epocile istorice (set) - 1 buc.
16. Atlase pentru toate epocile istorice - 15 buc.
17. Planșe/ panouri tematice structurate pe problemele fundamentale ale istoriei românilor și universală (set) - 1 buc.
18. Planșe murale cronologice (set) - 1 buc.
19. Crestomații/surse istorice
20. Dicționare istorice pe fiecare bancă - 15 buc.
21. Monografii ale unor personalități și lucrări importante (sinteză) pentru istoria românilor și universală - 1 buc.
22. Harta politică a lumii, Scara 1: 19 000 000 – 1:24 000 000 Silk dublu laminat, șipci de lemn, sfoară de agățare - 1 buc.
23. Harta administrativă a Republicii Moldova, Scara 1:200 000 – 1:400 000 Silk dublu laminat, șipci de lemn, sfoară de agățare - 1 buc.
24. Filme tematice la istorie și educație civică Materiale didactice auxiliare (suport fizic și/sau digital).

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperete metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Istorie și Educația Civică (manuale, culegeri de teste, caiete etc)

Dotarea cabinetul de geografie

(Normative de dotare minimă de uz general)

Dotarea cabinetelor cu mobilier școlar.

1. Bancă/ masă cu două locuri și scaune pentru elevi / masă individuală și scaun pentru fiecare elev (set) - 15/30 buc.
2. Masă (birou) și scaun pentru profesor (set) - 1 buc.
3. Tablă ecologică - 1 buc.
4. Tablă magnetică/ flipchart - 1 buc.
5. Dulap/vitrină pentru echipamente și instrumente - 1 buc.
6. Suport pentru hărți și planșe SAU cuier pentru hărți și planșe - 1 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobate prin Ordin MECC nr. 489/2019) ([link](#)):

7. Computer (staționar sau laptop) cu soft licențiat, conectat la rețeaua INTERNET - 1 buc.
8. Proiector digital multimedia (montat)/panou TV LED - 1 buc.
9. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, scanner, copiator) - 1 buc.
10. Programe/software pentru predarea - învățarea - evaluarea geografiei.

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare sunt descrise în „Standardele de dotare minimă a cabinetelor la disciplinele școlare în instituțiile de învățământ general” ([link](#)) aprobate Ordinul MECC nr.193 din 26.02.2019.

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperete metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Geografie (manuale, culegeri de teste, atlase, caiete etc.).

5.3.2. Săli pentru predarea disciplinelor care au lucrări de laborator

Acestea sunt săli specializate în care elevii pot efectua experimente și activități practice legate de disciplinele științifice, cum ar fi fizica, chimia, biologia sau geografia. Aceste laboratoare sunt echipate cu echipamente și materiale specifice pentru a permite elevilor să înțeleagă și să exploreze conceptele științifice într-un mod practic.

De asemenea din această categorie face parte și laboratoarele de informatică. Aceste săli sunt dotate cu calculatoare și echipamente IT necesare pentru a permite elevilor să învețe și să aplice cunoștințele de programare, design grafic, baze de date și alte discipline legate de tehnologia informației. Aceste laboratoare pot fi utilizate pentru a dezvolta abilități practice în domeniul informaticii.

Clase lingfonice sunt concepute pentru a sprijini predarea și învățarea limbilor străine. Ele pot fi dotate cu materiale audiovizuale, cărți, dicționare și alte resurse necesare pentru a permite elevilor să practice și să îmbunătățească abilitățile de comunicare într-o limbă străină.

Săli de artă și muzică sunt specializate în predarea disciplinelor artistice, cum ar fi desenul, pictura, sculptura sau muzica. Ele pot fi dotate cu instrumente muzicale, materiale de artă și echipamente necesare pentru a permite elevilor să exploreze și să-și dezvolte creativitatea în aceste domenii.

Dotarea cabinetului de fizică și a laboratorului.

(Normative de dotare minimă de uz general)

Dotarea cabinetelor cu mobilier școlar.

1. Masă de laborator pentru cadrul didactic (electricitate 220V – 36 V, cu suport pentru aparatura demonstrativă, scaun ergonomic - 1 buc.
2. Bancă/ masă cu două locuri și scaune pentru elevi / masă individuală și scaun pentru fiecare elev / Masă de laborator pentru elevi cu instalație de curent electric (36-42V) și 2 scaune (în cazul utilizării posibilităților unui laborator clasic) (set) - 15 buc.
3. Dulap pentru aparate fizice - 4 buc.
4. Tablă ecologică (magnetică) pentru creta sau marker - 1 buc.
5. Suport pentru planșe - 1 buc.
6. Stingător de incendiu sau sistem antiincendiu - 1 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobate prin Ordin MECC nr. 489/2019) ([link](#)):.

7. Computer cu soft licențiat, conectat la rețeaua INTERNET - 1 buc.
8. Videoproiector, suport tavan, Ecran pentru proiecție - 1 buc.
9. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, scanner, copiator) - 1 buc.
10. Echipament digital specific fizicii: microfon, cameră web (set) - 1 buc.
11. Programe/software pentru predarea - învățarea - evaluarea fizicii.

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare sunt descrise în „Standardele de dotare minimă a cabinetelor la disciplinele școlare în instituțiile de învățământ general” ([link](#)) aprobate Ordinul MECC nr.193 din 26.02.2019.

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperete metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Fizică (manuale, culegeri de teste, atlase, caiete etc.).

Cerințe pentru laboratorul fizică

Amenajarea mobilierului în birou trebuie să asigure lățimea optimă a pasajelor, distanțe optime de la tablă până la primul și ultimul rând de mese.

Cabinetul este dotat cu o trusă de prim-ajutor cu un set de pansamente și medicamente, și instrucțiuni privind regulile de siguranță în muncă pentru elevi.

Elevii au voie să rămână în sala și laboratorul de fizică numai în prezența unui profesor.

Echipamente pentru clasă de fizică

Echipamentul folosit într-o clasă de fizică trebuie să ofere două tipuri de demonstrații de fizică pentru clasele care studiază fizica la un nivel de bază:

- experiment demonstrativ (echipamentul pentru astfel de experimente este determinat cu un set pe sală de clasă și este destinat utilizării de către profesor);
- experiment frontal elev, care are o prioritate absolută din punct de vedere al metodelor moderne de predare a disciplinelor de științe naturale.

Mesele pentru studenți de laborator ar trebui să fie instalate de obicei pe trei rânduri. Este permisă aranjarea meselor pe două rânduri și pe un singur rând.

Distanța dintre mese pe rând este de 0,6 m, între rânduri de mese este de cel puțin 0,6 m, între rânduri de mese și pereții longitudinali este de 0,5-0,7 m, de la primele mese până la peretele frontal este de 2,6-2,7 m, distanța cea mai mare de la ultimul loc de elevi de la tablă este de 8,6 m.

În laborator, dulapurile trebuie instalate de-a lungul peretelui din spate pentru a găzdui echipamente de fizică pentru ca studenții să efectueze lucrări de laborator și practice și echipamente.

Pe peretele frontal al laboratorului trebuie montate o tablă și un ecran de proiectie.

Suprafața sălii de clasă este stabilită în dependență de numărul de elevi, asigurând suprafața normată de 2,4 m² per elev.

Pentru a avea un laborator de fizică funcțional și eficient, sunt necesare următoarele cerințe:

1. Echipamente și instrumente adecvate: Laboratorul de fizică ar trebui să fie dotat cu echipamente și instrumente specifice pentru experimente și demonstrații în domeniul fizicii. Acestea pot include, dar nu se limitează la, osciloscop, generator de semnal, balanță electronică, cronometru, lentile, oglinzi, dispozitive pentru măsurarea temperaturii și a presiunii etc.

2. Siguranță: Siguranța este o prioritate în laboratorul de fizică. Este important să existe măsuri de siguranță adecvate, cum ar fi echipamente de protecție personală (ochelari de protecție, mănuși etc.), stingătoare de incendiu și instrucțiuni clare privind utilizarea în siguranță a echipamentelor și substanțelor chimice.

3. Spațiu adecvat: Laboratorul de fizică ar trebui să aibă suficient spațiu pentru a permite desfășurarea experimentelor și demonstrațiilor în condiții optime. Acesta ar trebui să fie organizat într-un mod care să faciliteze accesul la echipamente și instrumente, precum și colaborarea între elevi și profesori.

4. Surse de alimentare și conexiuni: Laboratorul de fizică ar trebui să aibă surse de alimentare adecvate pentru a alimenta echipamentele și instrumentele necesare. De asemenea, ar trebui să existe conexiuni pentru a permite conectarea echipamentelor la surse de alimentare și la alte dispozitive, cum ar fi calculatoare sau proiectoare.

5. Materiale și substanțe chimice: Laboratorul de fizică ar trebui să fie echipat cu materiale și substanțe chimice necesare pentru experimente și demonstrații. Acestea ar trebui să fie stocate în condiții sigure și să fie accesibile doar personalului autorizat.

6. Documentație și resurse educaționale: Pentru a sprijini procesul de învățare și înțelegere a conceptelor fizice, laboratorul ar trebui să ofere documentație și resurse educaționale relevante, cum ar fi manuale, ghiduri de laborator, diagrame și modele.

Dotarea cabinetului de chimie și a laboratorului.

(Normative de dotare minimă de uz general)

Laboratorul școlar de chimie constă din 2 săli adiacente:

1) Laborator pentru activități educaționale la chimie, loc de muncă al profesorului de chimie și al elevilor din clasele a VII-a – XII-a.

2) Laborator pentru pregătirea experimentelor și păstrarea materialelor didactice (substanțelor, echipamentului, utilajului, ustensilelor și mijloacelor de protecție, deșeurilor chimice). Loc de muncă al laborantului.

Capacitatea de reper maximală a unui laborator școlar este de 30 de elevi. Suprafața normată este de 2,4 m² pentru un elev.

Dotarea cabinetelor cu mobilier școlar.

1. Masă de laborator și scaun ergonomic pentru cadru didactic (set) - 1 buc.
2. Masă de laborator la chimie, cu 2 locuri pentru elevi și 2 scaune ergonomice cu spetează (set) - 30 buc.
3. Nișă de ventilare pentru experimentul demonstrativ - 1 buc.
4. Tablă ecologică (magnetică) pentru cretă sau marcher - 1 buc.
5. Masă de laborator pentru laborant (apă, canalizare, electricitate 220 – 40 V, scaun ergonomic - 1 buc.
6. Dulapuri, pentru materiale didactice, inclusiv 1 metalic pentru substanțe - cel puțin 3 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobate prin Ordin MECC nr. 489/2019) ([link](#)):.

7. Computer cu soft licențiat, conectat la rețeaua INTERNET - 1 buc.
8. Videoproiector, suport tavan, Ecran pentru proiecție - 1 buc.
9. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, scanner, copiator) - 1 buc.
10. Cameră web - 1 buc.
11. Programe/software pentru predarea - învățarea - evaluarea chimiei

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare sunt descrise în „Standardele de dotare minimă a cabinetelor la disciplinele școlare în instituțiile de învățământ general” ([link](#)) aprobate Ordinul MECC nr.193 din 26.02.2019.

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperele metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Chimie (manuale, culegeri de teste, caiete etc.).

Cerințe pentru laboratorul chimie

Laboratorul de chimie trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

Este amenajată cu mese sau bănci mobile cu suprafața orizontală, având o suprafață a mesei de cel puțin 0,36 m² pentru fiecare elev. Este amenajat cu o masă suplimentară pentru pregătirea materialelor și experimentelor cu suprafața de cel puțin 1 m² și cu o zonă de lucru în

jurul acesteia de cel puțin 2 m² care nu se suprapune peste culoarele de circulație ale sălii de clasă.

Beneficiază de un spațiu de depozitare a materialului didactic, la același nivel al clădirii, la o distanță pietonală mai mică de 20 m măsurată de la ușa sălii de clasă, cu suprafața minimă de 16,0 m².

Dimensionarea și proiectarea laboratorului de chimie va permite amenajarea și utilizarea pentru următorii parametri specifici:

Deservirea posturilor de lucru laboratorului de chimie		Specificații gabaritice	Ciclu Gimnazial	Ciclu Liceal
Nișă chimică	minim	700 mm lățime	1 la 100 m ²	1 la 100 m ²
	recomandat	900 mm lățime	1 la 100 m ²	1 la 100 m ²
Chiuvetă locală apă rece	minim	350 mm x 450 mm	-	1 la 4 elevi
	recomandat		1 la 8 elevi	1 la 2 elevi
Chiuvetă spălător	minim	800 mm x 500 mm	1 la 15 elevi	1 la 8 elevi
	recomandat		1 la 8 elevi	

Pentru a asigura un laborator de chimie funcțional și sigur, sunt necesare următoarele cerințe:

1. Echipamente și materiale adecvate: Laboratorul de chimie ar trebui să fie dotat cu echipamente și materiale necesare pentru desfășurarea experimentelor chimice în condiții de siguranță. Acestea pot include, dar nu se limitează la: sticlărie de laborator (ex. eprubete, baloane, cilindri graduați), ustensile de măsură (ex. pipete, bureți), aparate de încălzire (ex. becuri Bunsen, plăci de încălzire), băi de apă, centrifuge, agitatoare magnetice, etc.

2. Substanțe chimice și soluții: Laboratorul ar trebui să aibă o gamă variată de substanțe chimice și soluții necesare pentru experimente. Acestea trebuie să fie stocate în recipiente etichetate corespunzător și să fie gestionate în conformitate cu normele de siguranță.

3. Ventilație adecvată: Un laborator de chimie trebuie să fie dotat cu un sistem de ventilație adecvată pentru a asigura evacuarea eficientă a substanțelor chimice volatile și a vaporilor toxici. Ventilația trebuie să fie suficientă pentru a menține un mediu sigur și sănătos pentru utilizatori.

4. Siguranță și echipament de protecție: Laboratorul ar trebui să fie echipat cu echipament de protecție personală, cum ar fi ochelari de protecție, mănuși rezistente la substanțe chimice, halate de laborator și măști de protecție. De asemenea, trebuie să existe echipamente de siguranță, cum ar fi dușuri de siguranță și stingătoare de incendiu, în caz de urgență.

5. Instruire și supraveghere adecvată: Utilizatorii laboratorului, inclusiv elevii și personalul, ar trebui să primească instruire adecvată în privința utilizării echipamentelor și substanțelor chimice, precum și în privința măsurilor de siguranță. De asemenea, ar trebui să existe o supraveghere adecvată pentru a preveni accidentele și a răspunde în caz de urgență.

Pentru asigurarea unui proces educațional eficient și totodată cu securitate maximă pentru elevi la disciplina chimia este important de dotat cabinetul de chimie (unde are loc predarea, învățarea evaluarea elevilor, inclusiv prezentarea experimentului demonstrativ și de laborator), dar și a laboratorului de chimie (locul de muncă al laborantului, depozitariul de substanțe), cu

echipament de protecție necesar pentru pregătirea experimentelor chimice. Utilizarea în cadrul activităților experimentale a echipamentului de protecție individuală ține de responsabilitatea participanților (profesor, elevi, laborant).

Dotarea cabinetul de informatică și a laboratorului.

(Normative de dotare minimă de uz general)

Dotarea cabinetelor cu mobilier școlar.

1. Masă de laborator pentru cadrul didactic, scaun ergonomic (set) - 1 buc.
2. Masă de calculator pentru elev, scaun (set) -15 buc.
3. Suport pentru planșe - 1 buc.
4. Tablă ecologică (magnetică) whiteboard - 1 buc.
5. Dulap pentru materiale didactice - 2 buc.
6. Set de markere nepermanente pentru tablă - 5 buc.

Dotarea cabinetelor școlare cu echipamente TIC în conformitate cu Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC ([link](#)):.

7. Calculator (PC sau laptop) cu soft licențiat - 15 buc.
8. Conexiune la rețeaua Internet
9. Tehnică de rețea
10. Software specializat de filtrare a conținuturilor de pe Internet - 1 buc.
11. Multimedia (boxe, căști, microfon, web-camera) - 1 buc.
12. Proiector digital și Tablă interactivă/ Videoproiector interactiv - 1 buc.
13. Dispozitiv multifuncțional (imprimantă, copiator, scanner) - 1 buc.
14. Aparat de aer condiționat (puterea în funcție de suprafața încăperii) - 1 buc.
15. Stingător de incendiu sau sistem antiincendiu - 1 buc.

Dotarea minimă a cabinetelor cu materiale didactice ilustrative specifice disciplinelor școlare sunt descrise în „Standardele de dotare minimă a cabinetelor la disciplinele școlare în instituțiile de învățământ general” ([link](#)) aprobate Ordinul MECC nr.193 din 26.02.2019.

Vor fi utilizate toate materialele didactice auxiliare recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării în Ghidurile și Reperete metodologice anuale de organizare a procesului educațional la Informatica (manuale, culegeri de teste, caiete etc.).

Laboratorul de informatică trebuie să fie echipat cu suficiente calculatoare sau laptopuri, fiecare cu specificații hardware adecvate pentru a rula software-ul necesar învățării programării și a altor domenii IT. O tablă interactivă instalată pentru a permite cadrelor didactice să predea și să interacționeze mai util cu elevii.

Asigurarea cu un sistem de stocare și proceduri de backup pentru datele și proiectele elevilor. Asigurarea unui laborator accesibil pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale.

Pentru a avea un laborator de informatică funcțional și eficient, sunt necesare următoarele cerințe:

1. Echipamente și infrastructură adecvată: Laboratorul trebuie să fie dotat cu calculatoare moderne și performante, echipate cu software și hardware necesare pentru a susține activitățile de învățare și practică în domeniul informaticii. De asemenea, trebuie să existe o conexiune

stabilă la internet și o rețea locală pentru partajarea resurselor și colaborarea între elevi. Laboratorul trebuie să beneficieze de o conexiune la internet rapidă atât prin cablu cât și prin Wi-Fi.

2. Software și licențe: Laboratorul trebuie să aibă instalate programe și aplicații relevante pentru învățarea informaticii, cum ar fi sisteme de operare, suite de aplicații de birou, medii de dezvoltare integrat (IDE), programe de grafică și design, precum și software specializat pentru programare și analiză de date. Este important să se asigure licențele necesare pentru utilizarea legală a acestor programe.

3. Mobilier și amenajare: Laboratorul trebuie să fie amenajat cu mobilier ergonomic și funcțional, care să permită elevilor să lucreze confortabil și eficient. Scaunele și mesele ar trebui să fie reglabile în înălțime și să ofere suport adecvat pentru echipamentele și accesoriile utilizate în laborator.

4. Condiții de siguranță: Laboratorul trebuie să respecte normele de siguranță și să fie dotat cu măsuri de prevenire a incendiilor și de protecție a echipamentelor. De asemenea, trebuie să existe un sistem de backup și de protecție a datelor pentru a evita pierderea informațiilor importante.

5. Accesibilitate și adaptabilitate: Laboratorul trebuie să fie accesibil pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale. Acesta ar trebui să fie adaptat pentru a permite utilizarea echipamentelor și a software-ului de către toți elevii, indiferent de abilitățile lor.

6. Mentenanță și suport tehnic: Este important să existe un plan de mentenanță regulată a echipamentelor și a infrastructurii laboratorului, precum și un suport tehnic disponibil pentru a rezolva eventualele probleme tehnice sau întrebări ale elevilor și profesorilor.

Prin îndeplinirea acestor cerințe, laboratorul de informatică poate oferi un mediu propice pentru învățarea și practicarea informaticii, facilitând dezvoltarea abilităților și competențelor elevilor în acest domeniu.

5.3.3. Centru de multiplicare

Pentru o eficiență economico-financiară și pentru o deservire optimă, recomandăm să fie dotat un Centru de multiplicare (9 m²).

Un Centru de multiplicare în cadrul unei școli este o facilitate specializată în reproducerea și multiplicarea materialelor educaționale. Acesta poate fi dotat cu echipamente și tehnologii moderne, cum ar fi imprimantă multifuncțională color cu suport pentru hârtie A4, A3 și alte dimensiuni comune, scaner cu alimentator automat de documente (ADF) pentru scanarea rapidă a mai multor pagini, computer PC sau Laptop, conexiune la internet și alte dispozitive necesare pentru a realiza copii de calitate a documentelor și materialelor didactice.

Centrul de multiplicare are rolul de a sprijini procesul de învățare și de a asigura accesul facil la resursele necesare elevilor și profesorilor. Prin intermediul acestui centru, se pot realiza copii ale manualelor școlare, a fișelor de lucru, a materialelor suplimentare și a altor documente relevante pentru activitatea didactică.

De asemenea, Centrul de multiplicare poate oferi și servicii de laminare, legare și îndosărierea documentelor, pentru a le proteja și păstra într-o formă durabilă.

Prin existența unui Centru de multiplicare în cadrul unei școli, se facilitează accesul rapid și eficient la materialele necesare, reducând astfel timpul și efortul necesar pentru a obține copii sau a pregăti materialele didactice. Acesta contribuie la eficientizarea procesului educațional și la creșterea calității actului de învățare.

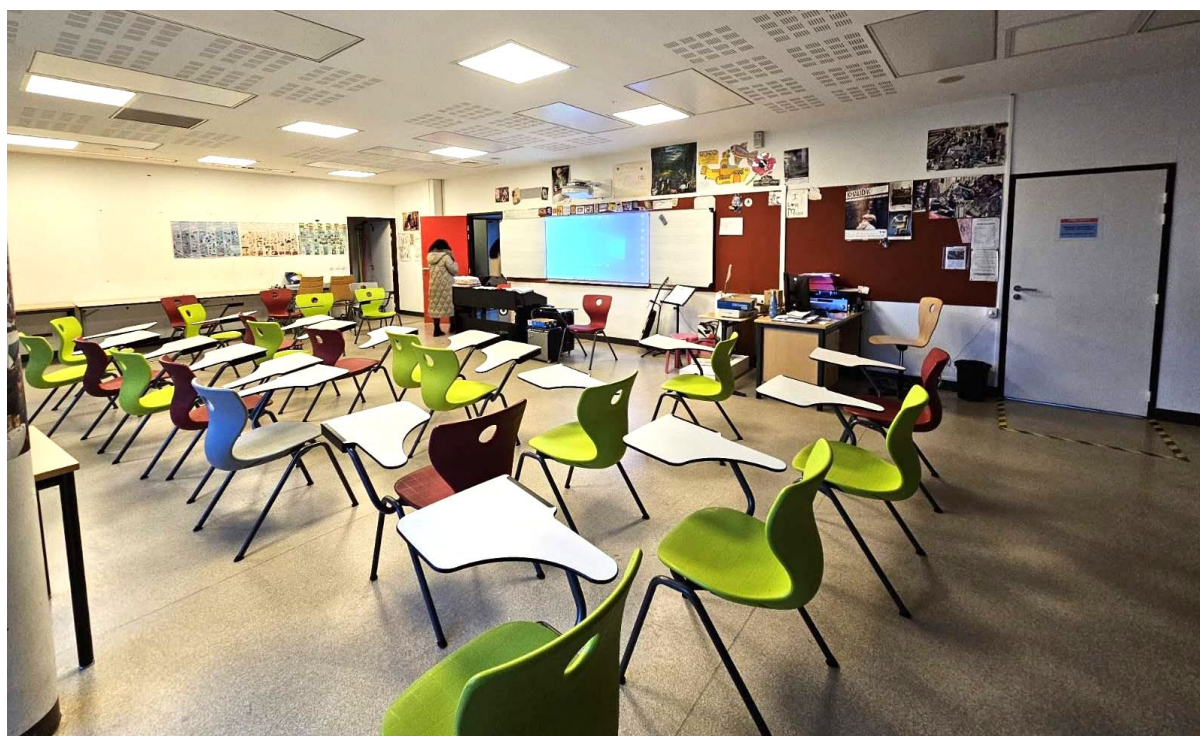
5.3.4. Săli de muzică pentru clasele gimnaziale

O sală de muzică este un spațiu special conceput pentru a găzdui concerte, recitaluri și alte evenimente muzicale. Aceasta este dotată cu echipamente audio și video de înaltă calitate, precum și cu o acustică optimizată pentru a oferi o experiență auditivă plăcută și captivantă.

În ceea ce privește educația muzicală pentru elevii nivelului gimnazial, aceasta joacă un rol important în dezvoltarea lor artistică și intelectuală. Programa de studiu poate include învățarea notelor muzicale, ritmuri, teorie muzicală, interpretare instrumentală sau vocală, și explorarea diferitelor genuri muzicale și a compozițiilor clasice și contemporane.

Elevii pot avea ocazia să participe la coruri școlare sau formații muzicale, exersa și pot dezvolta abilități muzicale într-un mediu colaborativ. De asemenea, pot beneficia de lecții individuale sau de grup cu profesori specializați în diverse instrumente muzicale în cadrul cercurilor.

Educația muzicală în școlile gimnaziale poate contribui la dezvoltarea abilităților cognitive, creativității, concentrării și exprimării artistice a elevilor. De asemenea, poate promova înțelegerea și aprecierea muzicii ca formă de artă și poate oferi o bază solidă pentru continuarea studiilor muzicale în învățământul liceal sau universitar.

Pentru orele de muzică și activități muzicale, este necesară o sală de muzică echipată cu instrumente muzicale și echipamente audio. Suprafața sălii va fi de 50 m².

Caracteristicile unei săli de muzică pentru clasele gimnaziale pot varia în funcție de resurse și dotările disponibile în fiecare instituție de învățământ. Cu toate acestea, există câteva aspecte generale care pot fi considerate importante într-o sală de muzică pentru elevii de gimnaziu:

1. Echipamente muzicale: Săli de muzică ar trebui să fie dotate cu instrumente muzicale adecvate pentru a permite elevilor să învețe și să practice. Acestea pot include pian, chitară, vioară, flaut, tobe și altele, în funcție de programul de studiu și de interesele elevilor.

2. Sisteme audio și video: O sală de muzică ar trebui să aibă un sistem audio de calitate, care să permită elevilor să asculte și să înregistreze muzica. De asemenea, un sistem video poate fi util pentru a viziona și analiza interpretărilor muzicale.

3. Acustică adecvată: O sală de muzică ar trebui să fie proiectată cu o acustică optimă, astfel încât să fie clar și echilibrat. Acest lucru poate fi realizat prin utilizarea materialelor adecvate pentru izolare fonică și prin configurarea corectă a spațiului.

4. Spațiu de depozitare: Este important ca o sală de muzică să aibă suficient spațiu de depozitare pentru instrumente muzicale și alte echipamente necesare. Acest lucru include dulapuri sau spații amenajate pentru a proteja și a păstra în lucru, poate instrumente speciale.

5. Tablă sau ecran interactiv: O tablă sau un ecran interactiv poate fi util pentru a prezenta și a explica concepte muzicale, note muzicale sau alte informații relevante în timpul lecțiilor.

6. Iluminare adecvată: O iluminare adecvată poate crea o atmosferă plăcută și stimulată în sala de muzică, permițând elevilor să se concentreze și să se exprime artistic într-un mediu confortabil.

Acestea sunt doar câteva caracteristici generale pe care le puteți găsi într-o sală de muzică pentru clasele gimnaziale. Este important să menționăm că dotările și resursele pot varia în funcție de fiecare instituție de învățământ și de buget disponibil.

5.3.5. Săli de artă pentru clasele gimnaziale

O sală de artă pentru clasele gimnaziale este un spațiu special amenajat pentru a permite elevilor să exploreze și să-și dezvolte abilități artistice în cadrul disciplinei Educația plastică și diverse cercuri. Aceasta poate fi dotată cu mese și scaune pentru desen și pictură, echipamente pentru modelaj și sculptură, precum și cu materiale și instrumente necesare pentru diverse tehnici artistice. Suprafața recomandată poate varia de la 30 la 50 m².

Într-o sală de artă, elevii pot învăța și experimenta diferite forme de artă, cum ar fi desenul, pictura, sculptura, colajul și multe altele. Pot explora diverse materiale și tehnici, precum creioane colorate, acuarele, uleiuri, pasteluri sau argilă. De asemenea, pot învăța despre principiile de compoziție, perspectivă și culoare, precum și despre artiști și mișcări artistice importante.

Sala de artă poate fi un loc în care elevii pot exprima creativitatea, pot dezvolta abilități de observație și pot învăța să-și exprime ideile și emoțiile prin artă. De asemenea, poate fi un mediu în care se încurajează colaborarea și schimbul de idei între elevi, stimulând astfel dezvoltarea artistică și socială.

Prin intermediul unei săli de artă bine echipate și prin îndrumarea unui profesor specializat în domeniu, elevii pot avea ocazia să-și descopere pasiunea pentru artă, să-și dezvolte abilități și să-și exprime individualitatea într-un mod creativ și original.

O sală de artă pentru clasele gimnaziale este un spațiu special amenajat pentru a permite elevilor să exploreze și să-și dezvolte abilități artistice. Iată câteva caracteristici comune ale unei săli de artă pentru această grupă de vârstă:

1. Iluminare adecvată: Sala de artă ar trebui să aibă o iluminare naturală și artificială adecvată, care să permită elevilor să vadă culorile și detaliile în mod clar în timp ce lucrează proiectele lor artistice.

2. Spațiu de lucru: Sala de artă ar trebui să ofere spațiu suficient pentru ca elevii să poată mișca liber și să lucreze la proiectele lor. Aceasta poate include mese sau pupitre mari și spații de depozitare pentru materiale artistice.

3. Echipamente și materiale artistice: Sala de artă ar trebui să fie echipată cu materiale artistice variate, cum ar fi creioane colorate, pensule, acuarele, culorile acrilice, hârtie de dimensiuni și texturi, pensule, pensule de diferite dimensiuni, pensule de diferite dimensiuni, forme și alte materiale necesare pentru diverse tehnici artistice.

4. Tablă sau panou de afișare: Este util să existe un spațiu dedicat pentru vizualizarea lucrărilor de artă ale elevilor, astfel încât să poată împărtăși și să se inspire reciproc.

5. Tehnologie și echipamente suplimentare: În funcție de resursele disponibile, sala de artă poate fi dotată cu echipamente suplimentare, cum ar fi proiectoare, calculatoare sau tablete grafice, care pot fi folosite pentru a explora și a experimenta cu tehnici artistice digitale.

Acestea sunt doar câteva dintre caracteristicile tehnice pe care o sală de artă pentru clasele gimnaziale le poate avea. Este important ca aceasta să fie un mediu inspirator și funcțional, care să încurajeze creativitatea și dezvoltarea abilităților artistice ale elevilor.

5.3.6. Ateliere școlare

Atelierele școlare sunt spații speciale în cadrul unei școli destinate desfășurării activităților practice și creative. Acestea oferă elevilor oportunitatea de a se implica în activități manuale și de a-și dezvolta abilități într-un mod interactiv și experiențial.

Atelierele școlare pot fi specializate în diverse domenii, cum ar fi artă, știința, tehnologia, meșteșugurile tradiționale sau alte discipline. Acestea sunt echipate cu instrumente, materiale și echipamente specifice pentru a permite elevilor să exploreze și să experimenteze într-un mediu sigur și supravegheat.

Prin participarea la ateliere școlare, elevii pot învăța prin practică și pot dezvolta abilități practice, cum ar fi lucrul în echipă, rezolvarea problemelor, creativitatea și gândirea critică. De asemenea, atelierele pot stimula interesul și pasiunea pentru diverse domenii și pot contribui la dezvoltarea personală și profesională a elevilor.

Atelierele școlare pot fi organizate ca parte a programului școlar sau ca activități extracurriculare. Acestea oferă un mediu propice pentru explorare și descoperire, încurajând elevii să-și exprime ideile și să-și dezvolte abilități într-un mod creativ și practic.

Atelierele se vor dota cu lavoare cu apă caldă și rece, săpun, uscătoare și perii. Atelierele vor fi asigurate cu apă potabilă – havuzuri sau recipiente cu jet ascendent. Apa din vase se va schimba zilnic. Sub recipientele pentru apă se instalează un vas pentru captarea apei.

Atelierele vor fi dotate cu trusă medicală și brancardă.

Atelierele au suprafață normată 6 m² pentru un elev și pot fi destinate pentru:

- **prelucrarea lemnului**

- **prelucrarea metalului**

Un atelier pentru prelucrarea lemnului și metalului pentru clasele gimnaziale ar putea fi un spațiu specializat în care elevii învață și practică diferite tehnici de prelucrare a acestor materiale. Acest atelier ar putea fi dotat cu unelte și echipamente specifice, cum ar fi mașini de tăiat lemnul și metalul, mașini de șlefuit, mașini de găurit și alte unelte de prelucrare.

Elevii ar putea învăța să măsoare, să taie și să modeleze lemnul și metalul pentru a crea diverse obiecte și structuri. Ei ar putea învăța despre diferitele tipuri de lemn și metal, precum și despre tehnicile de prelucrare adecvate pentru fiecare material. De asemenea, ar putea învăța despre siguranța în utilizarea uneltelor și despre respectarea regulilor de lucru în atelier.

Atelierul ar putea fi organizat într-un mod interactiv și practic, oferind elevilor oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile practice și creativitatea prin intermediul proiectelor pe care le realizează. Ei ar putea construi obiecte precum suporturi pentru cărți, cutii de depozitare, modele arhitecturale sau alte produse din lemn și metal.

Este important de menționat că dotarea unui atelier pentru prelucrarea lemnului și metalului pentru clasele gimnaziale poate varia în funcție de resursele și obiectivele specifice ale instituției respective.

- **prelucrarea stofelor**

Un atelier pentru prelucrarea stofelor pentru clasele gimnaziale ar putea fi un spațiu specializat în care elevii învață și practică diferite tehnici de prelucrare a stofelor. Acest atelier ar putea fi dotat cu mașini de cusut, mașini de brodat, mașini de tăiat și alte echipamente necesare pentru a crea și modifica haine sau alte produse textile.

Elevii ar putea învăța să măsoare, să taie și să coasă diferite tipuri de țesături, să aplice decorațiuni și să creeze modele personalizate. De asemenea, ar putea învăța despre diferitele materiale și tehnici de prelucrare a stofelor, cum ar fi cusutul manual, cusutul la mașină, brodatul sau aplicarea de nasturi și fermoare.

Atelierul ar putea fi organizat într-un mod interactiv și practic, oferind elevilor oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile creative și de a-și exprima individualitatea prin intermediul hainelor și accesoriilor pe care le creează. De asemenea, ar putea fi un mediu în care elevii să învețe despre importanța durabilității și a reciclării în industria textilă.

Este important de menționat că descrierea unui atelier pentru prelucrarea stoffelor pentru clasele gimnaziale poate varia în funcție de resursele și obiectivele specifice ale școlii sau instituției respective.

- **culinărie**

Un atelier școlar pentru culinărie pentru clasele gimnaziale este un spațiu special amenajat într-o școală, unde elevii au oportunitatea de a învăța și de a exersa abilitățile culinare. Acest atelier este dotat cu echipamente și ustensile de bucătărie necesare pentru pregătirea alimentelor.

În cadrul atelierului, elevii vor fi ghidați de un profesor specializat în domeniul culinar. Vor învăța despre igiena alimentară, tehnici de preparare a diferitelor mâncăruri, utilizarea corectă a ustensilelor de bucătărie și vor explora diverse rețete și tehnici culinare.

Elevii vor avea ocazia să pregătească și să gătească diferite feluri de mâncare, de la aperitiv și salate, până la preparate principale și deserturi. Vor învăța despre combinații de arome, prezentarea estetică a mâncărilor și vor dezvolta abilități practice precum tăierea, amestecarea și gătirea la foc.

Atelierul școlar pentru culinărie poate oferi elevilor o experiență practică și interactivă, care îi ajută să dezvolte abilități de lucru în echipă, creativitate, organizare și planificare. De asemenea, îi poate sensibiliza cu privire la importanța unei alimentații sănătoase și echilibrate.

Prin participarea la un astfel de atelier, elevii pot dobândi cunoștințe și abilități utile în viața de zi cu zi, precum și o mai mare încredere în propriile capacități culinare. De asemenea, pot dezvolta pasiunea pentru gătit și pot explora posibilități de carieră în domeniul culinar.

Mobila în ateliere se aranjează în așa fel, încât lumina să cadă din partea stângă a elevului. Băncile de lemnărie se aranjează sub un unghi de 30-45 grade față de ferestre, la o distanță între ele de cel puțin 65-80 cm, mesele de lăcătușerie se aranjează de-a lungul ferestrelor la o distanță de cel puțin 1,2 m între rânduri. Se admite aranjarea lor perpendiculară. Mașinile de cusut se aranjează de-a lungul ferestrelor într-un rând sau două, astfel încât lumina să cadă din partea stângă.

La amenajarea atelierelor se prevede spațiu suficient în jurul utilajului pentru a permite operarea în siguranță a acestuia, cu o configurare a posturilor de lucru care să elimine riscul ca elevul să fie împins accidental de altă persoană înspre utilaj.

- **anexe, spații suplimentare:**

De asemenea sunt necesare spații pentru cabinetul profesorului (6 m²) și un depozit pentru instrumente, materia primă și producția gata, pentru fiecare atelier (12 m²)

5.3.7. Bibliotecă pentru clasele gimnaziale

Biblioteca este un spațiu dedicat studiului, cercetării și dezvoltării abilităților de lectură și învățare pentru elevii de gimnaziu. Aceasta este concepută pentru a oferi acces la o varietate de resurse, cum ar fi cărți, reviste, enciclopedii, materiale didactice și alte surse de informații relevante.

Biblioteca poate fi organizată în diferite zone tematice, cum ar fi literatură clasică, știință, istorie, geografie, artă și multe altele, pentru a facilita căutarea și accesul la materialele specifice intereselor și nevoilor elevilor. De asemenea, poate include și o secțiune dedicată cărților de ficțiune și non-ficțiune, pentru a promova plăcerea lecturii și dezvoltarea imaginației.

Într-o bibliotecă pentru clasele gimnaziale, elevii pot avea acces la computere sau alte dispozitive electronice pentru a căuta informații online, a utiliza programe educaționale sau a-și dezvolta abilitățile digitale. De asemenea, biblioteca poate oferi și servicii de împrumut de cărți, permițând elevilor să-și îmbogățească experiența de lectură și să exploreze subiecte de interes personal.

Personalul bibliotecii poate fi format din bibliotecari specializați, care pot oferi asistență și îndrumare în găsirea resurselor potrivite, în cercetare și în dezvoltarea abilităților de citire și învățare. De asemenea, biblioteca poate găzdui evenimente și activități, cum ar fi cluburi de lectură, prezentări de cărți sau ateliere tematice, pentru a încuraja implicarea și participarea activă a elevilor în lumea cărților și a cunoașterii.

O bibliotecă pentru clasele gimnaziale este un spațiu dedicat studiului și dezvoltării abilităților de lectură și cercetare pentru elevii din această etapă a educației. Iată câteva caracteristici pe care le-ar putea avea o astfel de bibliotecă:

1. O colecție variată de cărți: Biblioteca ar trebui să ofere o gamă largă de cărți adecvate vârstei și nivelului de înțelegere al elevilor gimnaziali. Aceasta poate include romane, povestiri, poezii, cărți de non-ficțiune și enciclopedii, acoperind diverse subiecte și genuri literare.

2. Resurse digitale: În era tehnologiei, o bibliotecă pentru clasele gimnaziale ar putea oferi și acces la resurse digitale, cum ar fi e-book-uri, reviste online, baze de date de cercetare și alte materiale digitale relevante pentru studii.

3. Spații de studiu și lectură: Biblioteca ar trebui să ofere spații confortabile și liniștite pentru elevi să studieze, să citească și să se concentreze. Aceste spații pot include mese de lucru, scaune confortabile și zone de lectură relaxante.

4. Ghidare și asistență: Bibliotecarul ar trebui să fie disponibil pentru a oferi ghidare și asistență în găsirea resurselor potrivite, în cercetare și în dezvoltarea abilităților de citire și scriere. De asemenea, bibliotecarul poate organiza activități și evenimente speciale pentru a promova lectura și a încuraja interesul pentru cărți.

5. Acces la tehnologie: Biblioteca ar putea oferi și acces la calculatoare, imprimante și alte echipamente tehnologice necesare pentru cercetare și proiecte școlare.

6. Colaborare și spații de lucru în grup: Biblioteca ar putea avea și spații destinate lucrului în grup, unde elevii pot colabora la proiecte și pot împărtăși idei.

7. Activități culturale și literare: Biblioteca ar putea organiza activități culturale și literare, cum ar fi cluburi de lectură, prezentări de cărți, concursuri de scriere sau evenimente tematice pentru a încuraja implicarea și pasiunea pentru lectură.

5.3.8. Sală adaptată ședințelor Cenaclului literar

O sală adaptată pentru ședințele Cenaclului literar ar putea fi un spațiu special conceput pentru a facilita discuțiile și prezentările literare. Această sală ar putea fi amenajată într-un mod care să încurajeze creativitatea și interacțiunea între participanți.

Scaunele și mesele ar putea fi aranjate într-un format care să faciliteze comunicarea și vizibilitatea tuturor participanților. De asemenea, ar putea exista un sistem audio și video pentru a permite prezentările și proiecțiile de texte sau imagini relevante.

În ceea ce privește decorul, sala ar putea fi amenajată într-un stil care să inspire atmosfera literară, cu citate celebre pe pereți sau cu elemente decorative specifice cărților și literaturii. De asemenea, ar putea exista o bibliotecă sau rafturi cu cărți pentru a oferi o sursă de inspirație și resurse pentru participanți.

Este important ca sala să fie dotată cu echipamente tehnice adecvate, cum ar fi un sistem de sonorizare și proiecție, pentru a permite prezentările și discuțiile să se desfășoare într-un mod eficient și captivant.

În final, sala adaptată pentru ședințele Cenaclului literar ar trebui să ofere un mediu confortabil și stimulant pentru participanți, încurajând exprimarea artistică și dezvoltarea abilităților literare.

Această sală poate fi combinată cu sala de lectură a bibliotecii. Suprafața sălii de lectură mărindu-se cu 50%.

5.3.9. Laboratoare digitale

Laboratoarele digitale sunt spații special amenajate în care elevii pot explora și învăța despre tehnologia digitală și informatică. Aceste laboratoare sunt dotate cu echipamente și software specializate pentru a permite elevilor să experimenteze și să dezvolte abilități în domeniul tehnologiei.

Într-un laborator digital, elevii pot avea acces la calculatoare, laptopuri, tablete și alte dispozitive electronice, precum și la software și aplicații relevante. Acestea pot include programe de programare, design grafic, editare video, modelare 3D și multe altele.

Elevii pot învăța să programeze, să creeze site-uri web, să dezvolte aplicații mobile sau să lucreze cu instrumente de design grafic pentru a crea imagini și grafică digitală. De

asemenea, pot învăța despre concepte precum securitatea cibernetică, inteligența artificială și rețelele de calculatoare.

Laboratoarele digitale pot fi utilizate și pentru a sprijini alte discipline academice, cum ar fi matematică, științele sau limba engleză, prin utilizarea tehnologiei digitale pentru a îmbunătăți procesul de învățare și a oferi oportunități de explorare și experimentare.

Aceste laboratoare pot fi utilizate și pentru a dezvolta abilități de gândire critică, rezolvare de probleme și colaborare, deoarece elevii lucrează în echipe și își aplică cunoștințele pentru a rezolva provocări și proiecte practice.

Laboratoarele digitale sunt spații în care elevii pot explora și învăța despre tehnologia digitală și informatică, dezvoltând abilități relevante pentru lumea modernă și pregătindu-se pentru viitorul digital. Numărul sălilor depinde de numărul de elevi (1 sală pentru fiecare 150 elevi) suprafața sălii 60 - 70 m².

Laboratoarele digitale sunt spații special concepute și echipate pentru a permite utilizatorilor să exploreze și să experimenteze cu tehnologia digitală. Aceste laboratoare sunt dotate cu echipamente și software avansate, care facilitează învățarea și dezvoltarea abilităților digitale.

Iată câteva caracteristici comune ale laboratoarelor digitale:

1. Echipamente și tehnologie avansată: Laboratoarele digitale sunt echipate cu computere, laptopuri, tablete, imprimante 3D, scanere, software specializat și alte dispozitive tehnologice necesare pentru a permite utilizatorilor să experimenteze și să creeze cu tehnologia digitală.

2. Conectivitate și acces la internet: Laboratoarele digitale sunt conectate la internet, oferind utilizatorilor acces la resurse online, informații și instrumente digitale necesare pentru a-și desfășura activitățile.

3. Spațiu flexibil și mobilier adaptat: Laboratoarele digitale sunt concepute pentru a fi flexibile și adaptabile, permițând utilizatorilor să lucreze în grupuri mici sau individual, în funcție de nevoile și proiectele lor. Mobilierul poate fi ajustat pentru a permite colaborarea și interacțiunea eficientă.

4. Software și aplicații specializate: Laboratoarele digitale sunt echipate cu software specializat, cum ar fi programe de editare foto și video, proiectare asistată de calculator (CAD), programare, simulări și alte aplicații digitale relevante pentru domeniul de studiu sau activitatea desfășurată.

5. Suport tehnic și instruire: Laboratoarele digitale pot fi asistate de personal specializat care oferă suport tehnic și instruire utilizatorilor. Aceștia pot oferi îndrumare și asistență în utilizarea echipamentelor și a software-ului, precum și în rezolvarea problemelor tehnice.

6. Colaborare și proiecte practice: Laboratoarele digitale încurajează colaborarea și proiectele practice, permițând utilizatorilor să lucreze împreună, să împărtășească idei și să creeze produse digitale sau soluții tehnologice.

7. Accesibilitate și incluziune: Laboratoarele digitale sunt concepute pentru a fi accesibile și incluzive, asigurând că toți utilizatorii, indiferent de abilități sau nevoi speciale, pot beneficia de resursele și tehnologia disponibile.

8. Abordare interdisciplinară: Laboratoarele digitale pot facilita o abordare interdisciplinară a învățării, permițând elevilor să exploreze și să aplice cunoștințe din mai multe domenii, cum ar fi matematica, științele, arta sau limbile străine, folosind tehnologia digitală ca instrument transversal.

5.3.10. Sală pentru Managementul clasei și Dezvoltarea personală (30 m2);

O sală pentru managementul clasei și dezvoltarea personală este un spațiu special amenajat într-o școală, dedicat îmbunătățirii abilităților de gestionare a clasei și dezvoltării personale a elevilor.

Această sală poate fi dotată cu diverse resurse și facilități care să contribuie la procesul de învățare și dezvoltare a elevilor.

Acestea pot include:

1. Mobilier adecvat: Scaune și mese confortabile, care să permită interacțiunea și colaborarea între elevi și profesor.

2. Echipamente audiovizuale: Proiector, ecran și sistem audio pentru a susține prezentările și activitățile interactive.

3. Tablă interactivă sau whiteboard: Un instrument util pentru a prezenta informații, a rezolva probleme și a încuraja participarea activă a elevilor.

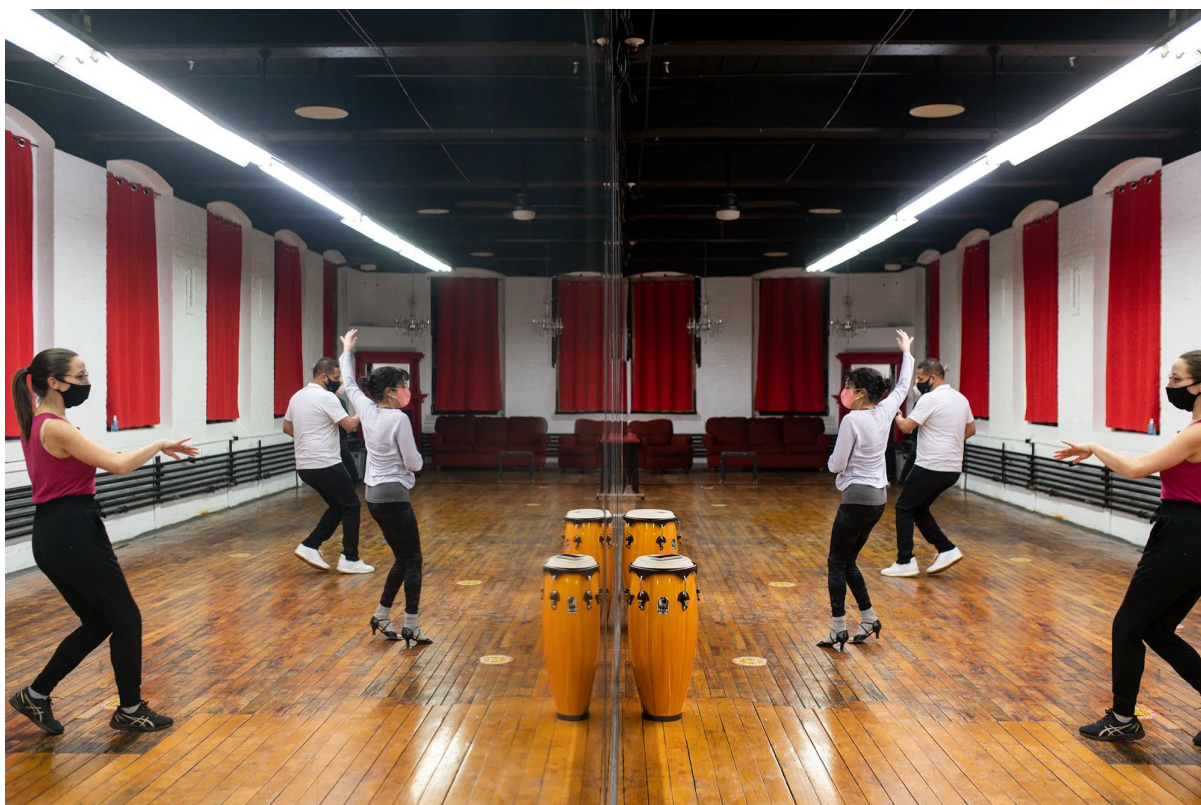
4. Materiale didactice: Bibliotecă cu cărți, manuale, materiale de referință și alte resurse educaționale relevante pentru dezvoltarea personală și managementul clasei.

5. Tehnologie modernă: Calculatoare, laptopuri sau tablete pentru a permite accesul la resurse online și aplicații educaționale.

6. Spațiu flexibil: O sală care poate fi adaptată în funcție de nevoile și activitățile specifice, cum ar fi grupuri de lucru, prezentări sau sesiuni de discuții.

În această sală, elevii pot participa la activități și exerciții care îi ajută să-și dezvolte abilitățile de comunicare, colaborare, rezolvare a conflictelor și gestionare a timpului. De asemenea, pot fi organizate sesiuni de consiliere și coaching pentru a sprijini dezvoltarea personală și emoțională a elevilor.

5.3.11. Sală adaptată ședințelor Cercului de coregrafie

O sală adaptată pentru ședințele Cercului de coregrafie ar fi un spațiu special conceput pentru a susține activitățile de dans și coregrafie. Această sală ar putea fi dotată cu o podea adecvată pentru dans, cum ar fi o podea de dans din lemn sau o podea elastică, care oferă amortizare și susținere pentru mișcările corpului.

De asemenea, sala ar putea avea oglinzi mari pe pereți, pentru a permite dansatorilor să-și observe și să-și corecteze postura și tehnica. Un sistem de sonorizare de calitate ar putea fi instalat pentru a reda muzica necesară pentru antrenamente și repetiții.

Sala ar putea fi prevăzută cu bare de dans, care sunt esențiale pentru exerciții de echilibru și pentru dezvoltarea forței și flexibilității. De asemenea, ar putea fi disponibile și alte echipamente necesare pentru antrenament, cum ar fi gantere ușoare sau benzi de rezistență.

Un aspect important al unei săli adaptate pentru ședințele Cercului de coregrafie ar fi spațiul suficient pentru a permite mișcări ample și libere. Aceasta ar putea însemna o sală cu o înălțime adecvată a tavanului și suficient spațiu lateral pentru a permite dansatorilor să se deplaseze în siguranță.

În plus, sala ar putea fi prevăzută cu un sistem de ventilație adecvat, pentru a menține o temperatură confortabilă și o circulație bună a aerului în timpul antrenamentelor intense.

În general, cerințele față de o sală de coregrafie într-o școală pot varia în funcție de nevoile și resursele disponibile. Cu toate acestea, există câteva aspecte importante de luat în considerare:

1. Dimensiunea și spațiul: Sala de coregrafie ar trebui să fie suficient de mare pentru a permite mișcarea liberă a elevilor și a instructorului. Este important să existe spațiu adecvat pentru exerciții, sărituri și alte mișcări specifice dansului.

2. Podeaua: Podeaua sălii de coregrafie ar trebui să fie elastică și să ofere o absorbție adecvată a șocurilor pentru a proteja articulațiile dansatorilor. De asemenea, ar trebui să fie netedă și non-alunecoasă pentru a preveni accidentele.

3. Oglinzi: Oglinzile sunt esențiale într-o sală de coregrafie, deoarece permit dansatorilor să-și verifice poziția și tehnica. Acestea ar trebui să fie amplasate în mod strategic pentru a oferi o vizibilitate optimă.

4. Sistem audio: O sală de coregrafie ar trebui să fie echipată cu un sistem audio de calitate, astfel încât dansatorii să poată lucra cu muzică și să audă clar instrucțiunile instructorului.

5. Ventilație și iluminare: Este important ca sala de coregrafie să aibă o bună ventilație pentru a menține un mediu confortabil și sănătos pentru dansatori. De asemenea, iluminarea adecvată este esențială pentru a permite vizualizarea corectă a mișcărilor și a expresiei faciale.

5.3.12. Sală adaptată ședințelor Cercului dramatic

O sală adaptată pentru ședințele Cercului dramatic ar trebui să ofere un mediu propice pentru explorarea și dezvoltarea abilităților actricești. Iată câteva aspecte importante de luat în considerare:

1. Spațiu și aranjament: Sala ar trebui să fie suficient de mare pentru a permite mișcarea liberă a actorilor și a echipamentului necesar. Este important să existe spațiu adecvat pentru exerciții de improvizație, repetiții și scenografie.

2. Scenă și decor: O sală adaptată pentru Cercul dramatic ar trebui să aibă o scenă sau o zonă dedicată pentru a permite actorilor să se prezinte și să practice diferite scene. De asemenea, ar trebui să existe posibilitatea de a adăuga decoruri și accesorii pentru a crea atmosfera potrivită pentru fiecare scenă.

3. Sistem audio și iluminare: Este important ca sala să fie echipată cu un sistem audio de calitate, astfel încât actorii să poată fi auziți clar în timpul repetițiilor și spectacolelor. De asemenea, iluminarea adecvată este esențială pentru a crea efecte dramatice și pentru a evidenția expresiile faciale și mișcările actorilor.

4. Scaune și mobilier: Sala ar trebui să ofere suficiente scaune și mobilier pentru a permite actorilor și regizorilor să se așeze confortabil în timpul ședințelor și repetițiilor. De asemenea, ar trebui să existe spațiu pentru a depozita costume, accesorii și alte echipamente necesare.

5. Acustică: Este important ca sala să aibă o acustică bună, astfel încât sunetele să fie clar percepute și să nu existe distorsionări în timpul interpretării.

5.3.13. Sală adaptată condițiilor pentru Clubul de dezbateri

Pentru un Club de Dezbateri, este important să existe o sală adaptată pentru a susține activitățile specifice. Iată câteva cerințe potențiale pentru o astfel de sală:

1. Dimensiunea și configurarea: Sala ar trebui să fie suficient de mare pentru a găzdui toți membrii clubului și pentru a permite mișcarea liberă în timpul dezbaterilor. Este important să existe suficient spațiu pentru a dispune de scaune și mese pentru participanți.

2. Sistem audio și vizual: O sală de dezbateri ar trebui să fie echipată cu un sistem audio de calitate, astfel încât toți participanții să poată auzi clar discursurile și argumentele. De asemenea, un sistem de proiecție sau un ecran mare ar putea fi util pentru a afișa informații suplimentare sau pentru a prezenta materiale vizuale relevante.

3. Tablă sau flipchart: O tablă sau un flipchart ar putea fi necesare pentru a nota idei, argumente sau puncte cheie în timpul dezbaterilor. Aceasta oferă o modalitate vizuală de a urmări și de a organiza informațiile.

4. Iluminare adecvată: Este important ca sala să aibă o iluminare adecvată pentru a permite participanților să citească și să vadă clar în timpul dezbaterilor. Iluminarea ar trebui să fie uniformă și fără reflexii deranjante.

5. Scaune confortabile: Participanții la dezbateri vor petrece mult timp în sala respectivă, așadar este important să existe scaune confortabile pentru a asigura o experiență plăcută și productivă.

5.3.14. Sală adaptată ședințelor Clubului voluntarilor

Pentru a avea o sală adaptată ședințelor Clubului voluntarilor, este important să se ia în considerare următoarele caracteristici:

1. Spațiu suficient: Sala ar trebui să fie suficient de mare pentru a găzdui toți membrii clubului în timpul ședințelor. Este important să existe spațiu adecvat pentru a se putea desfășura activități de grup, precum și pentru a permite mișcarea liberă a participanților.

2. Mobilier flexibil: Mobilierul din sală ar trebui să fie flexibil și ușor de reconfigurat, astfel încât să poată fi adaptat în funcție de nevoile fiecărei ședințe. De exemplu, se pot folosi mese și scaune pliabile sau mobile pentru a crea diferite aranjamente în funcție de activitățile planificate.

3. Echipamente audiovizuale: O sală adaptată ședințelor Clubului voluntarilor ar trebui să fie echipată cu echipamente audiovizuale adecvate. Acestea pot include un sistem de sunet, un proiector și un ecran pentru prezentări, precum și alte echipamente necesare pentru a facilita comunicarea și interacțiunea în cadrul ședințelor.

4. Accesibilitate: Sala ar trebui să fie accesibilă pentru toți membrii clubului, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități. Este important să existe rampe sau ascensoare pentru a permite accesul în siguranță și confortabil pentru toți participanții.

5. Iluminare adecvată: Iluminarea sălii ar trebui să fie adecvată pentru a permite o vizibilitate bună în timpul ședințelor. Este important să existe o combinație de iluminare naturală și artificială, astfel încât să se creeze o atmosferă plăcută și productivă.

Acestea sunt doar câteva caracteristici importante pentru o sală adaptată ședințelor Clubului voluntarilor. În funcție de specificul activităților desfășurate în cadrul clubului și de nevoile membrilor, pot exista și alte caracteristici suplimentare care să fie luate în considerare.

5.3.15. Sală adaptată ședințelor Consiliului elevilor

Pentru a avea o sală adaptată pentru ședințele Consiliului elevilor, este important să se ia în considerare următoarele cerințe:

1. Dimensiunea și capacitatea: Sala ar trebui să fie suficient de mare pentru a găzdui toți membrii Consiliului elevilor, precum și pentru a permite participarea altor elevi sau invitați speciali. Capacitatea sălii ar trebui să fie adaptată numărului de participanți.

2. Mobilier adecvat: Sala ar trebui să fie echipată cu scaune și mese suficiente pentru toți membrii Consiliului elevilor. Este important ca mobilierul să fie confortabil și ergonomic, pentru a permite o participare eficientă și confortabilă în timpul ședințelor.

3. Echipamente audiovizuale: Pentru a facilita comunicarea și prezentările, sala ar trebui să fie dotată cu echipamente audiovizuale, cum ar fi un sistem de sunet, un proiector și un ecran. Acestea vor permite membrilor Consiliului să-și prezinte ideile și să comunice eficient cu ceilalți participanți.

4. Tablă sau flipchart: O tablă sau un flipchart poate fi util pentru a nota idei, a face schițe sau a prezenta informații importante în timpul ședințelor. Asigurați-vă că sala are un astfel de echipament disponibil.

5. Iluminare adecvată: Este important ca sala să aibă o iluminare adecvată, astfel încât toți participanții să poată vedea clar și să se concentreze pe discuții și prezentări.

6. Accesibilitate: Sala ar trebui să fie accesibilă pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale. Asigurați-vă că există facilități adecvate pentru persoanele cu dizabilități, cum ar fi rampe sau ascensoare.

Acestea sunt câteva cerințe generale pentru o sală adaptată pentru ședințele Consiliului elevilor. În funcție de specificul nevoilor și resurselor școlii, pot exista și alte cerințe suplimentare.

5.3.16. Sală multifuncțională

În cazul lipsei de spațiu necesar pentru amplasarea sălilor sus menționate (4.3.11 - 4.3.14) dar și în scopul eficientizării utilizării spațiilor, recomandăm să fie amenajată o sală multifuncțională cu o suprafață de minim 75 m².

O clasă multifuncțională într-un mediu școlar poate fi o sală concepută pentru a susține o varietate de activități educaționale, un spațiu cu mai multe destinații.

Însăși ideea de „multifuncționalitate” indică capacitatea sau posibilitatea de a realiza mai multe scopuri sau activități în cadrul aceluiași spațiu sau cu același echipament.

Iată câteva dintre destinațiile pot fi atribuite unei săli multifuncționale (de festivități) din cadrul școlii:

- sală multifuncțională poate fi utilizată pentru organizarea diverselor evenimente academice precum ceremoniile de premiere, întruniri ale comitetului de părinți și profesori, prezentări ale rezultatelor academice și alte ceremonii legate de excelența academică.
- este locul ideal pentru serbări școlare, spectacole de teatru, concerte, recitaluri și alte evenimente artistice organizate de către școală pentru a celebra momente speciale sau sărbători culturale și sociale. Organizarea evenimentelor culturale și artistice va încuraja exprimarea artistică, va susține talentul elevilor și va contribui la promova diversitatea culturală.
- în sală pot fi organizate aniversări sau evenimente speciale unde comunitatea școlară se poate aduna pentru a sărbători împreună sau alte evenimente sociale care promovează interacțiunea și socializarea între elevi.
- sala poate fi utilizată și pentru organizarea de conferințe, seminare, prezentări, evenimentele care implică colaborarea dintre părinți și cadre didactice, cum ar fi întâlnirile părinților și profesorilor și alte evenimente educaționale care necesită un spațiu generos și facilități tehnologice adecvate.

În general, sală multifuncțională (de festivități) servește ca un centru polivalent pentru evenimente diverse care aduc împreună elevi, cadre didactice, părinți și comunitatea școlară pentru a sărbători realizări, a promova cultură și a consolida legăturile sociale în cadrul instituției școlare.

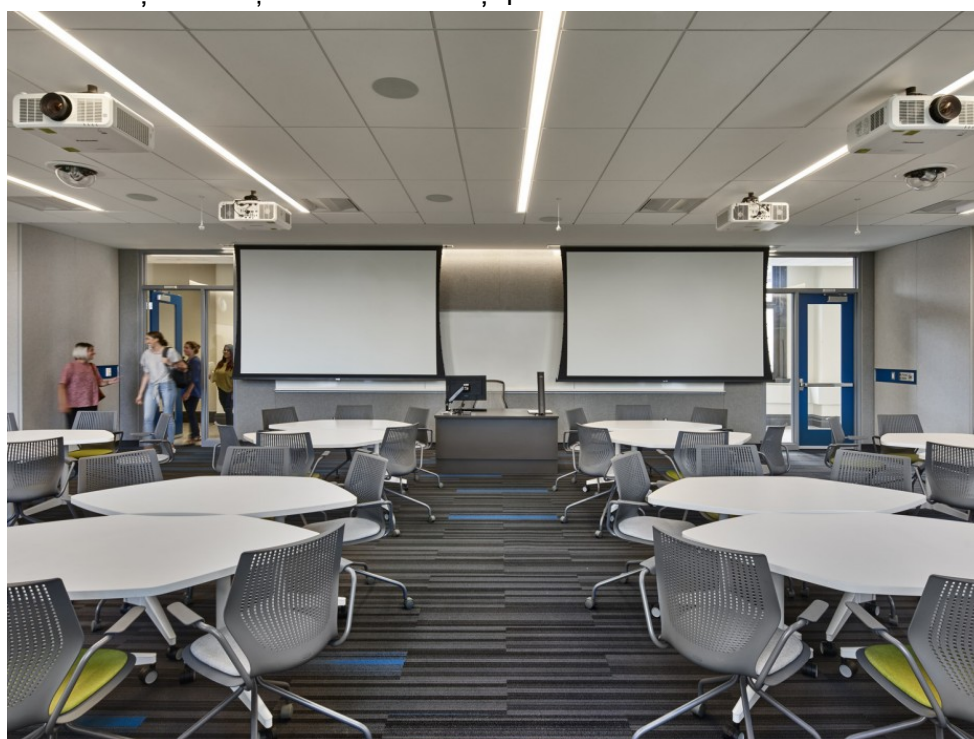
În contextul dotării unei școli contemporane, o sală multifuncțională se referă la o sală care este echipată cu resurse și tehnologii variate cum ar fi ecrane interactive, proiectoare digitale, calculatoare sau laptopuri, acces la internet, pentru a permite profesorilor să integreze diverse resurse digitale în procesul de desfășurare al activităților școlare și extrașcolare.

Într-o sală multifuncțională trebuie să se asigure o flexibilitate în aranjamentul mobilierului și poate fi configurat în mod flexibil pentru a se adapta diferitelor activități. De exemplu, se pot utiliza mese și scaune mobile care permit configurarea rapidă pentru activități individuale, de grup sau pentru prezentări, să fie posibilă crearea/organizarea diferitor zone specializate, cum ar fi zone de lucru în echipe, colțuri de lectură etc.

Sălile multifuncționale pot fi echipate cu sisteme de sunet și video de înaltă calitate pentru a facilita prezentările, discuțiile și colaborarea între elevi. Este foarte important să se pună accent pe facilitarea activităților de învățare colaborativă, cu spații și tehnologii care încurajează comunicarea și interacțiunea între elevi și profesori.

Un mediu multifuncțional în școală poate aduce o serie de beneficii semnificative pentru elevi, cadre didactice și întregul proces educațional. Iată câteva aspecte ale importanței mediului multifuncțional în școală:

- Un mediu multifuncțional oferă flexibilitate pentru a satisface nevoile diverse ale elevilor, permițându-le să aleagă și să utilizeze resurse și metode care se potrivesc cel mai bine.
- Mediile multifuncționale facilitează colaborarea între elevi și profesori. Ele pot include spații destinate lucrului în echipă și tehnologii care să sprijine comunicarea și schimbul de idei.

- Spațiile multifuncționale permit organizarea rapidă și eficientă a diferitelor tipuri de activități, precum prezentări, discuții. Contribuie la facilitarea unui mediu stimulat și interactiv, mediul multifuncțional încurajează dezvoltarea gândirii critice și a creativității în rândul elevilor. Aceștia pot explora, colabora și găsi soluții la probleme complexe.

La stabilirea unui concept de sală multifuncțională este important să se țină cont de activitățile pe care intenționează să le găzduiască sală multifuncțională pentru a asigura că aceasta este potrivită pentru utilizare variată și eficientă.

5.3.17. Sală de sport

O sală de sport destinată elevilor din gimnaziu este un spațiu special conceput pentru a susține activitățile din cadrul disciplinei educația fizică și cercurile sportive în această etapă a educației lor. Această sală de sport este dotată cu echipamente și facilități adecvate pentru a satisface nevoile și cerințele specifice ale elevilor din gimnaziu.

Aceasta poate include o suprafață de joc mare și sigură, cu podea adecvată pentru diverse activități sportive, cum ar fi baschet, volei, handbal sau fotbal. De asemenea, poate avea marcaje specifice pentru diferitele sporturi și echipamente necesare pentru acestea, cum ar fi coșuri de baschet, fileu de volei sau porți de fotbal.

Sala de sport trebuie să fie dotată cu vestiare și dușuri pentru a permite elevilor să se schimbe și să se igienizeze înainte și după activitățile sportive. De asemenea, trebuie să fie și o zonă de depozitare pentru echipamente sportive și un spațiu dedicat pentru antrenamente și exerciții de încălzire.

Este important ca sala de sport destinată elevilor din gimnaziu să fie sigură și să respecte standardele de securitate, inclusiv prezența unui personal calificat pentru supraveghere și asistență în timpul activităților sportive.

O sală de sport destinată elevilor din gimnaziu este un mediu adecvat și sigur în care aceștia pot practica diverse activități sportive, promovând astfel un stil de viață sănătos și dezvoltarea fizică și socială a elevilor.

Sală de sport este de obicei situată la parter. Sălile pentru sport se amplasează nu mai sus de nivelul doi (etajul 1). Numărul și tipurile de săli de sport sunt furnizate în funcție de tipul instituției de învățământ și capacitatea acesteia.

Suprafața sălii de sport trebuie să fie de 12 x 24 m, 18 x 30 m, cu înălțime de cel puțin 6 m. Dacă numărul de clase într-o școală variază de la 8 la 20, suprafața sălii de sport ar trebui să fie de 162 m². Dacă sunt 20-30 de clase - 288 m², din 40 de clase - două săli (144 și 288 m²). Dacă o școală are 50 de clase, suprafața unei săli de sport mari ar trebui să fie de 450 m², o sală de sport mică ar trebui să fie de 144 m².

Numărul de elevi în sala de sport în timpul orelor ar trebui să fie stabilit la o rată de minim 6,0 m² per elev. Este interzisă umplerea sălii peste norma stabilită.

Pardoselile sălilor de sport trebuie să fie elastice, fără fisuri și sastrugi, să aibă suprafața plană, orizontală și antiderapante, vopsite cu vopsea emulsie sau silicată. Podelele nu trebuie deformatate la spălare și trebuie să fie uscate și curate până la începutul cursurilor. Sarcina utilă pe podele nu trebuie să depășească 400 kg/m². Este permisă dotarea unui loc de aterizare pe podeaua sălii de sport în conformitate cu documentația de reglementare după sărituri și descălecări.

Săliile de sport trebuie să fie prevăzute cu:

- spații pentru echipamente de antrenament cu o suprafață de 16–32 m², în funcție de zona sălii de sport.

Deschiderea care leagă sala de sport cu sala de echipamente trebuie să aibă cel puțin 2 m lățime și înălțime și să nu aibă un prag proeminent.

- vestiare pentru fete și băieți, cel puțin 0,40 m² suprafață de persoană pentru depozitare lucruri personale, cu o suprafață de 10,5 m² fiecare vestiar.

Dulapurile din vestiare sunt instalate pe un singur nivel. Lățimea pasajelor dintre bănci și dulapuri trebuie să fie de cel puțin 1,5 m. În pasaje nu trebuie instalate oglinzi, piese de echipament și aglomerarea lor cu inventar.

Temperatura în vestiarele pentru copii trebuie să fie de minim 20°C. Rata de schimb de aer în vestiare este de 1,5 mc/h.

- dușuri pentru fete și băieți cu o suprafață de 9 m² fiecare.

Temperatura în dușuri pentru copii trebuie să fie de minim 25°C. Rata de schimb de aer la dușuri – 5,0 mc/h.

- toalete pentru fete și băieți cu o suprafață de 8 m² fiecare;
- camera pentru profesor cu o suprafață de 9 m².

Pereții sălilor de sport trebuie să fie plani, netezi, vopșiți în culori deschise pe toată înălțimea panourilor cu vopsele care să faciliteze curățarea umedă a încăperii. Vopseaua trebuie să fie rezistentă la impactul mingii, să nu se sfărâme sau să se murdărească la atingerea pereților.

Pereții sălii de sport la o înălțime de 1,8 m nu trebuie să aibă proeminențe, iar cei dintre ei care sunt determinați de proiectarea sălii trebuie acoperiți cu panouri la aceeași înălțime.

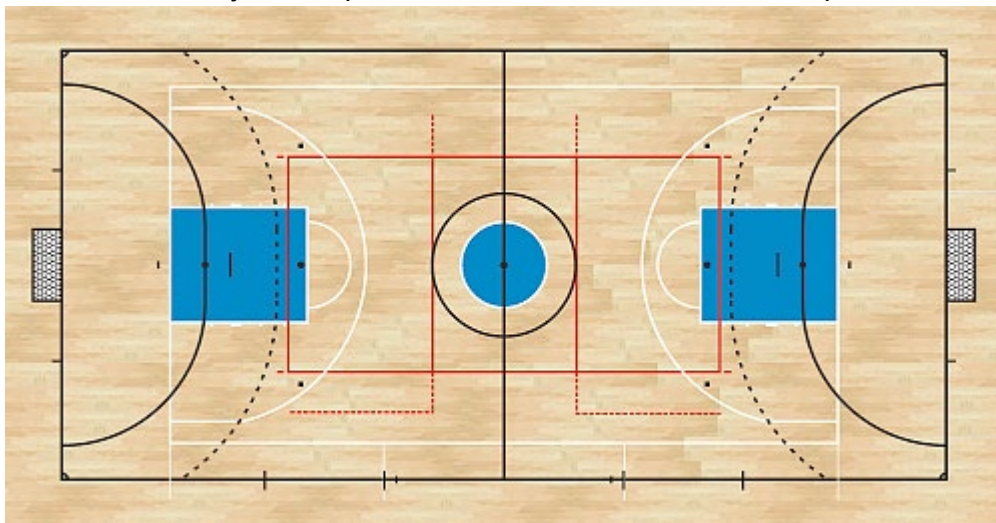
Dispozitivele de încălzire trebuie să fie acoperite cu plase sau scuturi și să nu iasă din planul peretelui.

Deschiderile ferestrelor sălii de sport ar trebui să fie amplasate de-a lungul pereților longitudinali, geamurile ferestrelor trebuie să aibă un gard de protecție împotriva impactului cu

mingea, ferestrele trebuie să aibă traverse care se deschid din podea și dispozitive de protecție solară.

Tavanul sălii trebuie să aibă o culoare care nu se decolorează, care să reziste la impactul mingii. În clădirile școlii, podelele de deasupra sălii de sport trebuie să fie rezistente la foc și să aibă un nivel de rezistență la foc de cel puțin 0,75. Nu este permisă izolarea podelelor sălii de sport cu turbă, rumeguș de lemn și alte materiale inflamabile.

Modele de marcaj a sălii sportive teren handbal, baschet, volei pentru Sala de jocuri

Aici se vede și marcajul jocului pentru badminton

6. Complex sportiv școlar

Considerații privind structura complexul sportiv școlar pentru desfășurarea lecțiilor de educație fizică și a activităților extracurriculare/ secțiilor sportive conform curricula:

1. Spații/ obligatorii(1 teren sportiv exterior + 2 săli sportive)
2. Spații complementare (sala de forță, bazin de înot)

6.1. Sală multifuncțională pentru jocuri

Sala multifuncțională pentru jocuri sportive este un spațiu versatil și adaptabil, conceput pentru a găzdui o varietate de activități sportive și recreative. Această sală este proiectată pentru a oferi un mediu sigur și confortabil pentru practicarea diferitelor sporturi și jocuri.

Sală multifuncțională pentru jocuri este destinată pentru jocuri sportive cum ar fi volei, baschet, handbal, rugby-tag, badminton, fotbal, tenis de masă, oină și anexe specifice (vestiare, dușuri, grupuri sanitare, depozit de materiale sportive).

Sala este dotată cu o podea rezistentă și durabilă, care permite desfășurarea activităților sportive intense, cum ar fi baschet, volei, handbal sau fotbal în sală. Podeaua poate fi realizată din materiale precum lemn, cauciuc sau linoleum, pentru a asigura o suprafață adecvată pentru fiecare sport în parte.

În sala multifuncțională pentru jocuri sportive se pot găsi, de asemenea, marcaje specifice pentru fiecare sport, cum ar fi liniile de teren pentru baschet sau volei, sau marcajele pentru terenul de handbal sau fotbal în sală. Aceste marcaje ajută la delimitarea spațiului de joc și facilitează desfășurarea corectă a activităților sportive.

Amenajarea/ marcajul sălii multifuncționale de jocuri cu dimensiunile de 30mx15m în care se pot fi desfășurate campionate naționale între elevi :

- 1 teren de baschet;
- 1 teren de volei;
- 3 terene de badminton.

De asemenea, sala poate fi echipată cu panouri de baschet reglabile în înălțime, care permit adaptarea înălțimii coșului în funcție de vârsta și nivelul de competență al jucătorilor. Aceasta oferă oportunitatea de a practica baschetul într-un mod adecvat și sigur pentru toți participanții.

În ceea ce privește dotările suplimentare, sala poate fi prevăzută cu tribune pentru spectatori, vestiare și dușuri pentru sportivi, precum și cu echipamente și accesorii necesare pentru diferitele sporturi, cum ar fi mingi, fileuri sau coșuri de baschet.

Suprafața sportivă pentru terenul standard:

- Suprafața de joc – teren handbal 20X40, teren basket 15x28, teren de badminton 13,4X6,4, teren de volei 18x9
- Suprafața de gardă în jurul terenurilor propriu-zise minim conform normativelor în vigoare.
- Suprafața sportivă totală – 1042.8 mp

Anexe specifice a suprafeței sportive:

- Zona de primire – foyer
- Cabinet prim ajutor
- Depozitare material sportiv
- Vestiar profesori/ antrenori
- Vestiar 1 (două camere schimb + grupuri sanitare aferente) – aprox 70.0 mp
- Vestiar 2 (două camere schimb + grupuri sanitare aferente) – aprox 70.0 mp (în cazul când sunt 2 clase în aceeași oră)

În concluzie, sala multifuncțională pentru jocuri sportive este un spațiu adaptabil și bine echipat, conceput pentru a permite practicarea diverselor sporturi și jocuri într-un mediu sigur și confortabil. Aceasta oferă posibilitatea de a organiza competiții, antrenamente sau evenimente sportive într-un mod eficient și adecvat.

Dotarea sălii de sport cu echipament sportiv: saltele, mingi de baschet clasic 24 cm; mingi de fotbal 22 cm, 300-320 gr, 360-380 gr.; mingi de volei 21 cm, PVC; coș de baschet de perete D 46 cm; mingi de baschet clasic, marimea 7; mingi de rugby; coarde, cercuri ș.a.

6.2. Sală multifuncțională pentru coregrafie

Sala multifuncțională pentru coregrafie și aerobică este un spațiu special conceput pentru a susține activități de dans și exerciții fizice. Aceasta este dotată cu o podea adecvată pentru mișcări fluide și sănătoase, care reduce impactul asupra articulațiilor. Sala poate fi adaptată pentru a găzdui diferite tipuri de clase de dans și antrenamente de aerobic, oferind un mediu sigur și confortabil pentru a vă bucura de activități fizice.

Pentru a crea o sală multifuncțională adecvată pentru coregrafie și aerobică, există câteva aspecte cheie care pot fi luate în considerare:

1. Dimensiune și configurație: Sala ar trebui să fie suficient de spațioasă pentru a permite mișcarea liberă a dansatorilor și pentru a permite desfășurarea coreografiilor complexe. Configurația sălii ar trebui să fie flexibilă, astfel încât să poată fi adaptată pentru diferite tipuri de dans și activități.

2. Suprafață adecvată: Este important să se aleagă o suprafață adecvată pentru dans, cum ar fi podeaua din lemn, podeaua cu mochet, parchet, scândură nevopsită, linoleum special – în funcție de genul de dans practicat în sală respectivă. Aceasta ar trebui să ofere o aderență adecvată, să fie ușor de curățat și să ofere un nivel adecvat de absorbție a șocurilor pentru a proteja articulațiile dansatorilor.

3. Oglinzi și iluminare: Oglinzile mari montate pe perete pot fi utile pentru a permite dansatorilor să-și verifice tehnica și să-și corecteze mișcările. Iluminarea adecvată, cu opțiuni de reglare a intensității și a culorii, poate crea o atmosferă potrivită pentru dans și poate ajuta la evidențierea detaliilor mișcărilor.

4. Sistem audio: O sală multifuncțională pentru coregrafie ar trebui să fie echipată cu un sistem audio de calitate, care să permită redarea muzicii și a instrucțiunilor sonore în mod clar și fără distorsiuni.

5. Spațiu de depozitare: Este util să existe spațiu de depozitare adecvat pentru echipamentele și accesorii folosite în dans, cum ar fi oglinzi portabile, bare de dans, costume și încălțăminte.

Sala multifuncțională pentru coregrafie poate fi utilizată și pentru gimnastică ritmică, aerobică, acrobatică, balet, dans. Aici pot fi practicate și probele sportive din curricula: lupte, judo, taekwondo, trânta. Suprafața sportivă totală – 120 mp.

Anexe specifice unei săli de coregrafie:

- vestiare;
- dușuri;
- grupuri sanitare;
- depozit de materiale sportive și inventariere.

Sala de coregrafie este amenajată cu:

bară – instalată la o înălțime de 0,9-1,1 m de la dușumea și distanța de 0,3 m de la perete;
oglinzi – instalate pe unul din pereții sălii la înălțimea de 2,1 m, lungimea 2,5 m, grosimea 4 mm.

Inventarul necesar pentru sala de coregrafie: coarda de gimnastică 3 m; cerc de gimnastică (diametrele interioare variază între 60 și 90 cm, diametrul secțiunii rotunde 18mm); minge (diametru: 16-17 cm/18-19 cm, greutate: 410-415 g / 420 g).

6.3. Teren sportiv multifuncțional în exterior cu piste de alergare

Terenul sportiv multifuncțional în exterior cu piste de alergare este un spațiu special conceput pentru a susține activități sportive și de alergare în aer liber.

Terenul este echipat cu 4 piste de alergare bine întreținute și marcate, care permit alergătorilor să se antreneze în condiții optime. Aceste piste pot fi adaptate pentru diferite distanțe și tipuri de alergare. Pista de alergare este concepută pentru a oferi o suprafață sigură și confortabilă pentru alergare. Aceasta poate fi realizată din materiale precum tartan sau cauciuc, care absorb șocurile și reduc riscul de accidentări.

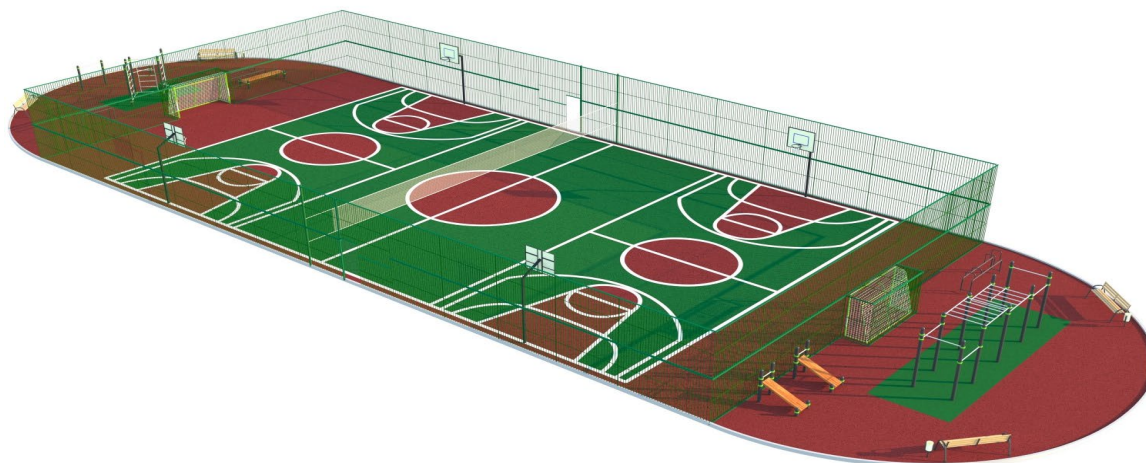
Terenul poate fi dotat cu un sistem de iluminare adecvat, permițând alergătorilor să se antreneze în siguranță și confort chiar și în condiții de lumină scăzută sau pe timp de noapte.

Terenul poate fi conceput pentru a găzdui activități sportive, cum ar fi fotbal, baschet, tenis sau volei. Aceasta oferă flexibilitate în utilizarea terenului și permite practicarea mai multor sporturi în același loc.

Terenul poate fi echipat cu facilități suplimentare, cum ar fi vestiare, dușuri, toalete și bănci pentru a asigura confortul și comoditatea participanților.

Terenul sportiv multifuncțional în exterior cu piste de alergare oferă un mediu ideal pentru antrenament în aer liber, îmbunătățind rezistența cardiovasculară, forța musculară și starea generală de sănătate.

Un teren de sport multifuncțional modern ar trebui să aibă dimensiuni minime 30x50 m, cu plasă de protecție înconjurătoare, înălțimea circa 5 m și cu minim 4 piste de alergări în jurul terenului cu lungime de 200m.

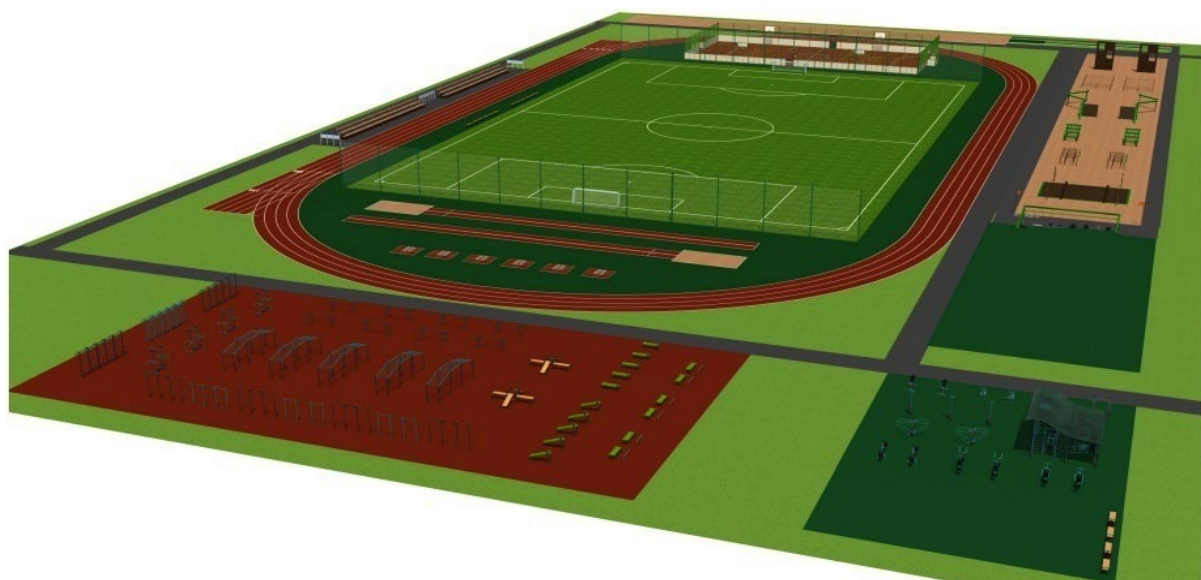

Pentru utilizarea eficientă a terenului multifuncțional, se vor desfășura diverse activități, cercuri, secții sportive, competiții cu participarea și a altor persoane, atunci când acestea NU sunt utilizate de către elevi.

Spațiul dintre pistele de alergare și terenului sportiv multifuncțional, pe lungime (vezi foto de mai jos) se pot amplasa:

- zonă de antrenament funcțional: bara fixe, paralele, scară verticală, scară orizontală suspendată etc.
- spațiu pentru jocuri distractive/ recreative și dinamice clasele I-IV cu pavaj cauciuc.

Activitățile sporturilor curriculare se pot desfășura în sălile de clasă sau spațiile de recreere multifuncționale închise. Aceste activități sunt Șah și joc de dame.

6.4. Sala de fitness/forță

Sala de fitness/forță este un spațiu special conceput pentru a susține antrenamentele și exercițiile de forță și rezistență. Aceasta este dotată cu o varietate de echipamente și accesorii care permit utilizatorilor să-și lucreze diferite grupe musculare și să-și îmbunătățească condiția fizică. Capacitatea sălii trebuie să fie pentru 25 elevi.

Sala este echipată cu o gamă diversă de echipamente de forță, cum ar fi gantere, haltere, aparate de ridicat greutăți și mașini de forță. Acestea permit utilizatorilor să-și antreneze și să-și dezvolte mușchii într-un mod controlat și eficient.

Sala poate include și echipamente cardio, cum ar fi banda de alergat, bicicleta eliptică, bicicleta staționară sau stepperul. Acestea oferă posibilitatea de a efectua antrenamente cardiovasculare, care ajută la îmbunătățirea rezistenței și a sănătății cardiovasculare.

Sala poate avea și un spațiu dedicat exercițiilor cu greutatea corpului, cum ar fi tracțiuni, flotări, genuflexiuni și abdomene. Aceste exerciții permit utilizatorilor să-și lucreze musculatura folosind doar greutatea propriului corp.

Sala poate fi împărțită în zone specializate pentru diferite tipuri de antrenamente, cum ar fi zona pentru antrenamente funcționale, zona pentru antrenamente de forță sau zona pentru antrenamente de rezistență. Aceasta permite utilizatorilor să se concentreze pe obiectivele lor specifice și să efectueze exerciții într-un mediu adecvat.

Sala poate fi dotată și cu accesorii suplimentare, cum ar fi mingi medicinale, benzi de rezistență, platforme pentru sărituri sau role de spumă. Aceste accesorii oferă o varietate de opțiuni pentru antrenamente și pot fi utilizate pentru a adăuga diversitate și intensitate în programul de antrenament.

Sala de fitness/forță oferă un mediu adecvat și echipamentele necesare pentru antrenament și îmbunătățirea condiției fizice a elevilor. Este un loc ideal pentru a atinge obiectivele de fitness și pentru a menține sănătatea și forma fizică.

6.5. Vestiarele pentru complexul sportiv școlar

Vestiarele pentru complexul sportiv școlar sunt spații special amenajate pentru a permite utilizatorilor să-și schimbe hainele și să-și depoziteze obiectele personale în timpul antrenamentelor. Acestea au următoarele caracteristici:

Vestiarele sunt dotate cu dulapuri individuale sau compartimente pentru fiecare utilizator. Acestea oferă un spațiu sigur și privat pentru a depozita hainele și obiectele personale în timpul antrenamentului.

Dulapurile sunt echipate cu sisteme de închidere securizate, cum ar fi lacătele sau codurile numerice, pentru a asigura confidențialitatea și siguranța obiectelor personale.

Vestiarele sunt dotate cu bănci și oglinzi pentru a permite utilizatorilor să-și schimbe îmbrăcămintea și să-și verifice aspectul înainte și după antrenament.

Vestiarele sunt dotate cu dușuri, toalete și chiuvete, pentru a permite utilizatorilor să se pregătească înainte și după antrenament.

Vestiarele pentru sălile de sport sunt concepute pentru a oferi utilizatorilor un spațiu comod și sigur pentru a-și schimba hainele și a-și depozita obiectele personale în timpul activităților sportive. Acestea contribuie la crearea unei experiențe plăcute și organizate în cadrul sălilor de sport.

Vestiarele sălilor sportive, pentru băieți și fete, se amenajează cu cuiere. Vestiare pot fi comune cu cele ale sălilor multifuncționale în cazul când sala este alături.

6.6. Bazin școlar de înot.

Bazinul școlar de înot este conceput pentru a oferi un mediu sigur și adecvat pentru învățarea și practicarea înotului. Acesta este destinat în principal elevilor, fiind utilizat în cadrul programelor școlare sau de educație fizică.

Bazinul școlar de înot este proiectat pentru a avea dimensiuni și adâncime potrivite pentru copii și tineri. Aceasta permite o învățare și o practică în condiții de siguranță și confort.

Pentru a asigura calitatea apei și igiena, bazinul este echipat cu un sistem de filtrare și tratare a apei. Acesta ajută la menținerea apei curate și sănătoase pentru utilizatori.

Pentru a facilita intrarea și ieșirea din bazin, acesta este dotat cu platforme și scări de acces. Acestea sunt concepute pentru a fi sigure și ușor de utilizat, asigurând astfel accesibilitatea pentru toți utilizatorii.

Bazinul este marcat cu linii de înot și alte marcaje pentru a ajuta utilizatorii să-și mențină direcția și să-și îmbunătățească tehnica de înot. Acestea sunt utile în special pentru cursurile de înot și antrenamentele de înot.

Bazinul școlar de înot este supravegheat de personal calificat, cum ar fi instructori de înot sau salvamari. Aceștia asigură siguranța utilizatorilor și oferă instrucțiuni și îndrumări pentru a-i ajuta să-și dezvolte abilitățile de înot.

Bazinul școlar de înot oferă un mediu propice pentru copii și tineri să învețe și să se bucure de beneficiile înotului. Prin intermediul acestui facilități, utilizatorii pot îmbunătăți abilitățile de înot, să-și dezvolte încrederea în apă și să-și mențină sănătatea și forma fizică.

Dimensiunile și capacitatea bazinului se vor stabili conform tabelului următor.

Tipul bazinului	Dimensiuni, m				Înălțimea încăperii, m	Capacitatea, elevi
	Lungimea	Lățimea	Adâncimea minimă	Adâncimea maximă		
Bazin de înot de asanare	25	8,5	1,2	1,45	4,8	40
Bazin pentru instruirea elevilor	12,5	6	0,7	1,05	3,6	20

Pe perimetrul bazinului se prevede o pistă de ocolire cu lățimea nu mai mică de 1,25 m. Din trei părți ale bazinului pentru cei ce nu pot înota se prevede o pistă de ocolire la cota de 0,9 m mai jos de nivelul peretelui bazinului și cu înălțimea de 0,75 m. În fața ieșirilor din duș spre pista de ocolire se prevăd căzi de duș pentru picioare cu lățimea ce va exclude posibilitatea de ocolire și lungimea (direcția mișcării din duș) nu mai puțin de 1,8 m.

În componența încăperilor auxiliare ale bazinelor vor fi:

- camera antrenorului înzestrată cu vestiar, closet și duș;
- camera asistentei medicale - cu laborator pentru efectuarea analizei calității apei;
- vestiar - cu săli de duș și closet pentru elevi;
- încăperi pentru tratarea apei.

Ariile încăperilor auxiliare se stabilesc în sarcina de proiect. Din încăperea pentru clorinarea apei se iese direct la sol sau prin holul de intrare.

Mai detaliat cerințele pentru terenurile și sălile de sport a se vedea Regulile și normativele sanitaro - epidemiologice de stat „Igienă instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal”, aprobate prin Hotărârea medicului șef sanitar de stat nr. 21 din 29.12. 2005 (Monitorul Oficial al RM, 2006, nr. 146-149, art.489) și Normativul privind proiectarea sălilor de sport de pe linkul: <https://www.djstcluj.ro/Files/documente/legislatie/proiectarea-salilor-de-sport.pdf>

7. Cantinele și bufetele școlare

Cantinele și bufetele școlare trebuie să îndeplinească anumite cerințe tehnice pentru a asigura un mediu sigur și igienic pentru elevi.

Cantinele și bufetele școlare trebuie să aibă suficient spațiu pentru a găzdui numărul de elevi și personal necesar. Aceasta include zone pentru servirea mâncării, zone de așteptare și zone de luat masa.

Aceste spații trebuie să fie dotate cu echipamente adecvate pentru gătit și prepararea alimentelor într-un mod sigur și igienic. Acest lucru poate include cuptoare, plite, frigidere, congelatoare, mașini de spălat vase și alte echipamente necesare cu clasă energetică ridicată, pentru a reduce consumul de energie electrică.

Cantinele și bufetele școlare trebuie să aibă sisteme de ventilație adecvate pentru a asigura un aer proaspăt și curat în interior. De asemenea, iluminarea trebuie să fie suficientă pentru a permite o vizibilitate bună în timpul servirii și consumului de alimente.

Este necesară existența unor spații de depozitare adecvate pentru alimente, inclusiv frigidere și congelatoare pentru a păstra alimentele în condiții sigure și igienice.

Cantinele și bufetele școlare trebuie să respecte standardele stricte de igienă și curățenie. Aceasta include curățarea regulată a suprafețelor, ustensilelor și echipamentelor, precum și asigurarea unei aprovizionări adecvate cu apă potabilă și facilități sanitare. Cantinele și bufetele anual (către 01.09) se vor deschide numai cu acordul Centrelor de Medicină Preventivă. Cantinele se exploatează conform regulilor și normelor sanitare pentru întreprinderile alimentației publice. Organizarea alimentației elevilor se va efectua conform recomandărilor metodice ale MS și MÎ din 26.12.85 nr.315 și nr.11-14/24-6 din 22.10.84 (Organizarea alimentației elevilor în școli și școli-internat).

Este important ca cantinele și bufetele școlare să respecte regulile și reglementările privind siguranța alimentară. Acest lucru implică manipularea și depozitarea corectă a alimentelor, respectarea temperaturilor adecvate de păstrare și asigurarea unei igiene riguroase în timpul procesului de preparare și servire a alimentelor.

Se poate de folosit vesela din materialele permise de MS (oțel inoxidabil, vase emailate, sticlă, porțelan). Se interzice vesela din masă plastică.

Elevii se alimentează după un grafic aprobat de directorul școlii. Eliberarea bucatelor se va face numai după rebutarea probelor de bucate și colectarea probelor diurne de către comisia formată prin ordinul directorul școlii.

Înainte de masă elevii trebuie să-și spele mâinile cu săpun, fapt pentru care în coridorul spre ospătărie se instalează câte un lavoar pentru 20 de locuri din sala de mese.

Apa potabilă este la dispoziția elevilor prin havuzuri, câte 1-2 la un etaj. În lipsa acestora la intrarea în ospătărie se vor instala pe o masă un recipient cu apă fiartă cu robinet (se recomandă ca recipientul să fie dotat cu jet ascendent). Lângă acestea vor fi rafturi cu pahare curate. Apa în recipiente se va schimba zilnic, iar odată pe săptămână ele se vor spăla bine cu apă fierbinte și detergenți.

Cantinele care se află în încăperi adaptate se vor deschide numai după aprecierea capacității de producere și numărului de elevi ce se pot alimenta. Meniul este vizat zilnic de medic și aprobat de directorul școlii.

8. Blocurile tehnico-sanitare

8.1. Alimentare cu apă, sanitație și practici de igienă

Pentru a permite buna utilizare, exploatare și întreținere a blocurilor sanitare din instituțiile de învățământ se vor considera dotările și racordarea instituțiilor la rețelele de alimentare cu apă potabilă și canalizare. Standarde și dotări minime sunt parte a Normelor sanitare:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=79891&lang=ro

Instituțiile școlare se asigură cu sisteme centralizate de apă rece și fierbinte (11,5-14,0 litri pe zi pentru un elev în școli) și canalizare.

Calitatea apei trebuie să corespundă cerințelor standardului 2874-82 "Apa potabilă. Cerințele igienice și controlul calității apei".

Școlile de toate tipurile trebuie să fie canalizate. În caz de lipsă a sistemului de canalizare în localitatea dată se vor instala sisteme autonome de epurare. După componența și proprietățile sale, apă trebuie să corespundă normelor de apă potabilă. Apa potabilă este la dispoziția elevilor prin havuzuri, câte 1-2 la un etaj.

8.2. Blocuri sanitare

Prevederi ale cadrului normativ național: Reguli și normative sanitaro-epidemiologice "Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal", [HMS21/2005](#)

8.2.1. Aspecte constructive, ingineresti și dotări

- blocurile sanitare vor fi disponibile per fiecare etaj. Ușa de intrare în closet nu se va afla vizavi cu ușa de la intrarea în clasă, cabinet.
- blocurile sanitare vor fi organizate ca spații separate pentru fete și băieți, dotate cu separatoare și uși/ cabine de toaletă pentru asigurarea intimității și securității. Sistemele de închidere/ blocare a ușilor vor permite închiderea și încuierea cabinelor din interior

- în blocurile sanitare vor fi instalate chiuvete, racordate la rețeaua de alimentare cu apă și canalizare.

- în imediata apropiere a lavoarelor (destinate pentru spălarea mâinilor) vor fi amplasate consumabile sau echipament pentru uscarea mâinilor, dozatoare cu săpun și urne/ coșuri pentru deșeuri solide.
- în camera de igienă a fetelor se instalează un duș, un lavoar, un scaun WC și o noptieră (prevedere aplicată pentru gimnazii și licee). Prevederea se aplică pentru instituțiile de învățământ (sau blocurile de studiu) pentru ciclul gimnazial și liceal
- blocurile sanitare vor fi dotate considerând recomandările de prevăzute de Recomandările sanitaro-epidemiologice (Podeaua în WC-uri, zone cu lavoare, și baie trebuie să fie din plăci de ceramică netede, impermeabile pentru apă) și specificul de vârstă și înălțime a elevilor.
- Regimul de înălțime al instalațiilor (lavoare, scaune de toaletă, dozatoare) să respecte înălțimea elevilor și recomandările pentru persoanele cu dizabilități (Capitol 4C Toilet and water supply facilities Accessible Components for the Built Environment: Technical Guidelines embracing Universal Design, UNICEF) Sursa: [view file.cfm\(undp.org\)](http://view.file.cfm(undp.org))
- materialele utilizate pentru separatoare și ușile de cabine trebuie să fie rezistente la umezeală și ușor de întreținut (curățat și dezinfectat), potrivite pentru utilizare frecventă.
- Se recomandă să se respecte proporția de max. 25 de copii per cabina de toaleta (25 fete per cabină și respectiv 50 de băieți per o cabină de toaletă + un urinal) cabine separate pentru fete și băieți

Aspecte de întreținere

Blocurile sanitare vor fi dotate cu materiale consumabile în funcție de numărul de utilizatori (elevi, profesori, personal auxiliar): săpun lichid (în dozatoare), hârtie igienică, prosoape de hârtie sau uscătoare electrice.

Pentru dereticarea și întreținerea blocurilor sanitare se va utiliza exclusiv inventar marcat corespunzător (pentru toalete). Inventarul minim include mopuri și lavete pentru fiecare suprafață, perii pentru vasele de closet, lavete pentru lavoare și suprafețe umede, substanțe dezinfectante și detergenți pentru fiecare tip de suprafață, echipament de protecție pentru personal, pubele pentru manevrarea deșeurilor solide.

Practici de igienă

Pentru asigurarea condițiilor potrivite pentru exersarea și practicarea recomandărilor de igienă, cel puțin pentru spălarea frecventă a mâinilor, instalațiile pentru spălarea mâinilor vor fi instalate în blocurile sanitare, în clasele primare, în cantine sau în imediata apropiere a blocurilor alimentare.

În spațiile amenajate pentru spălarea mâinilor vor fi montate instrucțiuni grafice (potrivite vârstei elevilor) ce detaliază procesul de spălarea cu săpun și ulterioara uscare a mâinilor.

La instalarea robinetelor se vor considera soluțiile tehnice ce permit economisirea apei (cu senzor sau adaptate pentru utilizarea pe durată scurtă).

Dozatoarele pentru săpun și prosoape vor fi selectate din gamele de utilizare frecventă, din materiale rezistente și ușor de întreținut și dezinfectat. În perimetrul instalațiilor pentru spălarea mâinilor vor fi instalate coșuri/ urme pentru deșeurile solide.

9. Centrul de resurse pentru educația incluzivă

Un Centru de Resurse pentru Educația Incluzivă în școli este specializat în sprijinirea procesului de învățare și dezvoltare a elevilor cu nevoi speciale într-un mediu școlar incluziv. Acest centru are ca scop principal să ofere suport și resurse educaționale adaptate pentru a asigura accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de abilitățile și nevoile lor.

Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă poate oferi servicii precum evaluarea nevoilor individuale ale elevilor, consiliere și îndrumare pentru cadrele didactice și părinți, adaptarea curriculumului și materialelor didactice, furnizarea de tehnologii asistive și alte resurse specifice.

De asemenea, specialiștii acestui centru poate organiza și desfășura programe de formare și instruire pentru cadrele didactice, având ca scop dezvoltarea competențelor necesare pentru a lucra cu elevii cu nevoi speciale într-un mod eficient și incluziv.

Prin intermediul unui Centru de Resurse pentru Educația Incluzivă, școlile pot beneficia de expertiză și sprijinul specialiștilor în domeniul educației incluzive, contribuind astfel la crearea unui mediu educațional adaptat și favorabil pentru toți elevii.

Centru de Resurse pentru Educația Incluzivă poate varia în funcție de nevoile specifice ale comunității și a elevilor cu nevoi speciale, dar există câteva cerințe generale care ar trebui să fie luate în considerare:

1. Personal specializat: Centrul ar trebui să aibă personal calificat și specializat în domeniul educației incluzive, cum ar fi profesori specializați în nevoi speciale, psihologi școlari, terapeuți ocupaționali sau fizioterapeuți, în funcție de nevoile specifice ale elevilor.

2. Resurse și materiale adaptate: Centrul ar trebui să ofere o gamă variată de resurse și materiale educaționale adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor cu nevoi speciale. Acestea pot include materiale didactice adaptate, tehnologii asistive, echipamente speciale și alte resurse relevante.

3. Evaluare și intervenție individualizată: Centrul ar trebui să ofere servicii de evaluare a nevoilor individuale ale elevilor și să dezvolte planuri de intervenție personalizate pentru a sprijini progresul lor în învățare și dezvoltare.

4. Colaborare și parteneriate: Centrul ar trebui să colaboreze strâns cu cadrele didactice, părinții și alte instituții relevante pentru a asigura o abordare integrată și coordonată în sprijinirea elevilor cu nevoi speciale.

5. Accesibilitate și adaptabilitate: Centrul ar trebui să fie accesibil și adaptabil pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor cu nevoi speciale. Acest lucru poate include facilități fizice adaptate, tehnologii asistive și alte măsuri pentru a asigura accesul egal la educație.

6. Programe de formare și instruire: Centrul ar trebui să ofere programe de formare și instruire pentru cadrele didactice și părinți, pentru a dezvolta competențele necesare în lucrul cu elevii cu nevoi speciale și pentru a promova o cultură a educației incluzive în școli.

Centru de Resurse pentru Educația Incluzivă ar trebui să fie adaptat la nevoile specifice ale comunității și a elevilor cu nevoi speciale pentru a asigura un mediu educațional inclusiv și de calitate.

10. Spații administrative

Spațiile administrative școlare sunt acele încăperi dintr-o instituție de învățământ destinate desfășurării activităților administrative și de conducere. Aceste spații pot varia în funcție de dimensiunea și structura școlii, dar în general includ următoarele:

1. Birouri ale personalului administrativ: Acestea sunt birourile în care lucrează directorul școlii, secretarul școlii și alți membri ai personalului administrativ. Aici se desfășoară activități precum gestionarea documentelor, programarea întâlnirilor și comunicarea cu părinții și comunitatea.

2. Sala de ședințe: Este o sală special amenajată pentru desfășurarea ședințelor de conducere, în care se iau decizii importante legate de activitatea școlii. Aici se pot desfășura întâlniri cu părinții, discuții cu profesorii și alte activități administrative.

3. Arhivă: Este un spațiu destinat stocării și organizării documentelor și dosarelor importante ale școlii. Aici se păstrează înregistrările academice, documentele financiare și alte documente administrative.

4. Recepție: Este zona în care vizitatorii sunt primiți și înregistrați. Aici se pot obține informații despre școală, se pot face programări și se pot rezolva diverse cereri administrative.

5. Birouri ale consilierilor școlari: Acestea sunt birourile în care consilierii școlari lucrează cu elevii și părinții pentru a oferi consiliere academică, emoțională și profesională. Aici se pot desfășura și întâlniri cu părinții sau profesorii pentru a discuta despre nevoile elevilor.

Alte spații administrative școlare destinate proceselor educaționale și administrative din unitățile de învățământ includ: săli de profesori, săli de depozitare, săli de secretariat, săli de contabilitate, săli de așteptare, săli de servire a mesei, săli de curățenie, săli de pază, săli de prim ajutor, săli de depozitare a materialelor de curățenie și a altor materiale auxiliare.

Suprafața încăperilor administrative poate varia în dependență de arhitectura clădirii. Suprafața recomandată pentru aceste săli este:

- Cabinet al psihologului, 25 m2, cantitatea depinde de numărul de elevi în instituție;
- Cabinet metodic, 45 m2, dotat cu literatură tematică, mape;
- Anticamera, 20 m2;
- Cabinetul directorului, 20 m2;
- Cabinetul directorului adjunct, 20 m2, cantitatea depinde de organigrama instituției;
- Cabinetul contabilului, 30 m2;
- Cabinetul responsabilului pentru resursele umane, 15 m2;
- Cabinet pentru recreerea profesorilor, 30 m2;
- Arhiva, 25 m2;
- Vestiare, 60 m2, cantitatea depinde de numărul de elevi în instituție;
- Cabinet medical, 25 m2;
- Spațiu pentru angajații ce asigură securitatea clădirii, 15 m2;
- Spațiu pentru îngrijitoarele pentru încăperi, 20 m2;
- Spațiu pentru muncitorul și electricianul clădirii, 15 m2;
- Încăpere tehnică pentru sistemul informațional (server, monitoare video), 15 m2;

11. Zona Verde

Zona verde a terenului școlar se referă la o zonă amenajată special pentru vegetație și spații verzi în incinta școlii. Această zonă poate fi destinată diferitelor scopuri, cum ar fi recreere, relaxare, educație sau chiar activități didactice în aer liber. Zona verde trebuie să ocupe 50% din teritoriu conform [Hotărârii Ministerului Sănătății nr 21 din 2005](#).

Zona verde a terenului școlar are multiple beneficii, inclusiv crearea unui mediu plăcut și relaxant pentru elevi și personalul școlii, promovarea activităților în aer liber și a educației ecologice, precum și îmbunătățirea calității aerului și a biodiversității în jurul școlii.

Zona verde poate fi acoperită cu gazon pentru a crea un spațiu verde și plăcut pentru elevi și personalul școlar. De asemenea, pot fi plantate plante ornamentale, flori sau arbuști pentru a adăuga culoare și frumusețe.

Pot fi amenajate alei sau căi de acces în zona verde, pentru a permite elevilor să se plimbe sau să se relaxeze în timpul pauzelor sau după orele de curs. Aceste spații pot fi pavate sau acoperite cu pietriș sau alte materiale adecvate.

Pentru confortul elevilor și personalului școlar, pot fi amplasate bănci sau mese în zona verde, pentru a permite odihnă și socializare în aer liber.

Plantarea arborilor și arbuștilor în zona verde poate oferi umbră și protecția necesară în timpul zilelor calde de vară. Acestea pot contribui, de asemenea, la îmbunătățirea calității aerului și la crearea unui mediu mai plăcut.

Este interzisă plantarea de arbori și arbuști cu spini sau cu fructe otrăvitoare. Este încurajată plantarea arbuștilor diverși inclusiv fructiferi, cu pomușoare (pentru a contribui la susținerea biodiversității de păsări, insecte).

În funcție de dimensiunea terenului școlar, pot fi amenajate și spații de joacă în zona verde, cum ar fi terenuri pentru activități recreative.

Este important ca zona verde a terenului școlar să fie întreținută corespunzător, cu tăieri regulate de iarbă, îngrijire a plantelor și curățenie generală, pentru a asigura un mediu plăcut și sigur pentru toți cei implicați în viața școlii.

11.1. Plantarea etajată

Plantarea etajată, cunoscută și sub denumirea de plantare în straturi sau plantare în trepte, prezintă mai multe avantaje. Plantarea etajată permite utilizarea eficientă a spațiului disponibil. Prin plasarea plantelor în straturi sau trepte, se poate crește numărul de plante care pot fi cultivate într-o anumită zonă, comparativ cu o plantare tradițională pe un singur nivel.

Plantarea etajată facilitează creșterea unei varietăți mai mari de plante într-un spațiu limitat. Prin alegerea plantelor cu înălțimi diferite și plasarea lor în straturi, se poate crea un mediu mai divers și mai bogat în plante.

Plantarea etajată poate ajuta la prevenirea eroziunii solului. Prin plasarea plantelor în straturi, rădăcinile acestora pot ajuta la fixarea solului și la prevenirea scurgerii acestuia în timpul ploilor sau a altor fenomene meteorologice.

Plantarea etajată poate contribui la conservarea apei. Straturile de plante pot ajuta la reținerea apei în sol și la reducerea evaporării, ceea ce poate duce la o utilizare mai eficientă a apei de irigare.

Plantarea etajată poate sprijini creșterea biodiversității prin crearea unui habitat mai variat pentru diferite specii de plante și animale. Aceasta poate contribui la promovarea echilibrului ecologic și la susținerea polenizatorilor și a altor organisme benefice.

Plantarea etajată poate crea un aspect estetic plăcut în grădini, parcuri sau alte spații verzi. Straturile de plante cu înălțimi diferite pot adăuga dimensiune și profunzime peisajului, creând un efect vizual interesant.

Plantarea etajată oferă avantaje precum maximizarea spațiului, creșterea diversității, protecția solului, conservarea apei, creșterea biodiversității și un aspect estetic plăcut. Această metodă poate fi benefică în amenajarea spațiilor verzi și în promovarea sustenabilității ecologice.

Este important să se creeze comunități de plante similare celor naturale. Acest lucru necesită respectarea principiului etajării ecosistemelor.

Solul – etajul de plante ierboase – etajul de arbuști – etajul de arbori. Fiecare etaj: de iarbă, arbuști, arbori ar trebui să fie, de asemenea, pe trei niveluri și să includă specii de înălțime mare, medie și mică.

Astfel se vor crea condițiile necesare pentru dezvoltarea unui mic ecosistem și menținerea echilibrului ecologic în cadrul acestuia:

- Arbori: arțar, molid, brad, frasin, sofora, stejar, tei, salcie etc.
- Arbuști: cătină, spirea, caprifoi, iasomie, irga, corn, păducel etc.
- Flori: crizanteme, astre, dalii, heleniu, allele, crini, stânjenei etc.

Cea mai bună perioadă pentru plantare este în faza de repaus a plantei, când frunzele deja au căzut.

Nu plantăm specii care cândva erau potrivite climei noastre, dar acum au rată de prindere foarte joasă și necesită multă îngrijire pentru a supraviețui - de exemplu buxus, mesteacăn sau tuia (în loc de tuie se poate de plantat [cetina din negi](#)). [Ghid pentru amenajarea spațiilor verzi, pagina 21.](#)

11.2. Gard viu

Un gard viu este o barieră naturală formată din plante vii, cum ar fi arbuști sau copaci, care sunt plantate într-un șir sau într-o grămadă pentru a crea o structură densă și continuă. Aceste plante cresc și se dezvoltă în timp, formând o barieră verde și vie între două zone.

Gardul viu este o structură formată din plante vii, care este utilizată pentru a delimita și proteja perimetrul școlii. Acesta poate fi compus din diferite specii de plante, cum ar fi arbuști, tufe sau copaci, care sunt plantate într-un mod organizat și întreținute regulat.

Gardul viu are multiple beneficii. În primul rând, acesta oferă un aspect estetic plăcut, adăugând frumusețe și verdeață în jurul școlii. De asemenea, gardul viu poate oferi un grad de intimitate și protecție, creând o barieră naturală între școală și mediul exterior.

Pe lângă aspectul estetic și de protecție, gardul viu poate avea și alte funcții. De exemplu, acesta poate contribui la reducerea zgomotului și a poluării fonice provenite de la traficul rutier sau alte surse externe. De asemenea, gardul viu poate oferi un habitat pentru diferite specii de animale și insecte, contribuind astfel la biodiversitatea locală.

Pentru a menține gardul viu într-o stare sănătoasă și bine întreținută, este necesară o îngrijire regulată. Aceasta poate include tăierea și modelarea plantelor, udarea adecvată și aplicarea de îngrășăminte sau pesticide, dacă este necesar. Este important ca școala să aibă un plan de întreținere și să aloce resurse pentru a asigura că gardul viu rămâne într-o stare bună de-a lungul timpului.

Gardul viu este o structură formată din plante vii, care oferă atât aspect estetic, cât și protecție și alte beneficii pentru școală și mediul înconjurător. Prin îngrijirea adecvată, acesta

poate fi o adiție valoroasă la peisajul școlii și poate contribui la crearea unui mediu plăcut și sănătos pentru elevi și personalul școlar.

Pentru a crea un gard viu, este important să se aleagă plante potrivite pentru climatul și solul local, să se acorde atenție îngrijirii și tăierii regulate a plantelor și să se asigure o irigare adecvată. Gardurile vii pot fi o alternativă ecologică și durabilă la gardurile tradiționale și pot aduce numeroase beneficii atât pentru proprietari, cât și pentru mediul înconjurător.

Un gard viu protejează de vânt, zgomot și praf mult mai bine decât un oricare alt gard. În anii secetoși, un gard viu va reține umiditatea, iar într-o vară ploioasă, va evapora excesul ei. Gardul viu dens este un loc bun de cuibărit pentru păsări, care ne ajută să luptăm cu diferite insecte dăunătoare.

Exemple de plante pentru gard viu: iasomie de grădină, spirea, liliac, mahonia, dud negru etc. (exemplu gard de liliac)

11.3. Perete verde/acoperiș verde

Un perete verde sau un acoperiș verde într-o instituție de învățământ reprezintă o suprafață acoperită cu vegetație, cum ar fi plante sau ierburi, care este integrată în structura clădirii. Această caracteristică adaugă un element natural și estetic în spațiul școlar, având numeroase beneficii.

Un perete verde sau un acoperiș verde poate îmbunătăți calitatea aerului prin filtrarea poluanților și absorbția dioxidului de carbon, contribuind astfel la crearea unui mediu mai sănătos pentru elevi și personalul școlar. Plantele pot ajuta, de asemenea, la reducerea zgomotului și a poluării fonice, creând un mediu mai liniștit și mai propice învățării.

Aceste caracteristici verzi pot contribui, de asemenea, la izolarea termică și fonică a clădirii, reducând astfel costurile de încălzire și răcire și creând un mediu mai confortabil în interior. De asemenea, ele pot ajuta la gestionarea apelor pluviale, absorbind și reținând apa de ploaie, reducând astfel riscul de inundații și contribuind la conservarea resurselor de apă.

Pe lângă beneficiile ecologice și de mediu, un perete verde sau un acoperiș verde poate avea și efecte pozitive asupra stării de spirit și a sănătății mintale a elevilor și personalului școlar. Studiile au arătat că expunerea la natură și la elemente verzi poate reduce stresul, îmbunătăți concentrarea și productivitatea și promova o atmosferă generală mai plăcută și mai relaxantă în școală.

Un perete verde sau un acoperiș verde într-o instituție de învățământ poate aduce multiple beneficii, inclusiv îmbunătățirea calității aerului, reducerea zgomotului, economisirea energiei, gestionarea apelor pluviale și îmbunătățirea stării de spirit a celor implicați în procesul educațional. Aceste caracteristici verzi pot contribui la crearea unui mediu de învățare mai sănătos, mai plăcut și mai sustenabil.

Peretele verde, pe care se ridică plante cățărătoare poate fi un atu pentru a asigura reducerea efectelor caniculei care se extinde în perioada de primăvară și toamnă. Iar acoperișul verde poate reduce riscul de inundații în timpul șuvoaielor de ploaie intense (la fel agravate de schimbările climatice).

Peretele verde poate fi realizat în timp, fără investiții majore, prin plantarea de-a lungul peretelui a speciilor cățărătoare și instalarea elementelor de suport când acestea au nevoie: de exemplu, iedera, hortensia agățătoare japoneză, trandafirul cățărător, vița decorativă, clematis montana, vița canadiană etc

Poză de la liceul din Grătiești, perete verde toamna cu viță canadiană:

Acoperișul verde necesită mai multe investiții, și e mai dificil de realizat pe acoperișurile deja existente. E nevoie de consultat companii specializate, dar e posibil de [realizat acoperiș ușor extensiv](#).

11.4. Alternativă sustenabilă a gazonului

În primul rând gazonul standard este o practică nesustenabilă în întreaga lume, dar mai ales în RM unde avem vulnerabilitate mare față de secetă, inundație, și securitate de apă potabilă în contextul crizei climatice. Spațiile cu iarbă sunt extrem de importante în reglarea temperaturii, combaterea inundațiilor și temperaturilor extreme dacă sunt sustenabil administrate.

E recomandat ca spațiul acoperit cu iarbă și vegetație să fie sub nivelul spațiului pavat, cimentat, etc. pentru a reduce spălarea solului pe teritoriul pavat și pentru a spori cantitatea de apă pluvială care are acces la spațiul verde.

O alternativă sustenabilă la gazonul standard, se poate lua în considerare trifoiul pitic. Acesta este o alternativă ecologică și benefică pentru sol și plantele din jur, inclusiv pentru iarbă. Trifoiul pitic este ideal pentru că crește frumos și rapid, dar și rămâne la o înălțime relativ mică. Trebuie tuns la un anumit interval, dar mult mai rar comparativ cu gazonul. De asemenea, trifoiul pitic fixează azotul în sol, astfel fiind un fertilizator natural pentru alte plante, inclusiv copaci.

O altă alternativă la gazonul standard este plantarea plantelor perene care sunt adaptate la condițiile locale și care nu necesită tundere sau irigare frecventă. Aceste plante pot fi mai puțin obișnuite decât gazonul, dar pot fi la fel de frumoase și mai puțin costisitoare pe termen lung.

Mai jos găsiți 2 alternative sustenabile pentru a înlocui gazonul clasic.

11.4.1. „Gazon” nativ

În locurile unde se deplasează elevii, locurile pe unde se merge mult în loc de gazon clasic, care necesită udare frecventă și tăiere/cosire frecventă se poate de plantat gazon din plante native joase și reziliente - trifoi alb, troscot gras, ghizdei. Acesta nu necesită udare și cosire la fel de frecventă ca și gazonul clasic, astfel contribuie la reducerea cheltuielilor financiare, energetice și de resurse de apă, plus contribuie la reducerea temperaturilor excesive primăvara târziu și toamna, menținând umiditatea solului inclusiv pentru alte specii mai mari - arbuști, copaci, reducând efortul și grija pentru acestea din urmă.

Gazonul nativ se referă la o zonă de vegetație formată din plante și ierburi care sunt indigene și specifice unei anumite regiuni sau zone geografice. Aceste plante sunt adaptate la condițiile locale de sol, climă și precipitații și au evoluat în acea zonă de-a lungul timpului.

Gazonul nativ are mai multe avantaje. În primul rând, plantele native sunt adaptate la condițiile locale și, prin urmare, necesită mai puțină îngrijire și întreținere. Ele sunt mai rezistente la boli și dăunători și au nevoie de mai puțină apă și fertilizare suplimentară.

În plus, gazonul nativ poate sprijini biodiversitatea locală, oferind habitat și hrană pentru insecte, păsări și alte animale sălbatice. Aceasta poate contribui la menținerea echilibrului ecologic și la conservarea speciilor native.

În funcție de regiune, există diferite tipuri de plante native care pot fi utilizate pentru a crea un gazon nativ. Este recomandat să consultați un specialist în horticultură sau să vă informați despre plantele native specifice zonei dvs. pentru a obține cele mai bune rezultate.

Gazonul nativ este o opțiune ecologică și sustenabilă pentru amenajarea spațiilor verzi, având beneficii atât pentru mediul înconjurător, cât și pentru întreținătorii acestuia.

11.4.2. Pajiște urbană

În locurile unde elevii se deplasează mai puțin, de exemplu printre copaci, dacă sunt create alei sau căi, cărărușe, sau în locurile de pantă se poate de creat așa numita "pajiște urbană" - un amestec de 20-30 de specii de plante de pajiște și cerealiere cu calendare de înflorire diferite. Important e ca nicio specie să nu întrecă raportul de 15% din întreg amestecul de plante.

Pajiște urbană se referă la zonele verzi sau spațiile deschise din mediul urban care sunt acoperite cu iarbă și vegetație. Aceste pajiști pot fi parcuri, grădini publice, terenuri de joacă sau alte zone amenajate pentru recreere și relaxare în orașe. Ele oferă un mediu natural înconjurat de clădiri și infrastructură urbană și pot fi utilizate pentru plimbări, activități sportive sau pur și simplu pentru a te relaxa în natură. Pajiștile urbane contribuie la îmbunătățirea calității vieții în mediul urban, oferind un spațiu verde și o oază de liniște în agitația orașului.

[Vedeți ghid, pagina 24](#), capitolul Pajiște urbană (urban meadow)

11.5. Managementul sustenabil al apei pluviale

Apa de ploaie poate fi colectată în containere și apoi utilizată la irigare. Pentru aceasta acoperișul nu trebuie să fie din ardezie. La fiecare umplere a containerului acesta trebuie folosit. Apa nu trebuie să stea timp îndelungat la lumina directă, pentru ca să nu se dezvolte culturi bacteriene.

Managementul sustenabil al apei pluviale se referă la abordarea integrată și responsabilă a gestionării apelor pluviale într-un mod care să minimizeze impactul asupra mediului și să utilizeze eficient resursele de apă. Acest concept se concentrează pe colectarea, stocarea, filtrarea și utilizarea adecvată a apelor pluviale, în loc să le evacueze rapid în sistemele de canalizare sau să le lase să se scurgă în mod necontrolat.

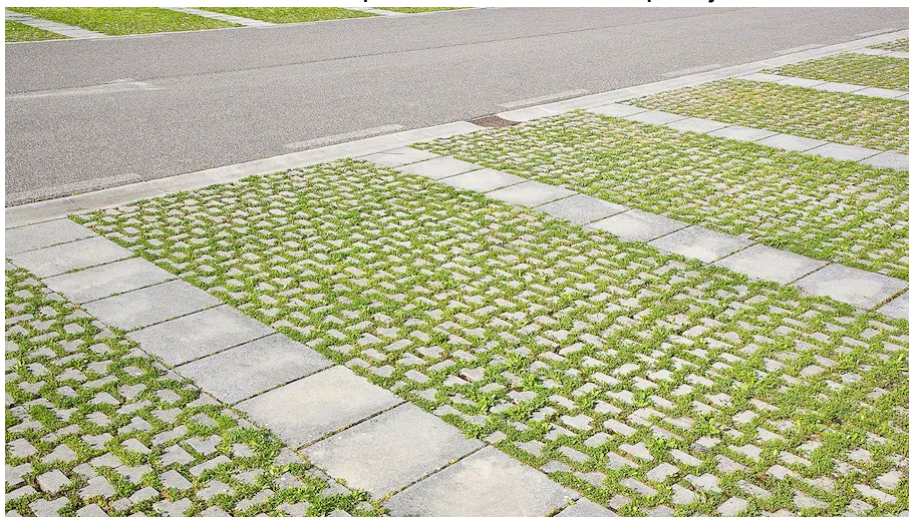
O alternativă cu mai puțin efort este păstrarea spațiilor permeabile (neacoperirea lor cu beton, pavaj) și direcționarea apei de ploaie de pe acoperiș și spațiile impermeabile (cimentate, pavate etc) spre aceste locuri permeabile. Spațiul permeabil este solul pe care cresc plante. (NU este spațiul permeabil în care solul este descoperit, negru, fără plante ce cresc pe el primăvara-vara sau toamna-iarna fără frunze.)

Prin implementarea unor tehnici și practici de management sustenabil al apelor pluviale, cum ar fi utilizarea sistemelor de captare a apelor pluviale, construcția de bazine de retenție, utilizarea vegetației și a solurilor permeabile pentru filtrarea apelor pluviale, se poate reduce riscul de inundații, se poate îmbunătăți calitatea apei și se poate conserva resursele de apă.

Aceste abordări sustenabile promovează utilizarea responsabilă a apei pluviale, contribuind la protejarea mediului înconjurător și la crearea unui sistem de gestionare a apelor mai eficient și mai durabil în mediul urban.

11.6. Pavare permeabilă.

Design permeabil de pavare în loc de acoperire completă pentru parcuri și spații unde elevii merg mult permite să reducem efectele inundațiilor, să administrăm sustenabil resursele acvatice, să combatem temperaturile extreme. Dacă instituția planifică să paveze elemente de infrastructură pe teritoriul școlii, atunci se recomandă de ales pavare care lasă loc pentru apa pluvială să intre în sol, iarba să crească printre elementele de pavaj.

Pavarea permeabilă este o tehnică de pavare a suprafețelor care permite infiltrarea apei în sol în loc să o direcționeze către sistemele de canalizare. Aceasta implică utilizarea de materiale și tehnologii care permit apei să se scurgă prin suprafața pavată și să se infiltreze în sol.

Pavarea permeabilă are mai multe beneficii. În primul rând, permite reducerea riscului de inundații, deoarece apa pluvială este absorbită în sol în loc să se acumuleze pe suprafața pavată. De asemenea, contribuie la îmbunătățirea calității apei, deoarece permite filtrarea

naturală a apei prin sol, eliminând poluanții și substanțele chimice înainte ca aceasta să ajungă în sursele de apă.

Pavarea permeabilă poate fi utilizată într-o varietate de aplicații, cum ar fi alei pietonale, parcuri, terenuri de joacă sau spații verzi. Aceasta poate fi realizată prin utilizarea de materiale poroase, cum ar fi dalele permeabile sau pavele cu goluri, sau prin utilizarea de straturi de pietriș și nisip care permit infiltrarea apei.

Implementarea pavării permeabile poate contribui la gestionarea sustenabilă a apelor pluviale și la crearea unui mediu urban mai ecologic și mai rezistent la schimbările climatice.

11.7. Zona de compost

Un compostor este o structură pentru acumularea deșeurilor alimentare și de grădină și transformarea lor în îngrășământ organic. În lada de deșeuri comune, acestea nu sunt doar nedorite, ci și periculoase. În special, pentru că atunci când ajung în gropile de gunoi, deșeurile organice provoacă formarea metanului și devin cauza unor incendii care poluează aerul cu emisii și exacerbează schimbările climatice.

Zona de compost e bine să fie la marginea teritoriului verde școlar, aproape de gard. Zona de compost trebuie să fie pe sol, pe o suprafață plată. În niciun caz, compostorul nu trebuie așezat pe pietriș, asfalt sau beton.

Cele mai populare materiale pentru crearea compostoarelor cu efort propriu sunt lemnul și plasa metalică. Compostoarele pot fi realizate din materiale refolosite (paleți, resturi de cherestea etc.).

Zona de compost școlar se referă la o zonă amenajată într-o școală pentru a permite procesul de compostare a deșeurilor organice generate în instituție. Această zonă este destinată colectării și transformării deșeurilor organice, cum ar fi resturile alimentare, frunzele căzute sau alte materiale biodegradabile, în compost, un îngrășământ natural bogat în substanțe nutritive.

Zona de compost este o zonă dedicată procesului de compostare, în care materiale organice, cum ar fi resturile alimentare, frunzele căzute, tăieturile de iarbă și alte deșeuri vegetale, sunt transformate în compost. Compostul este un îngrășământ organic bogat în substanțe nutritive, care poate fi utilizat pentru a îmbunătăți solul și a sprijini creșterea plantelor sănătoase.

O zonă de compost poate fi amenajată în grădini, curți sau chiar în spații mai mici, cum ar fi balcoanele sau terasele. Aceasta poate consta într-un simplu compostor sau un sistem mai complex, cum ar fi un compostor cu mai multe niveluri sau o grămadă de compost în aer liber.

Este important ca zona de compost să fie amplasată într-un loc bine ventilat, cu acces la soare și să fie protejată de ploaie excesivă. Materialele organice trebuie adăugate în mod regulat și amestecate pentru a asigura o descompunere eficientă și omogenă. De asemenea, este important să se evite adăugarea de deșeuri nedorite, cum ar fi carne, produse lactate sau deșeuri animale, deoarece acestea pot atrage animale nedorite sau pot provoca mirosuri neplăcute.

Prin crearea unei zone de compost și prin practicarea compostării, putem reduce cantitatea de deșeuri care ajung la gropile de gunoi și putem contribui la protejarea mediului înconjurător prin reciclarea și valorificarea materialelor organice.

[Ghid pentru compostare în școli.](#)

Exemple de zone de compost din diverse materiale.

Prin implementarea unei zone de compost școlar, școlile pot educa elevii cu privire la importanța gestionării adecvate a deșeurilor și la practicile de compostare. Elevii pot fi implicați în colectarea și sortarea deșeurilor organice, în procesul de compostare și în utilizarea compostului rezultat în grădinarit sau în alte activități educaționale.

Această inițiativă nu doar reduce cantitatea de deșeuri trimise la depozitele de gunoi, ci și promovează conștientizarea asupra ciclului natural al materiei și asupra importanței protejării mediului înconjurător. Zona de compost școlar poate fi o modalitate eficientă de a încuraja practici sustenabile și de a dezvolta responsabilitatea ecologică în rândul elevilor.

11.8. Zona de frunze

Alternativ, zona de compostare poate fi un loc de adunare a frunzelor care cad pe terenurile pe care se pășește și se deplasează elevii.

IMPORTANT: Ideal, de sub copaci, frunzele nu se adună. Nu se aruncă. Nu se pun în saci de plastic. Nu se ard.

Frunzele pot fi utilizate ca mulci pentru grădina școlară, ca mulci pentru zona cu flori, pentru copacii plantați în sezonul rece sau primăvara devreme, sau pot fi colectate într-o zonă aparte într-o movilă, acoperite cu o plasă ca să nu le ia vântul. În 2 ani movila va deveni îngrășământ prin procesul de "mucegai de frunze". Vezi [ghid de comportare cu frunzele toamna](#).

Compartimentul II.

Pedagogie și Management

1. LEADERSHIP ȘI RESURSE UMANE

Leadershipul și resursele umane joacă un rol crucial în instituțiile de învățământ. Leadershipul eficient în acest context implică abilitatea de a inspira și ghida membrii echipei, de a stabili obiective clare și de a promova o cultură a învățării și a dezvoltării continue. Un lider în domeniul educației trebuie să fie capabil să ia decizii informate, să comunice eficient și să ofere suport și îndrumare cadrelor didactice și personalului auxiliar.

Resursele umane în instituțiile de învățământ se referă la gestionarea și dezvoltarea personalului. Aceasta implică recrutarea și selecția adecvată a personalului, dezvoltarea și implementarea politicilor și procedurilor de resurse umane, precum și gestionarea performanței și a dezvoltării profesionale a angajaților. Este important să se asigure că instituțiile de învățământ au resurse umane adecvate pentru a susține procesul de învățământ și pentru a crea un mediu propice pentru elevi și personal.

1.1. Dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere

Dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere în instituțiile de învățământ este esențială pentru îmbunătățirea calității educației și pentru creșterea performanței școlare. Aceasta implică furnizarea de oportunități și resurse pentru ca aceste cadre să-și îmbunătățească abilitățile, cunoștințele și competențele profesionale.

Există mai multe modalități prin care instituțiile de învățământ pot sprijini dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere. Acestea pot include programe de formare continuă, participarea la conferințe și seminarii, mentorat și coaching, precum și acces la resurse educaționale și materiale de învățare.

De asemenea, este important ca instituțiile de învățământ să creeze un mediu de lucru care să promoveze dezvoltarea personală. Aceasta poate include sprijinirea participării la activități de cercetare și inovare, promovarea colaborării și schimbului de bune practici între cadrele didactice și de conducere, precum și oferirea de feedback constructiv și evaluări periodice.

Dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere în instituțiile de învățământ este un proces continuu și necesită angajament atât din partea individului, cât și din partea instituției. Prin investirea în dezvoltarea personală, se poate asigura o educație de calitate și se poate contribui la creșterea performanței și succesului elevilor.

1.2. Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și de conducere

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și de conducere în instituțiile de învățământ este esențială pentru îmbunătățirea calității educației și pentru a răspunde nevoilor în continuă schimbare ale elevilor și ale societății. Aceasta implică furnizarea de oportunități și resurse pentru ca profesorii și liderii din educație să-și îmbunătățească competențele și să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a-și îndeplini rolurile în mod eficient.

Dezvoltarea profesională poate include participarea la programe de formare profesională continuă, ateliere, conferințe și seminarii, precum și accesul la resurse și materiale educaționale relevante. Aceste activități pot acoperi diverse aspecte, cum ar fi metodele de predare și evaluare, utilizarea tehnologiei în educație, gestionarea clasei, leadershipul școlar, colaborarea cu părinții și comunitatea, și multe altele.

Instituțiile de învățământ pot juca un rol important în facilitarea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice și de conducere prin furnizarea de suport financiar, timp dedicat formării și acces la resurse relevante. De asemenea, colaborarea cu organizații și instituții specializate în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice poate fi benefică pentru a asigura programe de înaltă calitate și adaptate nevoilor specifice ale personalului din educație.

Este important ca dezvoltarea profesională să fie un proces continuu și să fie susținută de politici și strategii la nivel instituțional și național. Aceasta poate contribui la creșterea performanței și satisfacției profesionale a cadrelor didactice și de conducere, precum și la îmbunătățirea rezultatelor educaționale pentru elevi.

1.3. Interdependența relațională

Interdependența relațională în școli se referă la modul în care elevii, profesorii și personalul școlar interacționează și depind unii de alții în cadrul mediului școlar. Această interdependență poate fi observată în mai multe aspecte, cum ar fi colaborarea în cadrul activităților de învățare, comunicarea eficientă între elevi și profesori, sprijinul reciproc în atingerea obiectivelor educaționale și dezvoltarea relațiilor de încredere și respect reciproc.

Relațiile interpersonale sănătoase și pozitive în școli pot contribui la un mediu de învățare mai plăcut și eficient. Elevii se pot simți mai motivați și implicați în procesul de învățare atunci când se simt conectați și sprijiniți de către colegi și profesori. De asemenea, relațiile bune între profesori și elevi pot facilita comunicarea deschisă și înțelegerea reciprocă, ceea ce poate duce la o mai bună performanță academică și dezvoltare personală.

Pentru a promova interdependența relațională în școli, este important să se cultive un mediu în care elevii se simt în siguranță și respectați, iar comunicarea și colaborarea sunt încurajate. Activitățile de grup și proiectele de echipă pot fi utilizate pentru a dezvolta abilități de lucru în echipă și pentru a promova interacțiunea între elevi. De asemenea, implicarea părinților și comunității în viața școlii poate contribui la crearea unei rețele de sprijin și la consolidarea relațiilor între toți cei implicați în procesul educațional.

Interdependența relațională în școli este esențială pentru un mediu de învățare sănătos și eficient. Prin promovarea relațiilor pozitive și colaborative între elevi, profesori și personalul școlar, putem crea un climat propice dezvoltării academice și personale a elevilor.

1.4. Mentorarea și supervizarea

Mentorarea și supervizarea în școli sunt două aspecte importante în asigurarea unui mediu educațional de calitate și în sprijinirea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice.

Mentorarea în școli implică un proces de ghidare și sprijin acordat de către un mentor (de obicei un profesor cu experiență) unui profesor mai nou sau unui stagiar. Scopul mentoratului este de a oferi suport și îndrumare în dezvoltarea abilităților pedagogice, înțelegerea politicilor și

procedurilor școlii și adaptarea la mediul de lucru. Mentorii pot oferi sfaturi, feedback constructiv și resurse pentru a ajuta profesorii în creșterea profesională și în atingerea obiectivelor lor.

Supervizarea în școli se referă la monitorizarea și evaluarea activităților didactice ale profesorilor de către un supervisor sau un director adjunct. Scopul supervizării este de a asigura calitatea predării și de a sprijini dezvoltarea profesională a profesorilor. Supervizorii pot observa orele de curs, pot oferi feedback, pot identifica nevoi de formare suplimentară și pot colabora cu profesorii pentru a îmbunătăți practicile didactice.

Atât mentorarea, cât și supervizarea în școli au rolul de a sprijini profesorii în dezvoltarea abilităților și competențelor necesare pentru a oferi o educație de calitate elevilor. Aceste practici pot contribui la creșterea motivației și satisfacției profesionale a cadrelor didactice, la îmbunătățirea performanței academice a elevilor și la crearea unui mediu de învățare eficient și stimulant.

Este important ca școlile să ofere suport și resurse adecvate pentru implementarea mentoratului și supervizării, precum și să promoveze o cultură a învățării continue și a dezvoltării profesionale în rândul cadrelor didactice. Prin investirea în aceste practici, școlile pot contribui la creșterea calității educației și la succesul elevilor.

2. CULTURA ORGANIZAȚIONALĂ

Cultura organizațională școlară se referă la valorile, normele și practicile care guvernează comportamentul și interacțiunile dintr-o instituție de învățământ. Aceasta include atât aspecte formale, precum politici și proceduri, cât și aspecte informale, cum ar fi tradițiile și obiceiurile. Cultura organizațională școlară poate influența modul în care cadrele didactice, elevii și personalul școlar se angajează în activități educaționale și în relațiile interpersonale.

Este important ca o școală să dezvolte o cultură organizațională pozitivă și să promoveze valorile precum respectul, colaborarea și învățarea continuă pentru a crea un mediu propice pentru succesul academic și dezvoltarea personală a elevilor.

2.1. Viziunea și misiunea instituției

Viziunea unei instituții de învățământ reprezintă o imagine ideală a direcției în care aceasta dorește să se dezvolte pe termen lung. Este o declarație care exprimă aspirațiile și obiectivele instituției în ceea ce privește educația și impactul pe care îl dorește să îl aibă asupra elevilor și comunității.

Misiunea unei instituții de învățământ reprezintă scopul fundamental al acesteia și descrie rolul său în societate. Este o declarație care definește ceea ce instituția se angajează să ofere și să realizeze în ceea ce privește educația și dezvoltarea elevilor.

Atât viziunea, cât și misiunea unei instituții de învățământ pot varia în funcție de valorile și obiectivele specifice ale acesteia. Aceste declarații sunt adesea utilizate pentru a ghida deciziile și acțiunile instituției, precum și pentru a comunica clar și coerent direcția și scopul acesteia către toți cei implicați: elevi, cadre didactice, personal și comunitatea în ansamblu.

2.2. Valorile instituției

Valorile unei instituții de învățământ pot varia în funcție de specificul și filosofia acelei instituții. Există câteva valori comune pe care instituțiile de învățământ trebuie să le promoveze:

1. Excelența academică: Instituțiile de învățământ pun accent pe furnizarea unei educații de calitate și încurajează elevii să atingă performanțe academice ridicate.

2. Respect și diversitate: Instituțiile de învățământ promovează respectul reciproc și toleranța față de diversitatea culturală, etnică și socială a elevilor și personalului.

3. Integritate și etică: Instituțiile de învățământ încurajează comportamentul etic și onest, promovând valorile integrității și responsabilității.

4. Colaborare și cooperare: Instituțiile de învățământ încurajează colaborarea între elevi, cadre didactice și personalul școlar, promovând spiritul de echipă și lucrul într-un mediu cooperativ.

5. Dezvoltare personală și profesională: Instituțiile de învățământ își propun să dezvolte abilitățile și competențele elevilor, să îi pregătească pentru viață și să îi sprijine în dezvoltarea personală și profesională.

2.3. Brandingul instituțional

Brandingul instituțional se referă la strategiile și politicile utilizate de o instituție de învățământ pentru a-și construi și promova imaginea și reputația în rândul elevilor, părinților, comunității și altor părți interesate. Acesta implică definirea identității unice a instituției, crearea unei imagini coerente și consistente și comunicarea valorilor și obiectivelor sale.

Brandingul instituțional poate include aspecte precum numele și logo-ul instituției, sloganul, culorile și designul grafic utilizate în materialele de promovare, precum și mesajele și tonul comunicării. Este important ca brandingul să reflecte valorile și cultura instituției și să creeze o impresie pozitivă și memorabilă în rândul publicului țintă.

Prin brandingul instituțional, o instituție de învățământ își poate diferenția și evidenția oferta educațională, atrăgând elevi și părinți interesați de valorile și abordarea specifică a școlii. De asemenea, brandingul poate contribui la creșterea loialității și implicării comunității școlare și poate spori recunoașterea și reputația instituției în mediul educațional și în comunitatea locală.

2.4. Inovație și digitalizare

Inovația și digitalizarea reprezintă utilizarea tehnologiei și a metodelor inovatoare pentru a îmbunătăți procesele de învățare și predare, precum și pentru a spori accesul la educație de calitate. Aceste aspecte pot include utilizarea dispozitivelor și aplicațiilor digitale în sălile de clasă, implementarea platformelor de învățare online, dezvoltarea resurselor digitale interactive și promovarea competențelor digitale în rândul elevilor și cadrelor didactice.

Inovația și digitalizarea pot aduce multiple beneficii în instituțiile de învățământ, cum ar fi personalizarea învățării, accesul la informații și resurse educaționale diverse, colaborarea și comunicarea eficientă între elevi și cadre didactice, precum și dezvoltarea abilităților digitale necesare în societatea actuală.

Implementarea inovației și digitalizării în instituțiile de învățământ necesită o planificare și o strategie adecvată, precum și resurse tehnologice și formare profesională pentru cadrele didactice. Este important ca aceste inițiative să fie integrate în mod corespunzător în curriculumul școlar și să fie adaptate la nevoile și contextul specific al elevilor și al comunității școlare.

2.5. Incluziune și diversitate

Incluziunea și diversitatea se referă la crearea unui mediu educațional în care toți elevii se simt acceptați, respectați și valorificați, indiferent de diferențele lor. Aceasta implică promovarea și susținerea participării și reprezentării tuturor elevilor, indiferent de rasă, etnie, religie, gen, orientare sexuală, abilități sau alte caracteristici individuale.

Prin incluziune și diversitate școlară, se urmărește crearea unui climat în care toți elevii se simt în siguranță și acceptați, având acces egal la o educație de calitate. Aceasta poate implica implementarea politicilor și practicilor care promovează diversitatea în curriculum, materiale didactice și resurse, precum și formarea cadrelor didactice în abordări pedagogice incluzive.

Incluziunea și diversitatea sunt esențiale pentru a crea un mediu în care toți elevii pot învăța și se pot dezvolta în mod optim. Aceste valori promovează respectul reciproc, înțelegerea interculturală și pregătesc elevii pentru o societate diversă și globalizată.

2.6. Promovarea sănătății mintale și a bunăstării

Promovarea sănătății mintale și a bunăstării în instituțiile de învățământ este o preocupare importantă și necesară pentru a asigura un mediu de învățare sănătos și favorabil dezvoltării elevilor. Aceasta implică implementarea unor strategii și programe care să sprijine sănătatea mentală și bunăstarea elevilor, cadrele didactice și personalul școlar.

Pentru a promova sănătatea mentală și bunăstarea în instituțiile de învățământ, se vor lua în considerare următoarele acțiuni:

1. Educație și conștientizare: Să se ofere informații și educație despre sănătatea mentală, gestionarea stresului, relații sănătoase și abilități de reziliență. Aceasta poate fi realizată prin programe de educație pentru elevi, părinți și cadre didactice.

2. Servicii de consiliere și suport: Să se ofere acces la servicii de consiliere și suport emoțional pentru elevi, astfel încât aceștia să poată aborda problemele lor personale și să primească sprijinul necesar.

3. Crearea unui mediu sigur și incluziv: Să se promoveze un mediu școlar sigur, în care elevii se simt acceptați și respectați. Să se combată bullying-ul și discriminarea, și să se promoveze diversitatea și incluziunea.

4. Colaborare cu părinții și comunitatea: Să se implice părinții și comunitatea în promovarea sănătății mintale și bunăstării, prin organizarea de evenimente, sesiuni de informare și colaborare cu organizații locale.

5. Formare și sprijin pentru cadrele didactice: Să se ofere formare și sprijin pentru cadrele didactice în gestionarea stresului, identificarea și abordarea problemelor de sănătate mintală ale elevilor, și promovarea unui mediu de învățare pozitiv.

Promovarea sănătății mintale și a bunăstării în instituțiile de învățământ este esențială pentru a asigura dezvoltarea holistică a elevilor și pentru a crea un mediu propice învățării și creșterii lor.

2.7. Sustenabilitate și mediu

Educația pentru sustenabilitate și mediu în școli este o abordare educațională care promovează conștientizarea și înțelegerea importanței protejării mediului înconjurător și a dezvoltării durabile. Aceasta implică integrarea conceptelor și valorilor legate de sustenabilitate și mediu în curriculumul școlar, activitățile școlare și învățarea experiențială.

Prin educația pentru sustenabilitate și mediu, elevii sunt încurajați să înțeleagă impactul acțiunilor lor asupra mediului și să dezvolte abilități și atitudini responsabile față de acesta. Ei învață despre problemele globale precum schimbările climatice, poluarea, defrișările și epuizarea resurselor naturale, și sunt încurajați să găsească soluții durabile și să ia măsuri pentru a proteja mediul.

Școlile pot implementa educația pentru sustenabilitate și mediu prin includerea acestor teme în lecții și proiecte transdisciplinare, prin organizarea de activități practice în natură, prin promovarea reciclării și economisirii resurselor în școală, și prin colaborarea cu comunitatea locală și organizații non-guvernamentale pentru a dezvolta proiecte și inițiative în domeniul protecției mediului.

Educația pentru sustenabilitate și mediu în școli are ca scop formarea unei generații de elevi conștienți și responsabili, capabili să contribuie la protejarea mediului și la construirea unui viitor durabil.

Cerințe față de procesul educațional legat de durabilitate, care include:

- energie durabilă (eficiența energetică, energie accesibilă și justă, energie regenerabilă)
- utilizarea eficientă a resurselor (concept 3R(reduce, reuse, recycle),
- colectarea selectivă a resurselor,
- practici de compostare,

Exemplu de bune practici:

<https://www.ecoschools.global/national-offices>
<https://www.weforum.org/agenda/2017/10/why-finland-is-tearing-down-walls-in-schools/>
<https://www.archdaily.com/search/projects/categories/schools/country/finland>
<https://finland.fi/life-society/building-an-even-better-finnish-school/>
<https://www.innovadesigngroup.co.uk/news/classroom-design-has-helped-make-finlands-schools-an-international-success/>

Se recomandă să se folosească metode nonformale, de învățare experiențială, prin practică, pentru a facilita formarea de atitudini și abilități de mediu la elevi.

[Ghid metodologic pentru educație ecologică participativă de la EcoVisio.](#)
[Ghiduri metodologice pentru profesori de la AO e-circular, tema deșeurilor, 3 categorii de vârstă.](#)

3. MANAGEMENT INSTITUȚIONAL

Managementul instituțional se referă la procesul de conducere și administrare a unei instituții de învățământ. Acesta implică planificarea, organizarea, coordonarea și controlul diferitelor aspecte ale activității școlii, cu scopul de a asigura un mediu educațional eficient și de calitate.

Un manager instituțional școlar are responsabilitatea de a lua decizii strategice și operaționale pentru a atinge obiectivele educaționale și de dezvoltare ale școlii. Aceste decizii pot include gestionarea resurselor umane și financiare, dezvoltarea și implementarea politicilor și procedurilor, monitorizarea performanței școlii și evaluarea rezultatelor elevilor.

De asemenea, managementul instituțional școlar implică și colaborarea cu diferite părți interesate, cum ar fi cadrele didactice, elevii, părinții, comunitatea locală și autoritățile educaționale. Comunicarea eficientă și construirea relațiilor de colaborare sunt aspecte importante ale managementului instituțional școlar.

Un management instituțional școlar eficient poate contribui la crearea unui mediu de învățare stimulant și sigur, la îmbunătățirea performanțelor elevilor și la dezvoltarea unei culturi organizaționale pozitive în cadrul școlii.

3.1. Sistemul educațional

Un sistem educațional eficient într-o școală model se caracterizează prin implementarea unui set de practici și strategii care promovează învățarea de calitate și dezvoltarea integrală a elevilor. Iată câteva aspecte cheie ale unui astfel de sistem:

1. Curriculum bine structurat: Un curriculum coerent și actualizat este fundamentul unui sistem educațional eficient. Acesta ar trebui să fie adaptat nevoilor și intereselor elevilor, să ofere o varietate de materii și să promoveze dezvoltarea abilităților cheie, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și rezolvarea problemelor.

2. Metode de predare inovatoare: Un sistem educațional eficient utilizează metode de predare inovatoare și variate, care să stimuleze interesul și implicarea elevilor în procesul de învățare. Aceste metode pot include utilizarea tehnologiei în clasă, activități practice, proiecte de cercetare și colaborare între elevi.

3. Evaluare autentică: Un sistem educațional eficient utilizează evaluarea autentică pentru a măsura progresul și performanța elevilor. Aceasta implică evaluarea bazată pe proiecte, prezentări, portofolii și alte metode care demonstrează aplicarea cunoștințelor și abilităților în contexte reale.

4. Suport individualizat: Un sistem educațional eficient oferă suport individualizat pentru fiecare elev, luând în considerare nevoile și ritmul de învățare al acestuia. Acest suport poate include intervenții suplimentare, consiliere academică și orientare profesională.

5. Colaborare între cadrele didactice, elevi și părinți: Un sistem educațional eficient promovează colaborarea între cadrele didactice, elevi și părinți. Comunicarea deschisă și implicarea părinților în procesul educațional sunt aspecte importante pentru succesul elevilor.

6. Dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice: Un sistem educațional eficient investește în dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice. Aceasta include formare și instruire în metode de predare inovatoare, utilizarea tehnologiei în clasă și abordări pedagogice actualizate.

7. Cultură școlară pozitivă: Un sistem educațional eficient promovează o cultură școlară pozitivă, bazată pe respect, încredere și colaborare. Aceasta implică implementarea unor politici și practici care să asigure un mediu sigur, inclusiv și stimulant pentru toți elevii.

Un sistem educațional eficient într-o școală model se concentrează pe dezvoltarea integrală a elevilor, pregătindu-i pentru succesul în viață și în societate.

3.2. Procese instituționale

Procesele instituționale se referă la activitățile și procedurile care sunt implementate într-o instituție de învățământ pentru a asigura funcționarea eficientă și organizată a acesteia. Aceste procese sunt esențiale pentru gestionarea resurselor, administrarea curriculumului, monitorizarea performanței și asigurarea unui mediu de învățare adecvat pentru elevi.

Procesul de planificare implică stabilirea obiectivelor educaționale, dezvoltarea și structurarea conținutului și a metodelor de predare, precum și evaluarea și revizuirea periodică a planului pentru a asigura relevanța și actualitatea acestuia.

Procesul de recrutare și selecție a personalului implică identificarea și atragerea cadrelor didactice și a personalului auxiliar calificat, desfășurarea interviurilor și evaluarea competențelor, precum și luarea deciziilor de angajare în conformitate cu nevoile și cerințele școlii.

Procesul de gestionare a resurselor umane implică administrarea personalului școlar, inclusiv atribuirea sarcinilor, evaluarea performanței, dezvoltarea profesională, gestionarea conflictelor și promovarea unui mediu de lucru colaborativ și motivant.

Procesul de monitorizare și evaluare a performanței elevilor implică colectarea și analizarea datelor privind performanța elevilor, utilizarea instrumentelor de evaluare, furnizarea de feedback și intervenții pentru a sprijini progresul și dezvoltarea lor.

Procesul de comunicare și colaborare cu părinții și comunitatea implică stabilirea și menținerea unei comunicări eficiente cu părinții și comunitatea locală, organizarea întâlnirilor, evenimentelor și proiectelor colaborative pentru a implica și implicați în procesul educațional.

Fiecare instituție de învățământ poate avea propriile sale procese specifice, adaptate la nevoile și contextul său particular.

3.3. Parteneriate și colaborări

Parteneriatele și colaborările unei instituții de învățământ pot juca un rol crucial în îmbunătățirea calității educației și în extinderea resurselor și oportunităților disponibile pentru elevi. Aceste parteneriate pot fi stabilite cu diverse entități, cum ar fi:

1. Parteneriate cu alte instituții de învățământ: Instituțiile de învățământ pot colabora între ele pentru a împărtăși bune practici, resurse educaționale și programe de formare. De asemenea,

pot fi stabilite parteneriate pentru a organiza evenimente comune, excursii sau proiecte de cercetare.

2. Parteneriate cu comunitatea locală: Colaborarea cu organizații non-guvernamentale, companii locale, biblioteci sau alte instituții din comunitate poate aduce beneficii semnificative. Aceste parteneriate pot oferi oportunități de învățare experiențială, stagii de practică, proiecte de voluntariat și acces la resurse suplimentare.

3. Parteneriate cu părinții și familii: Implicarea părinților și familiilor în procesul educațional este esențială. Instituțiile de învățământ pot stabili parteneriate cu părinții prin organizarea de întâlniri, ateliere și evenimente speciale pentru a promova comunicarea și colaborarea în sprijinul dezvoltării elevilor.

4. Parteneriate cu sectorul privat: Colaborarea cu companii și organizații din sectorul privat poate aduce resurse financiare și materiale suplimentare pentru școală. Aceste parteneriate pot include sponsorizări, donații de echipamente sau programe de mentorat și stagii pentru elevi.

5. Parteneriate internaționale: Instituțiile de învățământ pot stabili parteneriate cu școli și universități din alte țări pentru a promova schimbul cultural, colaborarea în proiecte de cercetare și dezvoltarea de programe educaționale internaționale.

Prin stabilirea și menținerea acestor parteneriate și colaborări, instituțiile de învățământ pot beneficia de resurse suplimentare, expertiză diversă și oportunități de dezvoltare pentru elevi, contribuind astfel la îmbunătățirea calității educației și la pregătirea lor pentru viitor.

3.4. Managementul schimbării și adaptabilitatea

Managementul schimbării se referă la procesul de planificare, implementare și monitorizare a schimbărilor într-o organizație, în acest caz, în școli. Adaptabilitatea școlilor se referă la capacitatea acestora de a se adapta la schimbările din mediul lor și de a răspunde eficient la noile cerințe și provocări.

În contextul școlilor, managementul schimbării și adaptabilitatea sunt esențiale pentru a asigura o educație de calitate și pentru a răspunde nevoilor în continuă schimbare ale elevilor și ale societății. Acestea implică identificarea și implementarea de noi strategii, politici și practici educaționale, precum și gestionarea resurselor și a personalului pentru a susține schimbările necesare.

Managementul schimbării și adaptabilitatea școlilor implică, de asemenea, implicarea și colaborarea tuturor părților interesate, inclusiv a elevilor, a părinților, a profesorilor și a comunității locale. Comunicarea eficientă și transparența sunt, de asemenea, aspecte importante în gestionarea schimbărilor și în asigurarea unei tranziții lină și de succes către noile practici și politici.

Managementul schimbării și adaptabilitatea școlilor sunt esențiale pentru a asigura o educație de calitate și pentru a răspunde nevoilor în continuă schimbare ale elevilor și ale societății. Acestea implică planificarea, implementarea și monitorizarea schimbărilor, precum și implicarea și colaborarea tuturor părților interesate.

3.5. Conformitate cu Legislația și Regulamentele

Conformitatea cu legislația și Regulamentele este esențială pentru asigurarea unui mediu educațional sigur și eficient. În Republica Moldova, există un cadru legal și regulamentar bine definit care guvernează funcționarea școlilor și asigură respectarea drepturilor și obligațiilor tuturor părților implicate în procesul educațional.

Legislația și Regulamentele școlare din Republica Moldova acoperă o gamă largă de aspecte, inclusiv drepturile și responsabilitățile elevilor, ale părinților, ale profesorilor și ale personalului școlar. Acestea includ, printre altele, drepturile și obligațiile privind accesul la educație, curriculumul școlar, evaluarea și promovarea elevilor, disciplina școlară, siguranța și securitatea în școli, gestionarea resurselor și a infrastructurii școlare.

Pentru a se conforma legislației și regulamentelor, școlile trebuie să fie familiare cu acestea și să le aplice în mod corespunzător. Aceasta implică actualizarea și respectarea politicilor și procedurilor interne, formarea și dezvoltarea continuă a personalului școlar în ceea ce privește legislația și regulamentele relevante, precum și colaborarea cu autoritățile educaționale și alte organizații implicate în domeniul educației.

Conformitatea cu Legislația și Regulamentele implică cunoașterea și aplicarea corectă a legislației și regulamentelor relevante, actualizarea politicilor și procedurilor interne și colaborarea cu autoritățile educaționale și alte organizații implicate în domeniul educației.

4. MANAGEMENT FINANCIAR

Managementul financiar al unei instituții de învățământ este deosebit de important pentru asigurarea stabilității și sustenabilității financiare a acesteia. Acesta implică planificarea, monitorizarea și controlul eficient al resurselor financiare disponibile, precum și luarea deciziilor financiare strategice pentru a atinge obiectivele instituției.

Importanța managementului financiar al unei instituții de învățământ poate fi evidențiată în următoarele moduri:

1. Bugetare și planificare: Managementul financiar permite instituției de învățământ să-și stabilească obiectivele financiare și să-și aloce resursele în mod eficient. Prin bugetare și planificare adecvată, instituția poate asigura că are suficiente fonduri pentru a-și desfășura activitățile și pentru a-și atinge obiectivele educaționale.

2. Utilizarea eficientă a resurselor: Prin gestionarea financiară adecvată, instituția de învățământ poate asigura utilizarea eficientă a resurselor financiare disponibile. Acest lucru implică evaluarea și prioritizarea cheltuielilor, identificarea și eliminarea risipei financiare și optimizarea utilizării resurselor pentru a maximiza beneficiile educaționale.

3. Planificarea investițiilor: Managementul financiar permite instituției de învățământ să planifice și să efectueze investiții strategice în infrastructură, tehnologie, resurse didactice și dezvoltarea personalului. Prin alocarea adecvată a fondurilor pentru aceste investiții, instituția poate îmbunătăți calitatea educației și a facilităților oferite elevilor.

4. Monitorizarea și raportarea financiară: Managementul financiar asigură monitorizarea constantă a situației financiare a instituției de învățământ și raportarea corectă a acestor

informații. Aceasta permite luarea deciziilor informate și identificarea eventualelor probleme financiare în timp util, pentru a putea fi abordate în mod eficient.

Managementul financiar al unei instituții de învățământ este esențial pentru asigurarea stabilității financiare și pentru atingerea obiectivelor educaționale. Prin planificare, monitorizare și control eficient al resurselor financiare, instituția poate asigura utilizarea eficientă a fondurilor, planificarea investițiilor strategice și raportarea corectă a situației financiare.

4.1. Bugetare

Bugetul instituțiilor de învățământ este un proces complex și important pentru asigurarea resurselor necesare pentru funcționarea acestora. Bugetul instituțiilor de învățământ este stabilit în conformitate cu legislația și politicile financiare ale Republicii Moldova.

Bugetarea instituțiilor de învățământ se realizează pe baza unor criterii și indicatori specifici, cum ar fi numărul de elevi, nivelul de învățământ, infrastructura școlară, nevoile speciale ale elevilor și altele. Acești indicatori sunt utilizați pentru a determina alocarea resurselor financiare necesare pentru funcționarea și dezvoltarea instituțiilor de învățământ.

Bugetul instituțiilor de învățământ include cheltuieli pentru salariile personalului didactic și nedidactic, achiziționarea de materiale și echipamente educaționale, întreținerea și modernizarea infrastructurii școlare, precum și alte cheltuieli necesare pentru desfășurarea activităților educaționale.

Bugetarea este un proces complex și important, care se realizează în conformitate cu criteriile și indicatorii specifici. Alocarea resurselor financiare este determinată în funcție de nevoile și prioritățile instituțiilor de învățământ, precum și de resursele disponibile la nivel național.

4.2. Strategia de dezvoltare financiară

Strategia de dezvoltare financiară a școlilor se referă la planificarea și implementarea unor măsuri și politici financiare pentru a asigura resursele necesare pentru funcționarea și dezvoltarea școlilor. Aceasta implică gestionarea eficientă a bugetului școlii, identificarea și atragerea de surse suplimentare de finanțare și utilizarea strategică a resurselor financiare disponibile.

Pentru a dezvolta o strategie financiară eficientă, este important să se efectueze o evaluare a nevoilor financiare ale școlii și să se identifice sursele de venituri disponibile, cum ar fi finanțarea de la stat, taxele școlare, sponsorizările sau donațiile. De asemenea, este important să se stabilească priorități clare în utilizarea resurselor financiare, astfel încât să se asigure că acestea sunt direcționate către aspectele cheie ale educației, cum ar fi resursele didactice, infrastructura școlii și dezvoltarea profesională a personalului.

O altă componentă importantă a strategiei de dezvoltare financiară a școlilor este monitorizarea și raportarea financiară regulată, pentru a asigura transparența și responsabilitatea în utilizarea resurselor. Aceasta poate implica implementarea unui sistem de contabilitate și raportare financiară, precum și implicarea părților interesate, cum ar fi părinții și comunitatea locală, în procesul de monitorizare și evaluare a cheltuielilor școlii.

Strategia de dezvoltare financiară a școlilor implică gestionarea eficientă a bugetului, identificarea și atragerea de surse suplimentare de finanțare și utilizarea strategică a resurselor financiare disponibile, precum și monitorizarea și raportarea financiară regulată.

4.3. Planificarea și gestionarea resurselor

Planificarea și gestionarea resurselor sunt aspecte cheie pentru asigurarea unui mediu educațional eficient și sustenabil. Acestea implică identificarea, alocarea și utilizarea optimă a resurselor disponibile, cum ar fi personalul, bugetul, facilitățile și echipamentele.

Planificarea resurselor înseamnă evaluarea nevoilor și cerințelor instituției de învățământ și dezvoltarea unui plan strategic pentru a satisface aceste nevoi. Acest proces implică identificarea obiectivelor și priorităților instituției, estimarea resurselor necesare și stabilirea unui calendar pentru implementarea acestora.

Gestionarea resurselor se referă la administrarea eficientă a acestora în cadrul instituției de învățământ. Acest lucru implică monitorizarea și controlul utilizării resurselor, asigurându-se că acestea sunt folosite în mod optim și în conformitate cu obiectivele și prioritățile stabilite. De asemenea, gestionarea resurselor implică și luarea deciziilor cu privire la alocarea resurselor în funcție de nevoile curente și viitoare ale instituției.

Un aspect important al planificării și gestionării resurselor în instituțiile de învățământ este implicarea și consultarea părților interesate, cum ar fi personalul didactic, elevii, părinții și comunitatea locală. Aceasta asigură o abordare holistică și luarea în considerare a diverselor perspective și nevoi.

Planificarea și gestionarea resurselor în instituțiile de învățământ implică identificarea, alocarea și utilizarea optimă a resurselor disponibile, precum și implicarea și consultarea părților interesate.

4.4. Atragerea de fonduri

Atragerea de fonduri în școli este un aspect important pentru a asigura resursele necesare pentru a sprijini educația și dezvoltarea elevilor. Există mai multe strategii și metode pe care școlile le pot utiliza pentru a atrage fonduri suplimentare.

Una dintre cele mai comune metode este organizarea de evenimente de strângere de fonduri, cum ar fi târguri, concerte, licitații sau bazaruri. Aceste evenimente pot implica participarea comunității locale și pot aduce venituri prin vânzarea de produse, bilete sau prin donații.

O altă opțiune este aplicarea pentru granturi și finanțări disponibile prin programe guvernamentale sau organizații non-profit. Aceste granturi pot fi destinate unor proiecte specifice, cum ar fi îmbunătățirea infrastructurii școlii, achiziționarea de echipamente sau dezvoltarea programelor educaționale.

Este important ca școlile să dezvolte un plan strategic pentru atragerea de fonduri, să identifice oportunitățile potrivite și să stabilească obiective clare. De asemenea, comunicarea eficientă cu părinții, comunitatea și alte părți interesate este esențială pentru a obține sprijin și implicare în activitățile de strângere de fonduri.

În concluzie, atragerea de fonduri în școli este un proces important pentru a asigura resursele necesare pentru educație și dezvoltarea elevilor. Aceasta poate fi realizată prin organizarea de evenimente de strângere de fonduri, solicitarea de sprijin financiar de la părinți și comunitate, aplicarea pentru granturi și finanțări și dezvoltarea unui plan strategic pentru atragerea de fonduri.

4.5. Transparență și raportare

Transparența și raportarea sunt aspecte extrem de importante pentru asigurarea unei gestionări eficiente și responsabile a resurselor financiare în cadrul sistemului educațional.

Transparența înseamnă furnizarea de informații clare, accesibile și relevante cu privire la modul în care sunt utilizate fondurile școlare. Aceasta implică publicarea bugetelor, a cheltuielilor și a altor informații financiare relevante, astfel încât părinții, elevii și comunitatea să poată înțelege și evalua modul în care sunt administrate resursele financiare ale școlii.

Raportarea financiară este procesul prin care se furnizează informații financiare structurate și detaliate, precum rapoarte financiare periodice și bilanțuri, care reflectă situația financiară a școlii. Aceste rapoarte ar trebui să fie clare, precise și ușor de înțeles, astfel încât să permită evaluarea performanței financiare a școlii și să ofere transparență în privința utilizării fondurilor.

Prin promovarea transparenței și raportării financiare, școlile pot demonstra responsabilitatea și integritatea în gestionarea resurselor financiare. Aceste practici contribuie la încrederea părinților, a elevilor și a comunității în sistemul educațional și facilitează monitorizarea și evaluarea eficientă a performanței financiare a școlilor.

Transparența și raportarea implică furnizarea de informații clare și accesibile cu privire la utilizarea fondurilor și raportarea financiară periodică pentru a reflecta situația financiară a școlii.

5. EVALUARE și DEZVOLTARE

Evaluare și dezvoltare este un proces esențial pentru asigurarea unei educații de calitate și pentru îmbunătățirea continuă a performanțelor școlare. Acest proces implică colectarea și analizarea datelor relevante pentru a evalua eficiența și eficacitatea școlii în atingerea obiectivelor sale.

Evaluarea școlii poate fi realizată în mai multe moduri, inclusiv prin intermediul testelor standardizate, a evaluărilor interne și externe, a observațiilor în clasă și a feedback-ului de la elevi, părinți și personalul școlii. Aceste evaluări pot evalua atât performanța academică a elevilor, cât și aspecte precum climatul școlar, calitatea învățământului, implicarea comunității și eficiența resurselor.

Pe baza rezultatelor evaluării, școala poate identifica punctele sale forte și slabe și poate dezvolta planuri de acțiune pentru a îmbunătăți performanța și a răspunde nevoilor elevilor și ale comunității. Aceste planuri pot include formarea continuă a personalului, revizuirea curriculumului, implementarea de strategii de învățare inovatoare și implicarea părților interesate în procesul de luare a deciziilor.

Dezvoltarea școlii implică implementarea planurilor de acțiune și monitorizarea progresului în atingerea obiectivelor stabilite. Este important ca școala să fie deschisă la schimbare și să fie dispusă să se adapteze la noile cerințe și provocări din domeniul educației. De asemenea, implicarea și colaborarea tuturor părților interesate, inclusiv a elevilor, a părinților și a comunității, sunt esențiale pentru succesul procesului de dezvoltare a școlii.

5.1. Autoevaluarea dezvoltării instituției

Autoevaluarea dezvoltării unei instituții de învățământ poate fi un proces complex și cuprinzător. Aceasta implică analizarea și evaluarea diferitelor aspecte ale instituției pentru a identifica punctele forte și punctele slabe și pentru a dezvolta strategii de îmbunătățire. Iată câteva aspecte cheie pe care o instituție de învățământ le poate evalua în procesul de autoevaluare a dezvoltării:

1. Performanța academică: Evaluarea rezultatelor academice ale elevilor poate oferi o perspectivă asupra calității procesului de învățământ și a eficacității programelor de studiu.

2. Feedback-ul elevilor și al părinților: Colectarea și analizarea feedback-ului de la elevi și părinți poate oferi informații valoroase despre satisfacția acestora cu privire la calitatea serviciilor educaționale și poate ajuta la identificarea aspectelor care necesită îmbunătățiri.

3. Evaluarea cadrelor didactice: Evaluarea performanței și competențelor cadrelor didactice poate contribui la identificarea nevoilor de dezvoltare profesională și la asigurarea unei echipe didactice calificate și motivate.

4. Infrastructura și resursele: Evaluarea infrastructurii și a resurselor disponibile poate ajuta la identificarea nevoilor de modernizare și la asigurarea unui mediu adecvat pentru învățare și dezvoltare.

5. Colaborarea cu comunitatea și partenerii externi: Evaluarea colaborării cu comunitatea și partenerii externi poate contribui la dezvoltarea relațiilor și a oportunităților de învățare și implicare comunitară.

Este important ca autoevaluarea să fie realizată în mod regulat și să implice toate părțile interesate, inclusiv elevi, părinți, cadre didactice și personal administrativ. Rezultatele autoevaluării pot fi utilizate pentru a dezvolta planuri de acțiune și strategiile de dezvoltare, în vederea asigurării unei educații de calitate și a dezvoltării continue a instituției de învățământ.

5.2. Evaluarea cadrelor didactice, echipa de conducere

Evaluarea cadrelor didactice și a echipei de conducere a unei școli este un aspect important în dezvoltarea instituției de învățământ. Aceasta poate fi realizată prin diverse metode și instrumente, cum ar fi:

1. Observații în clasă: Observarea cadrelor didactice în timpul procesului de predare poate oferi informații despre abilitățile lor didactice, interacțiunea cu elevii și utilizarea metodelor de învățare adecvate.

2. Evaluări ale performanței: Evaluările periodice ale performanței cadrelor didactice pot fi realizate prin intermediul unor criterii prestabilite, cum ar fi competențele didactice, pregătirea lecțiilor, evaluarea elevilor și colaborarea cu colegii.

3. Feedback-ul elevilor și al părinților: Colectarea feedback-ului de la elevi și părinți cu privire la experiența lor cu cadrele didactice și echipa de conducere poate oferi informații valoroase despre calitatea serviciilor educaționale și abilitățile de conducere.

4. Autoevaluarea cadrelor didactice și a echipei de conducere: Cadrele didactice și echipa de conducere pot fi încurajate să se autoevalueze și să identifice punctele lor tari și punctele slabe, precum și să propună planuri de dezvoltare personală și profesională.

5. Evaluarea performanței instituționale: Evaluarea performanței instituționale poate include evaluarea eficienței și eficacității echipei de conducere în atingerea obiectivelor instituționale, gestionarea resurselor și promovarea unei culturi organizaționale pozitive.

Aceste metode pot fi adaptate în funcție de specificul instituției de învățământ și pot fi utilizate pentru a evalua și îmbunătăți performanța cadrelor didactice și a echipei de conducere, contribuind astfel la dezvoltarea instituției în ansamblu.

5.3. Program personalizat de dezvoltare profesională a angajatului

Un program personalizat de dezvoltare profesională a angajatului este un plan individualizat conceput pentru a sprijini creșterea și dezvoltarea competențelor și abilităților unui angajat în cadrul instituției. Acest program are ca scop să îi ofere angajatului oportunități de învățare și dezvoltare într-un mod adaptat nevoilor și obiectivelor sale profesionale.

Etapele de elaborare a programului (planului) personalizat de dezvoltare profesională a angajatului:

Prin intermediul unor evaluări și discuții, se identifică nevoile specifice de dezvoltare ale angajatului, precum și obiectivele sale profesionale.

Împreună cu angajatul, se stabilesc obiective clare și măsurabile pe care acesta dorește să le atingă în cadrul programului de dezvoltare.

Se identifică resursele și oportunitățile disponibile în organizație sau în afara acesteia, cum ar fi programe de formare, mentorat, participarea la proiecte speciale sau conferințe.

Se stabilesc activitățile specifice care vor fi realizate pentru a atinge obiectivele de dezvoltare, cum ar fi participarea la cursuri de formare, lectură de cărți sau articole relevante, implicarea în proiecte de echipă etc.

Se efectuează monitorizarea și evaluarea regulată a progresului angajatului în atingerea obiectivelor de dezvoltare, oferindu-i feedback și ajustând programul, dacă este necesar.

Un program personalizat de dezvoltare profesională are ca scop să sprijine angajatul în dezvoltarea abilităților și competențelor necesare pentru a-și atinge obiectivele profesionale și pentru a contribui la succesul instituției. Prin oferirea de oportunități de învățare și dezvoltare,

instituția își arată angajaților că le este interesată de creșterea lor profesională și îi motivează să își aducă contribuția la succesul organizației.

5.4. Feedback și îmbunătățire continuă a practicilor educaționale

Feedback-ul și îmbunătățirea continuă a practicilor educaționale sunt aspecte esențiale în dezvoltarea unei instituții de învățământ. Iată câteva modalități prin care acestea pot fi abordate:

1. Colectarea feedback-ului de la elevi, părinți și cadre didactice: Prin intermediul sondajelor, întâlnirilor sau altor metode de colectare a feedback-ului, instituția poate obține informații valoroase despre experiența și satisfacția participanților cu privire la practicile educaționale. Aceste informații pot fi utilizate pentru a identifica punctele forte și punctele slabe și pentru a lua măsuri de îmbunătățire.

2. Analiza datelor și rezultatelor academice: Prin analizarea datelor și rezultatelor academice ale elevilor, instituția poate identifica tendințe și modele care pot indica nevoi specifice de îmbunătățire. Aceste informații pot fi utilizate pentru a ajusta curriculumul, metodele de predare sau alte aspecte ale practicilor educaționale.

3. Participarea la programe de dezvoltare profesională: Cadrele didactice pot beneficia de programe de dezvoltare profesională care le oferă oportunități de a-și îmbunătăți abilitățile și cunoștințele în domeniul educației. Aceste programe pot fi personalizate pentru a răspunde nevoilor specifice ale instituției și pot contribui la îmbunătățirea practicilor educaționale.

4. Colaborarea cu alte instituții și experți în domeniu: Instituția poate beneficia de colaborarea cu alte instituții de învățământ sau experți în domeniu pentru a împărtăși bune practici și pentru a învăța de la experiențele altora. Această colaborare poate contribui la îmbunătățirea practicilor educaționale prin schimbul de idei și resurse.

Feedback-ul și îmbunătățirea continuă a practicilor educaționale, prin colectarea feedback-ului, analiza datelor, dezvoltarea profesională și colaborarea cu alții, instituția poate identifica și implementa măsuri de îmbunătățire pentru a asigura o educație de calitate și a răspunde nevoilor elevilor și comunității.

5.5. Integrarea tehnologiei în evaluare și dezvoltare

Integrarea tehnologiei în evaluare și dezvoltare poate aduce numeroase beneficii și poate spori eficiența procesului educațional. Iată câteva moduri în care tehnologia poate fi utilizată în acest scop:

1. Platforme de gestionare a datelor: Utilizarea platformelor de gestionare a datelor poate facilita colectarea, stocarea și analiza datelor relevante pentru evaluarea și dezvoltarea școlii. Aceste platforme pot oferi o imagine cuprinzătoare asupra performanței academice, feedback-ului elevilor și părinților, evaluărilor cadrelor didactice și altor aspecte relevante.

2. Instrumente de evaluare online: Tehnologia poate permite utilizarea instrumentelor de evaluare online, cum ar fi teste și chestionare, care pot fi administrate și evaluate în mod eficient. Aceste instrumente pot oferi date rapide și precise despre nivelul de cunoștințe și competențe ale elevilor sau pot colecta feedback-ul elevilor și părinților.

3. Sisteme de monitorizare a performanței: Tehnologia poate fi folosită pentru a dezvolta sisteme de monitorizare a performanței elevilor și a cadrelor didactice. Aceste sisteme pot oferi date în timp real despre progresul elevilor și pot identifica rapid nevoile de intervenție sau de dezvoltare profesională a cadrelor didactice.

4. Platforme de învățare online: Integrarea tehnologiei în procesul de învățare poate spori accesul la resurse educaționale și poate facilita învățarea personalizată. Prin utilizarea platformelor de învățare online, elevii pot avea acces la materiale educaționale interactive și pot beneficia de feedback imediat.

5. Comunicare și colaborare online: Tehnologia poate facilita comunicarea și colaborarea între elevi, cadre didactice și părinți prin intermediul platformelor de comunicare online. Acestea pot fi utilizate pentru a împărtăși informații, pentru a organiza întâlniri virtuale sau pentru a colabora la proiecte comune.

Integrarea tehnologiei în evaluarea și dezvoltarea școlii este important să se asigure o utilizare responsabilă și echilibrată a tehnologiei, astfel încât să se mențină un mediu de învățare sănătos și să se respecte nevoile individuale ale elevilor.

5.6. Cercetare și inovație

Cercetarea și inovația reprezintă aspecte importante în dezvoltarea sistemului educațional. Acestea pot aduce beneficii semnificative elevilor, profesorilor și întregii comunități școlare.

Cercetarea în școli implică investigarea și analizarea problemelor și provocărilor din domeniul educației, precum și dezvoltarea și testarea de noi metode, tehnologii și strategii de învățare. Prin cercetare, școlile pot identifica cele mai bune practici și pot lua decizii informate pentru a îmbunătăți calitatea educației.

Inovația în școli se referă la implementarea de noi idei, tehnologii și abordări în procesul de învățare și în managementul școlar. Aceasta poate include utilizarea tehnologiei în clasă, implementarea metodelor de învățare active și personalizate, dezvoltarea programelor educaționale inovatoare și crearea unui mediu de învățare stimulant și creativ.

Cercetarea și inovația în școli pot aduce multiple beneficii, cum ar fi îmbunătățirea rezultatelor academice ale elevilor, creșterea motivației și angajamentului acestora în procesul de învățare, dezvoltarea competențelor cheie necesare pentru societatea actuală și pregătirea lor pentru viitorul loc de muncă.

Pentru a promova cercetarea și inovația în școli, este important să se ofere resurse și suport adecvat cadrelor didactice, să se faciliteze colaborarea între școli și instituții de cercetare, să se promoveze schimbul de bune practici și să se încurajeze implicarea elevilor în procesul de inovare.

Prin adoptarea unor abordări inovatoare și prin implicarea în cercetare, școlile pot contribui la dezvoltarea continuă a sistemului educațional și la formarea unei societăți mai bine pregătite și mai progresiste.

5.7. Recompense și recunoaștere

Sistemul de recompense și recunoaștere în instituțiile de învățământ are rolul de a motiva elevii și cadrele didactice să obțină performanțe academice și comportamentale de înaltă calitate. Acest sistem poate include următoarele aspecte:

1. Recunoașterea performanțelor academice: Elevii care obțin rezultate academice remarcabile, cum ar fi note mari sau participarea la competiții școlare, pot fi recompensați prin diplome, certificate sau mențiuni publice.
2. Sisteme de puncte sau recompense: Instituțiile pot implementa sisteme de puncte sau recompense pentru a evidenția și recompensa comportamentul pozitiv al elevilor, cum ar fi participarea activă în clasă, implicarea în activități extracurriculare sau ajutorul acordat colegilor.
3. Programul de merit: Unele instituții pot avea un program de merit în care elevii sunt recunoscuți și recompensați pentru atingerea unor obiective specifice, cum ar fi îmbunătățirea notelor sau implicarea în activități comunitare.
4. Premii și concursuri: Instituțiile pot organiza premii și concursuri pentru a stimula competiția sănătoasă între elevi și pentru a-i motiva să-și dezvolte abilitățile și talentele în diverse domenii, cum ar fi știința, artele sau sportul.
5. Recunoașterea cadrelor didactice: Instituțiile pot avea și un sistem de recunoaștere a performanțelor cadrelor didactice, prin acordarea de premii sau mențiuni pentru eforturile lor în îmbunătățirea procesului de învățare și a rezultatelor elevilor.

Este important ca sistemul de recompense și recunoaștere să fie transparent, echitabil și să ofere oportunități egale pentru toți elevii. Acesta ar trebui să încurajeze dezvoltarea personală, să promoveze valori precum responsabilitatea și colaborarea și să creeze un mediu de învățare pozitiv și motivant.

Fișa de performanță privind nivelul de calitate în leadership și management

Dimensiuni	Descriere	Referință
Domeniul 1. LEADERSHIP ȘI RESURSE UMANE		
1.1. Dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere	În procesul de dezvoltare organizațională pentru a atinge standardele calității este important să ne focusăm asupra dezvoltării domeniului de leadership. Instituțiile de învățământ care se concentrează într-un mod conștient și strategic asupra formării de lideri atât la nivel de conducere, cât și la nivel de cadre didactice și elevi au premisa necesară de a se încadra în categoria școlilor de excelență, a școlilor care inspiră, precizează St. R. Covey. Dimensiunea de dezvoltare personală a cadrelor didactice și de conducere prevede câteva aspecte importante care influențează succesul personal, dar și profesional al acestora: • Personalitatea umană (Etica caracterului și Etica personalității), după St. R. Covey; St. R. Robbins; • Meta Competențe/ Aptitudini de viață, după Mircea Miclea; Knud Illeris • Inteligența emoțională și abilitățile unui lider, după Daniel Goleman; R. Charan; Tony Wagner; Anthony Silard; Punctul de fuziune a acestor 3 aspecte catalizează reușita personală și asigură succesul profesional al cadrului didactic și de conducere. Astfel, dezvoltarea personală a cadrelor didactice și de conducere prevede elaborarea unei strategii instituționale personalizate care corespunde cerințelor colectivului, conform viziunii și misiunii acestora. Identificarea nevoilor de dezvoltare personală a cadrelor didactice și a celor de conducere pornind de la autoevaluarea personală, evaluarea climatului psihologic la nivel de instituție și a relațiilor de conducere și cooperare, colaborare la toate nivelele: <i>cadre de conducere - cadre didactice; cadre de conducere - elevi; cadre de conducere - părinți; cadrele de conducere - personal auxiliar; cadre didactice - conducerea instituției; cadre didactice - elevi; cadre didactice - părinți; cadre didactice - personal auxiliar.</i>	standarde_cadre_manageriale.pdf (gov.md) https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competente_profesionale_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general_2018.pdf • Participarea la programe de formare • Evaluarea performanței și obiective personale • Colectarea regulată a feedback-ului de la elevi și părinți cu privire la calitatea predării și a leadership-ului. • Activități de mentorare și coaching • Programe de dezvoltare a abilităților de leadership Lecturi de specialitate pe dimensiunea de dezvoltare personală

Dimensiuni	Descriere	Referință
	Curriculum de dezvoltare personală a cadrelor de conducere și a echipei de cadre didactice din instituție, care să urmărească: • Măiestria personală a cadrului didactic reflectată prin dimensiunea de autocunoaștere, autodezvoltare, autocontrol, autorealizare și personalitatea acestuia; • Metacompetențele care necesită a fi dezvoltate la cadrele didactice cu scopul ca aceștia să poată pregăti elevii pentru viitor (Autonomie, Disciplină, Capacitatea de a identifica oportunități, Gândirea de designer); • Inteligența Emoțională, abilitățile de leadership și formarea atitudinilor trecute prin prisma Eticii caracterului și a Eticii personalității.	
1.2. Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și de conducere	Instituțiile de învățământ pot fi proiectate și administrate ca organizații centrate pe învățare, după P. Senge. Reconsiderarea modelelor mentale, reflecțiile profesionale, gândirea sistemică, învățarea în echipă, cooperarea sinergică vor defini școlile care pun accentul pe învățare și dezvoltare profesională. Dimensiunea de dezvoltare profesională a cadrelor didactice și de conducere cuprinde formarea inițială, formarea continuă, dar și dimensiunea de dezvoltare profesională la nivel instituțional în conformitate cu viziunea, misiunea, valorile instituției și direcțiile de dezvoltare ale acesteia. Planificarea formărilor la nivel de instituție pe dimensiunea: metodică, pedagogică, psihologică, particularitățile disciplinei predate. Plan de dezvoltare personal al cadrului didactic și de conducere. Fiecare cadru de conducere și cadru didactic este responsabil de dezvoltarea profesională, astfel pornind de la identificarea nevoilor personale de creștere profesională și urmărind traseul inovațional în domeniul său de referință își planifică acțiuni concrete în traseul creșterii profesionale. Planificarea formării continue a cadrelor didactice din instituție în cadrul centrelor educaționale specializate și acreditate la nivel național și internațional.	• Planuri de dezvoltare Individuală • Planificare a carierei și avansare profesională • Planul de dezvoltare a instituției • Planurile secțiilor metodice • Implicarea în programe de dezvoltare a dimensiunii de leadership • Participarea la activități didactico - științifico - metodice la nivel național și internațional • Implementarea proiectelor strategice și a inițiativelor de dezvoltare personală - profesională - instituțională • Editarea materialelor științifico-didactice • Obținerea premiilor, distincții • Participarea în cadrul proiectelor de excelență în domeniul de dezvoltare profesională https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competente_profesionale_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general_2018.pdf

Dimensiuni	Descriere	Referință
		standarde_cadre_manageriale.pdf (gov.md)
1.3. Interdependența relațională	Climatul psihologic în cadrul instituției este influențat de interdependența relațională pe diferite segmente de cooperare, colaborare și sinergie. Interdependența relațională este asigurată de maturitatea unor relații de independente axate pe conducere personală, management personal, comunicare eficientă, cooperare creativă. Interdependența relațională în școala modernă este valorificată de: relația elev-elev, cadru didactic-elev, cadru didactic- cadru didactic; relațiile cu părinții, conducerea și comunitatea școlară. Direcții de acțiune privind consolidarea echipei: starea de bine a cadrelor de conducere, a cadrelor didactice va influența starea de bine la nivel instituțional. Managementul problemelor disciplinare și a soluționării conflictelor: Stabilirea expectanțelor clare și concrete în cadrul instituției pentru fiecare segment de activitate și particular pentru fiecare membru din colectiv; identificarea regulilor și a limitelor de interacțiune profesională; existența unei proceduri de prevenire sau soluționare a conflictelor prind mediere constructivă. Managementul relațiilor profesionale și a interacțiunii educaționale: respectarea codului deontologic profesional și a responsabilităților ce le revine fiecărui membru din colectiv; definirea liniilor directive de interacțiune profesională și implicarea în procesul educațional conform atribuțiilor profesionale. Sinergia în cadrul colectivului: cooperarea creativă la nivel instituțional a cadrelor didactice și de conducere.	• Activități de coeziune a colectivului de profesori, a grupurilor de elevi, părinți • Evaluarea nivelului de colaborare și lucrul în echipă în cadrul proiectelor și activităților de grup • Proceduri interne de soluționare a situațiilor conflictuale, de bullying • Colectarea de feedback de la comunitatea școlară despre modul în care instituția satisface așteptările beneficiarilor • Fișa postului • Organigrama • Regulamentul intern • Regulamentul de organizare și funcționare • Regulamentul elevilor • Proiecte educaționale cu implicarea instituției și a comunității Standardele de calitate pentru învățământul primar și secundar general din perspectiva Școli prietenoase copilului https://www.unicef.org/romania/ro/topics/%C8%99coli-prietenose-pentru-copii
1.4. Mentorarea și supervizarea	Procesul de mentorare și supervizare are ca scop să asigure dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din echipă, astfel încât să faciliteze diseminarea bunelor practici și dezvoltarea continuă atât a cadrelor didactice tinere, cât și a celor cu experiență. Identificarea persoanelor potrivite pentru a deveni mentori sau a superviza	https://mecc.gov.md/sites/default/files/ro_predarea_si_invatarea_de_calitate_1_web_0.pdf • Conceptul de mentorat în educație, INEL

Dimensiuni	Descriere	Referință
	activitatea de formare a cadrelor didactice tinere sau a cadrelor didactice care au nevoie de dezvoltare profesională pentru a se ridica la un nou nivel. Crearea oportunităților de învățare și dezvoltare pentru toți membrii colectivului didactic. Dezvoltarea competențelor de reflecție asupra activității didactice: <i>De ce fac ceea ce fac? Ce fac? Cum fac?</i> Supervizarea cadrelor didactice/ mentori	ș.a.
Domeniul 2. CULTURA ORGANIZAȚIONALĂ		
2.1. Viziunea și misiunea instituției	Viziunea și misiunea instituției este punctul de pornire într-o dezvoltare strategică care are drept expectanță focalizarea atenției spre un scop comun, după Bryan Smith. Activitățile de învățare, educaționale, de dezvoltare și formare ce se desfășoară în cadrul instituției, e necesar să rezide din viziunea și misiunea instituției care a fost elaborată nu prin impunere, persuadare, testare sau consultare, ci prin cocreare, după Peter Senge. Astfel tot ceea ce planificăm strategic și operaționalizăm în procesul activității e necesar să conducă spre îndeplinirea cu succes a misiunii în vederea realizării viziunii instituției. Viziunea instituției reprezintă o declarație publică pe care școala o folosește pentru a descrie expectanțele și obiectivele la nivel înalt pentru viitor, este ceea ce crede că va obține dacă își îndeplinește cu succes scopul și misiunea organizațională. Misiunea instituției este o declarație publică pe care școala o folosește pentru a-și descrie scopul fundamental și angajamentele organizaționale majore - <i>de ce fac ceea ce fac</i>. Construirea unei viziuni împărtășite. Elaborarea viziunii și misiunii instituției se realizează prin urmărire dimensiunii de co-creare. Vizibilitatea misiunii în activitățile realizate la nivel de instituție prin prisma acțiunilor planificate și a rezultatelor obținute.	• Reflectarea viziunii în practicile de management, de predare, învățare și evaluare • Alinierea obiectivelor individuale la misiunea instituției • Impactul viziunii și misiunii asupra culturii organizaționale • Planul de dezvoltare a instituției • Site-ul instituției • Panouri informative Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general

Dimensiuni	Descriere	Referință
2.2. Valorile instituției	Valorile instituției vor genera principiile de funcționare. Ele sunt necesare a fi promovate și însușite atât în procesul educațional, cât și în procesul de predare-învățare-evaluare. Valorile unesc cooperarea în cadrul colectivului la diferite dimensiuni relaționale: conducere, cadre didactice, personal auxiliar, elevi, părinți, parteneri, comunitate. Definirea valorilor. Valorile sunt clare, precise și reies din viziunea, misiunea instituției. Procesul de stabilire a valorilor. Valorile din cadrul instituției sunt stabilite de comun acord prin participarea sinergică a cadrelor de conducere, cadrelor didactice, elevi, părinți, comunitate. Modul de transpunere în practică a valorilor instituției. Valorile instituției se regăsesc în toate procesele operaționale ale instituției: activități didactice, educaționale, etc. Tot ceea ce realizăm în cadrul instituției reiese din viziune, misiune și are la bază valorile. Cunoașterea valorilor instituției. Fiecare persoană implicată în activitatea educațională la nivel instituțional are responsabilitatea de a cunoaște care sunt valorile instituției, începând cu echipa de conducere, cadrele didactice, cadrele auxiliare, elevi, părinți, cât și comunitatea unde se află instituția. Transparența mediatizării. Valorilor instituției se vor regăsi atât în planurile de activitate ale instituției, cât și pe site-ul instituției, ele vor fi vizibile și accesibile. Corelarea valorilor. Cunoașterea și respectarea valorilor reale ale instituției cu cele aspiraționale și personale ale cadrelor didactice și de conducere.	• Cultură organizațională și valorile instituționale • Relațiile interpersonale în lumina valorilor • Planuri de dezvoltare individuală • Planificare a carierei și avansare profesională • Planul de dezvoltare a instituției • Site-ul instituției • Panouri informaționale • Proiecte instituționale, naționale și internaționale conform valorilor instituției Educație bazată pe valori Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general
2.3. Brandingul instituțional	Schimbarea este un proces necesar și permanent, iar specificul instituției reflectat în viziune, misiune și valori clare și practice vor scoate în evidență unicitatea instituției. Conform studiului efectuat de către Journal on Higher Education Management & Policy, brandingul instituțional este o dimensiune actuală care este necesară pentru a spori succesul instituțional cantitativ.	• Online presence și comunicare digitală • Interacțiunea pe platforme de Social Media • Reputația online a școlii • Evenimente și participare comunitară

Dimensiuni	Descriere	Referință
	<u>imaginea cu triunghiul de adaugat mai tarziu</u> Brandingul instituțional nu este doar un logou, dar reprezintă experiența pe care o are instituția. El înglobează procesul de valorificare a punctelor forte și dezvoltarea strategică la nivel comunitar, național și internațional a instituției. Comunicarea identității și imaginii instituției. Numele și specificul instituției; viziunea, misiunea și valorile instituției; activitățile specifice instituției; istoricul/ tradițiile instituției; simbolistica și modul de prezentare a identității instituționale (culorile folosite, formatul prezentărilor, cromatica amenajărilor, stilul utilizat în scrierea articolelor și elaborarea publicității sau a panourilor din instituție, etc.), - ar fi câteva elemente reprezentative care comunică despre brandul instituției. Site-ul instituției și social media. Accesibilitatea, Flexibilitatea, Transparența, Corectitudinea - sunt câteva din aspectele ce necesită a fi urmărite în utilizarea acestor instrumente pentru promovarea instituției. Transmiterea calității serviciilor prestate și valoarea oferită pentru potențialii beneficiari este o condiție sin-qua-non pentru a face față schimbărilor actuale și cerințelor de perspectivă a societății care este într-o dinamică destul de accentuată. Ofertele instituției. Promovarea ofertei educaționale și a reușitelor instituției prin diferite forme de comunicare cât mai atractiv, reușind în acest mod diseminarea exemplelor de bună practică. Profilul Beneficiarilor direcți și indirecti. Este important în procesul de dezvoltare instituțională să avem în vizorul nostru de planificare și activitate cine sunt beneficiarii noștri și care sunt așteptările acestora. Uniforma școlară. Uniforma este selectată într-un mod democratic la nivel instituțional. Ea trebuie să reprezinte identitatea instituției și valorile acesteia.	• Studiul de piață și percepția competitivă • Premii sau certificări în domeniul educației • Plan de dezvoltare instituțională • Politica de branding Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general
2.4. Inovație și digitalizare	Deschiderea spre inovație și digitalizarea pe fiecare segment de dezvoltare instituțională reprezintă o necesitate autentică pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a societății contemporane.	• Integrarea continuă a tehnologiei • Infrastructură tehnologică solidă; • Platforme de învățare online/

Dimensiuni	Descriere	Referință
	Platforma școlară de studii și evaluare accesibilă pentru profesori, elevi, părinți. Dotarea instituției cu echipament digital și softuri educaționale moderne. Existența unei platforme de comunicare și monitorizare online. Digitalizarea documentației școlare.	• Software educațional interactiv • Securitate cibernetică și protecția datelor • Soluții adaptive de învățare (Realitate virtuală și augmentată)
2.5. Incluziune și diversitate	Incluziunea și diversitatea reprezintă aspecte esențiale în asigurarea unei educații de calitate pentru toți elevii. În contextul școlii model, elementele cheie ale calității va include: Politici și strategii incluzive - existența și implementarea unor politici clare și strategii pentru promovarea incluziunii și diversității; integrarea principiilor incluziunii în misiunea și viziunea instituției de învățământ. (Globalizarea, integrarea copiilor cu nevoi speciale, copiilor dotați, copiilor care revin de peste hotare etc.) Programe educaționale adaptate - oferirea unor opțiuni flexibile și resurse suplimentare pentru elevii cu diverse abilități și stiluri de învățare. Formare continuă pentru cadrele didactice - ofertarea de programe de formare continuă pentru cadrele didactice în domeniul incluziunii și diversității; promovarea conștientizării și a competențelor pentru gestionarea diversității în sălile de clasă. Suport pentru elevi cu dificultăți - existența unui sistem eficient de identificare a elevilor cu nevoi speciale și oferirea de suport corespunzător; furnizarea de consiliere și specialiști pentru asistență individualizată. Infrastructură și resurse accesibile - asigurarea unei infrastructuri accesibile pentru elevii cu dizabilități; disponibilitatea resurselor didactice și materialelor adaptate pentru diverse nevoi educaționale. Promovarea culturii de respect și toleranță - implementarea unor programe care promovează cultura respectului, toleranței și acceptării diversității; crearea unui mediu școlar sigur și incluziv pentru toți elevii; implicarea părinților și a comunității în procesul educativ și în promovarea incluziunii. Monitorizarea și evaluarea performanței - implementarea unui sistem eficient de monitorizare a progresului elevilor în funcție de nevoile specifice;	• UNESCO: <i>Politici și strategii incluzive</i>: Guidelines for Inclusion: Ensuring access to education for all" https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf000223545 • Procentul de elevi cu nevoi speciale sau din grupuri marginalizate implicați activ în activități educaționale și extracurriculare • Gradul de satisfacție a părinților • Monitorizarea ratei de absenteeism în rândul elevilor cu nevoi speciale sau din grupuri marginalizate comparativ cu restul populației școlare • Diversitatea și relevanța conținutului curricular • Disponibilitatea resurselor de suport • Evaluarea nivelului de conștientizare, respect și toleranță în rândul elevilor și al personalului școlar • Gradul de adaptare a infrastructurii școlare pentru a asigura accesibilitatea pentru toți elevii, inclusiv cei cu dizabilități - etc.

Dimensiuni	Descriere	Referință
	evaluarea și ajustarea regulată a strategiilor pentru a asigura succesul tuturor elevilor. Promovarea diversității culturale și lingvistice - sprijinirea elevilor cu diverse origini culturale și lingvistice în procesul de adaptare și învățare.	
2.6. Promovarea sănătății mintale și a bunăstării	Promovarea sănătății mintale și a bunăstării în școală este esențială pentru crearea unui mediu educativ în care elevii și personalul didactic se pot dezvolta în mod armonios. Starea de bine a cadrelor de conducere, a cadrelor didactice, a elevilor antrenați în procesul de învățare la nivel de școală necesită efort, ieșirea din zona de confort și sporirea capacității de producere conform competențelor cognitive, intereselor, valorilor și atitudinilor individuale. Câteva elemente ce ar valorifica starea de bine și bunăstarea emoțională: Educație și conștientizare - program educațional de sănătate mintală, care să acopere diverse aspecte ale sănătății mintale. Sesiuni de conștientizare - organizarea de sesiuni regulate pentru elevi, cadre didactice și părinți pentru a crește nivelul de conștientizare cu privire la sănătatea mintală. Suport și consiliere - servicii de Consiliere școlară, oferind sprijin emoțional și consiliere individuală. Parteneriate cu specialiști - colaborarea cu specialiști în sănătate mintală pentru a oferi suport și resurse suplimentare. Program de management al stresului - sesiuni de relaxare și meditație; ateliere de gestionare a stresului, care să ofere tehnici practice de gestionare a stresului pentru elevi și cadre didactice. Activități extracurriculare și recreative - promovarea relaxării și bucuriei în cadrul școlii. Politici de prevenire a bullying-ului - dezvoltarea și promovarea unor proceduri clare pentru raportarea și gestionarea situațiilor de bullying. Promovarea unei culturi a acceptării - implementarea proiectelor care să promoveze înțelegerea și acceptarea diversității în școală. etc.	• Plan de activitate de creare a unui climat psihologic favorabil menținerii și dezvoltării sănătății mintale și a bunăstării • Implementarea instrumentelor, procedurilor de monitorizare și intervenție a stării de bine a elevilor și cadrelor didactice • Organizarea evenimentelor de conștientizare asupra sănătății mentale • Sănătatea mentală și bunăstarea ca directivă instituțională

Dimensiuni	Descriere	Referință
2.7. Sustenabilitate și mediu	Instituția își ia angajamentul să monitorizeze implementarea practicilor de eficiență energetică, de management sustenabil al apelor, management sustenabil al spațiilor verzi, management sustenabil al deșeurilor dacă infrastructura permite. Instituția dezvoltă politică de mediu, în care se specifică abordările acceptate, tendințele legate de sustenabilitate și angajamentele legate de mediu. Practici de eficiență energetică: - în caz că nu există sistem de ventilare cu recuperare, ventilarea încăperilor se realizează cu deschiderea ferestrelor pe larg pentru a crea curent de aer (pentru 10-15 min) și NU se ventilează mult timp cu fereastra deschisă sub unghi (pentru a reduce pierderile de căldură) - instituția procură echipamente electronice cu grad de eficiență energetică înaltă - pe timp de iarnă se schimbă poziția ferestrelor termopan de la vară la iarnă, și invers. (ghid video de la AO Renasterea Rurala) Practici de management sustenabil al apelor: - suprafețele permeabile sunt protejate și îngrijite în primul rând din considerentul sustenabilității - se reduce la maxim suprafața betonată, pavată, impermeabilă - apa de ploaie se colectează și se utilizează în spațiile verzi externe - dacă se face irigare, aceasta se face prin picurare Practici de management sustenabil al spațiilor verzi: - frunzele căzute sub copaci toamna, în spațiul verde, nu sunt greblate și duse la gunoi - instituția nu duce la gunoi frunzele colectate de pe spațiile impermeabile, sau căzute pe terenurile sportive, în schimb le pune la compost sau la movilă de frunze, sau le folosește ca mulci pentru plantări - nu se plantează specii reziliente la schimbările climatice	• Consumul de Energie Renovabilă • Eficiența Energetică • Gestionare deșeurilor și Reciclarea • Consumul de apă • Biodiversitate și conservarea Habitadelor • Utilizarea materialelor durabile • Impactul asupra sănătății umane • Certificări și standarde de sustenabilitate • Raportare Transparentă

Dimensiuni	Descriere	Referință
	- nu se plantează în sezonul nepotrivit (când frunzele încă sunt pe copac) (ghid de plantare a copacilor ca să creștem șansele că aceștia se vor prinde) Practici de management sustenabil al resurselor și deșeurilor: - Instituția nu procură obiecte de unică folosință pentru evenimentele sale și în calitate de consumabile (păhărele, furculițe, linguri, cuțite, farfurii de unică folosință) - Instituția nu folosește baloane la evenimentele festive, ci în loc folosește flagulețe și alte elemente de decor reutilizabile sau din materiale naturale - Elevii au acces la apă potabilă filtrată, sunt încurajați să nu folosească sticle din plastic de unică folosință - Procesele de protecție a mediului și de sustenabilitate sunt acompaniate de postere informative pentru a crește cultura ecologică - Instituția separă deșeurile organice de toate celelalte - școala nu organizează târguri, concursuri, expoziții din obiecte reciclabile de unică folosință - instituția face parteneriate cu organizațiile de colectare a deșeurilor și echipamentelor electronice pentru a scăpa de echipamentele nenesare (https://ecosave.md/, https://moldrec.md/) - premiile oferite pentru diverse concursuri sunt reutilizabile, calitative, prietenoase mediului Încurajarea la nivel de instituție a practicilor ecologice	

Dimensiuni	Descriere	Referință
	- Instituția face evaluări anuale a amprentei de carbon instituționale - instituția își pune scopuri și își ia angajamente de îmbunătățire a aspectului de mediu și de reducere a amprentei ecologice și de carbon - școala organizează lecții informative cu elevii, părinții, cadrele didactice pe teme de mediu - Instituția instalează parcare pentru biciclete și încurajează deplasarea cu bicicleta dacă aceasta este sigur pentru elevi	
Domeniul 3. MANAGEMENT INSTITUȚIONAL		
3.1. Sistemul educațional	Un sistem educațional eficient într-o școală model ar încorpora o varietate de elemente care să sprijine dezvoltarea holistică a elevilor, să încurajeze excelența academică și să promoveze o cultură a învățării și a inovației, precum: Curriculum relevant și flexibil: un curriculum bine structurat, actualizat, care să răspundă nevoilor și intereselor elevilor. Flexibilitatea în programul de studiu ar permite adaptarea la schimbările din societate și în cerințele de angajare. Tehnologie integrată în învățare: utilizarea tehnologiei în mod strategic pentru a îmbunătăți procesul de învățare și pentru a dezvolta abilități digitale esențiale. Evaluare formativă și informativă: un sistem de evaluare care să promoveze învățarea continuă, oferind feedback regulat și constructiv, atât elevilor, cât și profesorilor. Programe de dezvoltare a competențelor socio-emoționale: integrarea în curriculum a programelor care dezvoltă abilități socio-emoționale, precum empatia, comunicarea eficientă și rezolvarea de probleme. Program extins de activități extracurriculare: oferirea de activități extracurriculare variate, care să sprijine dezvoltarea talentelor și intereselor individuale ale elevilor.	• Curricula adaptabilă • Flexibilitate în alegerea cursurilor • Învățare bazată pe proiecte • Rata de absenteism și abandon școlar • Rezultate academice • Fișe de monitorizare a gradului de utilizare/integrare a TIC-ului • Fișe de feedback • Chestionare de opinie/evaluare • Participarea la programe de formare/dezvoltare a competențelor socio-emoționale. • Orarul Activităților Extracurriculare • Acces și Utilizare a Resurselor Educaționale • Platforma educațională instituțională • Fișe de progres în dezvoltarea holistică a elevilor • Rezultatele evaluărilor de performanță ale profesorilor • Fișe de autoevaluare, evaluare reciprocă • Program de Mentorat și Consiliere

Dimensiuni	Descriere	Referință
	Infrastructură și resurse adecvate: asigurarea unei infrastructuri bine echipate și resurse adecvate pentru a sprijini învățarea, inclusiv biblioteci, laboratoare, echipamente sportive și facilități tehnologice. Abordare holistică a elevului: concentrarea asupra dezvoltării holistice a elevilor, inclusiv aspectele fizice, mentale, sociale și emoționale. Gestionarea performanței și îmbunătățirea continuă: implementarea unui sistem de monitorizare a performanțelor, evaluare periodică și angajament față de îmbunătățirea continuă a proceselor educaționale.	- Regulamentul cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanța personalului angajat - etc.
3.2. Procese instituționale	Planificare - stabilirea obiectivelor instituționale pe termen lung/mediu/scurt și identificarea resurselor necesare pentru a le atinge. Organizare - distribuirea resurselor și a responsabilităților într-un mod eficient pentru a atinge obiectivele stabilite (structura instituțională, administrarea resurselor umane și materiale) Coordonare - asigurarea unei funcționări armonioase a tuturor departamentelor și activităților, printr-un proces eficient de comunicare între diferitele părți ale instituției pentru a evita redundanța și a maximiza eficiența. Conducere - un lider educațional eficient ce inspiră și mobilizează echipa, oferă viziune și facilitează dezvoltarea unei culturi organizaționale pozitive. Control - monitorizarea performanțelor și ajustarea activităților pentru a asigura că instituția se îndreaptă către atingerea obiectivelor sale. Include evaluarea proceselor, rezultatelor academice și feedback-ul pentru îmbunătățire continuă. Evaluare și îmbunătățire continuă - evaluarea constantă a proceselor și rezultatelor, împreună cu angajamentul pentru îmbunătățirea continuă. Colectarea de feedback de la elevi, părinți și personal, precum și ajustări ale strategiilor educaționale. Dezvoltare - promovarea dezvoltării profesionale continue a personalului didactic și administrativ pentru a se asigura procese educaționale calitative.	- Rata de obiective instituționale atinse în perioadele specificate de timp - Gradul în care resursele sunt alocate în concordanță cu prioritățile instituționale stabilite în planificare - Capacitatea instituției de a se adapta la schimbările neprevăzute sau la modificările în obiectivele educaționale - Gradul în care personalul este distribuit eficient pentru a atinge obiectivele stabilite - Rata de utilizare a resurselor materiale (echipamentele, spațiile și materialele didactice) - Evaluarea eficienței comunicării între departamente - Numărul și succesul proiectelor comune - Indicatori de satisfacție a personalului - Rapoartele de progres ale elevilor în comparație cu obiectivele stabilite - Gradul de eficiență în procesele administrative, măsurat prin timpul și resursele implicate - Măsurarea succesului și impactului

Dimensiuni	Descriere	Referință
		schimbărilor și îmbunătățirilor implementate în urma procesului de evaluare și feedback. Procentul de personal care participă la oportunități de dezvoltare profesională continuă. https://mecc.gov.md/sites/default/files/ro_predarea_si_invatarea_de_calitate_1_web_0.pdf
3.3. Parteneriate și colaborări	Proiecte de colaborare și experiențe practice - oportunități pentru proiecte de grup, colaborare și experiențe practice pentru a dezvolta abilități practice și de gândire critică. Comunicare deschisă și colaborare cu părinții - un mecanism eficient de comunicare între școală și părinți pentru a implica familiile în educația copiilor și pentru a crea o comunitate școlară solidă.	- Angajament și participare activă - Proiecte educaționale - Inițiative de voluntariat și responsabilitate socială - Colaborări cu părinții, sectorul privat și Organizații Non-Guvernamentale (ONG-uri) - etc.
3.4. Managementul schimbării și adaptabilitatea	Managementul schimbării și adaptabilitatea reprezintă procesul strategic și sistematic de planificare, implementare și monitorizare a schimbărilor într-o organizație, având drept scop maximizarea beneficiilor și minimizarea rezistenței la modificări. <i>Aspecte cheie</i> Analiza situației actuale: identificarea nevoii de schimbare și evaluarea contextului actual în care organizația își desfășoară activitatea. Stabilirea obiectivelor schimbării: definirea clară a obiectivelor și a direcției pe care organizația dorește să o urmeze prin schimbare. Comunicare eficientă și implicare: comunicarea deschisă și eficientă cu toți membrii organizației pentru a le explica motivul schimbării, beneficiile așteptate și rolul fiecăruia în proces; elaborarea și implementarea Planului de schimbare (etape, resurse și responsabilități necesare pentru implementarea schimbării).	- Angajamentul față de dezvoltarea durabilă și responsabilitatea socială (directive instituționale) - Măsurarea gradului de satisfacție a angajaților - Programe de învățare continuă - Implementarea TIC - Eficiența atingerii obiectivelor schimbării - Planificarea strategică/operațională a schimbării - etc.

Dimensiuni	Descriere	Referință
	Implementarea și monitorizarea: executarea planului de schimbare și monitorizarea constantă a progresului pentru a interveni în cazul unor eventuale probleme sau rezistențe. Gestionarea rezistenței: identificarea și abordarea rezistenței la schimbare prin implicarea și susținerea angajaților, oferindu-le resursele și suportul necesar. Evaluarea și reglarea: evaluarea impactului schimbării și ajustarea planului în consecință, în vederea optimizării procesului. Sustenabilitatea schimbării: implementarea măsurilor pentru a asigura că schimbarea devine parte integrantă a culturii organizaționale și este susținută pe termen lung. <i>Elemente cheie ale adaptabilității:</i> Flexibilitatea în gândire și acțiune: abordarea situațiilor noi cu o mentalitate deschisă și de a lua decizii în funcție de circumstanțe. Învățarea continuă: disponibilitatea de a învăța și de a se dezvolta permanent, adaptându-se la noile informații și tehnologii. Gestionarea stresului și a presiunii: menținerea unui nivel adecvat de rezistență și de a face față presiunilor și stresului asociate schimbărilor.	
3.5. Conformitate cu legislația și regulamentele	Conformitatea cu legislația și regulamentele reprezintă un set de norme și proceduri stabilite pentru a asigura că o instituția de învățământ respectă cu rigurozitate toate legile, regulamentele și standardele aplicabile în domeniul său de activitate. Analiza și actualizarea permanentă a legislației: prezența unui proces constant de analiză și actualizare a legislației și reglementărilor relevante. Implementarea unui sistem de management al conformității: dezvoltarea și implementarea unui sistem de management care să faciliteze identificarea, monitorizarea și respectarea cerințelor legislative și reglementărilor aplicabile. Identificarea și evaluarea riscurilor asociate cu nerespectarea legislației, urmată de dezvoltarea și implementarea de strategii pentru minimizarea acestora. Monitorizarea conformității: pregătirea unor procese și proceduri pentru monitorizarea continuă a conformității cu legile și reglementările în vigoare,	• Standarde de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului https://mecc.gov.md/sites/default/files/o970_din_11_10_13_standarde_spc_0.pdf • Standarde de dotare minimă a cabinetelor școlare în instituțiile de învățământ secundar general https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_dotarecabinetescolaremodiford.419 • Gradul de conformitate legală • Gradul de satisfacție a angajaților Feedback-ul autorităților de reglementare cu procesele de conformitate

Dimensiuni	Descriere	Referință
	inclusiv audituri și evaluări periodice. Colaborare cu autoritățile: stabilirea unui cadru pentru colaborarea eficientă cu autoritățile de reglementare și alte părți interesate în scopul îndeplinirii cerințelor legislative.	• Rezultatele auditurilor interne și externe • Gradul de colaborare cu autoritățile etc.
Domeniul 4. MANAGEMENT FINANCIAR		
4.1. Bugetare	Bugetarea în cadrul managementului financiar reprezintă procesul de elaborare, implementare și monitorizare a unui plan financiar care reflectă estimările de venituri și cheltuieli într-un anumit interval de timp. Asigurarea utilizării eficiente a resurselor financiare disponibile și oferirea unui cadru pentru evaluarea și controlul performanței financiare. Elaborarea, aprobarea și implementarea bugetului: stabilirea obiectivelor financiare și cu estimarea veniturilor și cheltuielilor viitoare, elaborarea bugetului, aprobarea de către conducere și ulterior implementat în cadrul activităților zilnice. Monitorizarea și controlul: bugetul trebuie să fie supus unui proces continuu de monitorizare, în care se compară performanțele reale cu estimările bugetare. Această etapă implică identificarea abaterilor și luarea măsurilor necesare pentru a corecta aceste diferențe. Reproiectarea bugetului în funcție de schimbările condițiilor economice, necesităților instituției.	• Nivelul de eficiență a utilizării resurselor financiare • Gradul de acuratețe a estimării bugetare • Rata de monitorizarea a bugetului • etc.
4.2. Strategia de dezvoltare financiară	Strategia de dezvoltare financiară reprezintă un plan pe termen lung care vizează gestionarea și optimizarea resurselor financiare pentru a atinge obiectivele educaționale stabilite. Aceasta include direcții strategice, acțiuni planificate și politici financiare menite să sprijine creșterea și stabilitatea financiară a instituției de învățământ.	• Eficiența utilizării resurselor financiare • Gradul de diversificare a sursei de venituri • Eficiență în gestionarea financiară - Educație financiară • Investiții strategice • etc.

Dimensiuni	Descriere	Referință
4.3. Planificarea și gestionarea resurselor	Planificarea și gestionarea resurselor presupune procesul de identificare, alocare și utilizare eficientă a resurselor disponibile pentru atingerea obiectivelor organizaționale. Acest proces implică evaluarea nevoilor organizației, stabilirea priorităților, asignarea resurselor adecvate și monitorizarea utilizării acestora în mod strategic.	• Gestionarea veniturilor și cheltuielilor • Procentul bugetului școlii alocat resurselor didactice (manuale, materiale didactice, tehnologie) • etc.
4.4. Atragerea de fonduri	Evitarea dependenței de o singură sursă de finanțare și diversificarea sursele pentru a minimiza riscurile financiare.	• Fonduri atrase • Granturi, finanțări
4.5. Transparență și raportare	Transparența și raportarea financiară sporește încrederea donatorilor, investitorilor, beneficiarilor educaționali, angajaților și altor părți interesate, oferindu-le o imagine clară și detaliată a modului în care organizația gestionează resursele financiare.	• Frecvența raportărilor • Gradul de consistență în structura rapoartelor • Accesibilitatea la rapoarte • Feedbackul beneficiarilor • etc.
Domeniul 5. EVALUARE și DEZVOLTARE		
5.1. Autoevaluarea dezvoltării instituției	Autoevaluarea dezvoltării instituției este procesul complex și cuprinzător care implică evaluarea și analiza diferitelor aspecte ale instituției de învățământ în vederea identificării punctelor forte, a domeniilor de îmbunătățire și a direcțiilor viitoare de dezvoltare. Iată câteva elemente cheie ale autoevaluării dezvoltării instituției: Claritatea și relevanța Misiunii, Viziunii și Valorilor instituției Managementul strategic - evaluarea procesului de elaborare și implementare a strategiilor instituționale. Analiza modului în care obiectivele strategice susțin misiunea și viziunea, și dacă există o aliniere corespunzătoare. Resurse umane - evaluarea competențelor și performanțelor personalului. Analiza capacității de recrutare, dezvoltare și menținere a unei echipe de profesioniști calificați. Infrastructură și resurse materiale - evaluarea infrastructurii fizice și a resurselor materiale ale instituției; analiza dacă acestea sunt adecvate pentru	• Gradul de familiaritate al personalului cu misiunea, viziunea și valorile instituției • Gradul de aliniere a acțiunilor organizaționale cu aceste principii. • Implementarea cu succes a obiectivelor strategice. • Gradul de adaptare la schimbările de mediu. • Îndeplinirea obiectivelor strategice stabilite. • Nivelul de satisfacție al angajaților. • Rata de retenție a personalului. Evaluarea periodică a performanțelor și identificarea punctelor de creștere. • Gradul de utilizare eficientă a

Dimensiuni	Descriere	Referință
	atingerea obiectivelor și pentru oferirea unui mediu de învățare optim și adaptat nevoilor. Procese educaționale și academice - în ce măsură aceste procese sunt eficiente și aliniate cu standardele educaționale. Experiența elevilor - evaluarea și analiza nivelului de satisfacție a elevilor, implicarea lor în activități extracurriculare și sprijinul oferit pentru dezvoltarea lor integrală. Parteneriate și colaborări - impactul colaborărilor asupra dezvoltării instituționale. Tehnologie și inovație - instituția este deschisă la inovație și adoptă tehnologii moderne. Managementul financiar - sustenabilitatea financiară a instituției. Responsabilitate socială și implicarea comunității - analiza impactului pozitiv asupra comunității locale. Monitorizare și evaluare continuă - existența unui sistem eficient de monitorizare și evaluare continuă a performanțelor și a progreselor instituției. Autoevaluarea Resurselor umane și Dezvoltarea personală - analiza programelor de formare și dezvoltare personală și impactul acestora asupra eficienței instituției.	resurselor materiale. • Condițiile fizice ale infrastructurii. • Investițiile în îmbunătățiri. • Rata de absolvire. • Performanța academică a elevilor. • Feedback-ul de la elevi și părinți cu privire la procesul educațional. • Nivelul de satisfacție al elevilor. • Participarea activă la activități extracurriculare. • Gradul de implicare în comunitate. • Numărul și calitatea parteneriatelor dezvoltate. • Impactul pozitiv al colaborărilor asupra ofertei educaționale și resurselor instituționale. • Adoptarea tehnologiilor moderne. Efectele pozitive ale inovațiilor asupra proceselor de învățare; Accesibilitatea tehnologică pentru elevi și personal. • Sustenabilitatea financiară. • Corectitudinea și transparența în gestionarea bugetului. • Diversificarea surselor de finanțare. • Proiecte sociale și comunitare implementate. • Gradul de implicare în problemele locale. Recunoașterea și aprecierea comunității. • Eficiența sistemului de monitorizare și evaluare. • Utilizarea feedback-ului pentru îmbunătățirea continuă. • Participarea la programele de formare și dezvoltare. • Gradul de îmbunătățire a

Dimensiuni	Descriere	Referință
		competențelor și abilităților personalului.
5.2. Evaluarea cadrelor didactice, echipa de conducere	Evaluarea cadrelor didactice și a echipei de conducere este o componentă esențială a asigurării calității în instituțiile de învățământ. Această evaluare nu numai că oferă feedback individual, ci și contribuie la îmbunătățirea globală a proceselor educaționale și a performanțelor instituționale. La evaluarea cadrelor didactice se ține cont de: Performanța academică - rezultatele studenților în clasele respective; progresul academic în raport cu obiectivele stabilite. Metode de predare - observarea lecțiilor pentru evaluarea metodelor de predare; utilizarea tehnologiei în procesul de predare. Implicarea extracurriculară - participarea și contribuția la activități extracurriculare; sprijinirea și încurajarea elevilor în afara sălilor de clasă. Feedback de la elevi și părinți - evaluarea feedback-ului oferit de elevi și părinți; răspunsul la recomandări și întrebările părinților și ale elevilor. Dezvoltare profesională - participarea la programe de formare și dezvoltare profesională; avansarea continuă a calificărilor și competențelor profesionale. Colaborare și comunicare - colaborarea cu colegii în cadrul echipei didactice; comunicarea eficientă cu elevii și părinții. Autoevaluare - autoevaluarea performanțelor și identificarea punctelor de îmbunătățire; dezvoltarea și implementarea planurilor de auto-îmbunătățire. Contribuția la îmbunătățirea programelor de învățământ - participarea la comitetele de evaluare curriculum și programelor de studiu; propuneri de îmbunătățire a metodologiilor și conținuturilor de predare. Evaluarea echipei de conducere Leadership și viziune - calitatea și eficacitatea liderilor în stabilirea viziunii și direcțiilor strategice. Gestionarea resurselor - eficiența în utilizarea resurselor umane și materiale; planificarea și administrarea bugetului școlar. Climatul organizațional - satisfacția și angajamentul personalului; eficiența în promovarea unei culturi organizaționale pozitive. Comunicare și transparență - calitatea comunicării interne și externe; transparența în luarea deciziilor și gestionarea informațiilor.	• Progresele academice înregistrate în rapoartele de evaluare • Gradul de aliniere a echipei cu viziunea școlii • Scorurile de satisfacție ale elevilor • Rapoartele de observații ale colegilor sau ale membrilor echipei de conducere • Existența unui proces formal de autoevaluare • Participarea activă la organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare • Feedback-ul părinților și al comunității asupra performanțelor școlii • Eficiența utilizării resurselor financiare • Gradul de încredere și respect în rândul membrilor echipei • Transparența în luarea deciziilor și comunicarea acestora • Implementarea de practici inovatoare în procesul de învățare și predare • Participarea activă a comunității în activități școlare • etc.

Dimensiuni	Descriere	Referință
	Promovarea dezvoltării personale a personalului - programele de dezvoltare personală oferite angajaților; impactul programelor de formare asupra performanțelor individuale. Relații cu părinții și comunitatea - implicarea și comunicarea cu părinții; proiecte și activități pentru implicarea comunității. Monitorizare și evaluare a performanței școlii - evaluarea performanței academice a școlii; utilizarea datelor pentru îmbunătățirea continuă. Gestionarea situațiilor conflictuale - gestionarea conflictelor și rezolvarea problemelor; reducerea și gestionarea rezistenței la schimbare. Planificare a dezvoltării școlii - strategii și planuri pentru dezvoltarea școlii pe termen lung; implementarea inovațiilor și îmbunătățirilor planificate.	
5.3. Program personalizat de dezvoltare profesională a angajatului	Curriculum personalizat de dezvoltare profesională trebuie să fie adaptat nevoilor individuale ale fiecărui angajat și să ofere oportunități pentru creșterea personală și profesională pe termen lung. Este important ca acest proces să fie un efort colaborativ între angajat, lideri și departamentul de resurse umane pentru a asigura succesul și eficacitatea dezvoltării profesionale.	• Numărul de activități de dezvoltare la care angajatul a participat • Gradul de implicare în seminarii, cursuri, workshop-uri • Îmbunătățirea scorurilor în evaluările de performanță individuale. • etc.
5.4. Feedback și îmbunătățire continuă a practicilor educaționale	Feedback-ul și îmbunătățirea continuă a practicilor educaționale sunt un ciclu vital în procesul educațional. Prin asumarea unui angajament constant față de feedback și adaptabilitate, cadrele didactice și instituțiile de învățământ pot contribui semnificativ la succesul elevilor și la dezvoltarea lor continuă.	• Frecvența și calitatea Feedback-ului • Creșterea performanțelor elevilor • Adaptabilitatea și flexibilitatea în răspuns la Feedback • Evaluarea percepției beneficiarilor educaționali • etc.
5.5. Integrarea tehnologiei în evaluare și dezvoltare	Utilizarea instrumentelor digitale și a platformelor online facilitează, îmbunătățește și personalizează procesele de evaluare și dezvoltare a angajaților și/sau elevilor. Această abordare modernă optimizează colectarea datelor, analiza performanțelor și furnizează resurse pentru dezvoltarea continuă. În acest sens, se recomandă implementarea:	• Numărul de angajați care utilizează platformele tehnologice pentru evaluare și dezvoltare • Cantitatea de date colectate prin intermediul platformelor tehnologice • Sondaje de satisfacție care măsoară nivelul de mulțumire a angajaților

Dimensiuni	Descriere	Referință
	Platformelor de evaluare online Sisteme de Feedback 360 de grade Dezvoltarea unei imagini complete a competențelor individuale Portofolii electronice Software-uri de evaluare a competențelor Cursuri de dezvoltare online Aplicații de Coaching și Mentorat online Analiza datelor și machine learning Platforme de colaborare online	• Procentul de angajați care finalizează cu succes traininguri online • Creșterea gradului de obiectivitate în evaluarea performanței individuale • etc.
5.6. Cercetare și inovație	În contextul unei școli model, cercetarea și inovația asigură calitate și eficiență educației, îmbunătățește procesele didactice și pregătirea elevilor pentru cerințele societății contemporane. Inovația în Școala model e posibilă prin: Implementarea metodelor de predare inovatoare Dezvoltarea programelor educaționale inovative Utilizarea TIC (inovațiilor) pentru îmbunătățirea proceselor educaționale Promovarea educației bazate pe proiecte și experiențiale Inițiative și proiecte de cercetare la nivel instituțional Promovarea culturii de cercetare și inovație etc.	• Performanța medie la testele standardizate în comparație cu mediile naționale și internaționale • Eficiența instrumentelor TIC în îmbunătățirea participării și performanțelor elevilor • Numărul de proiecte educaționale inovatoare implementate în școală • Impactul proiectelor asupra dezvoltării abilităților practice și critice ale elevilor • etc. European Commission. (2012). Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/rethinking-education-2012_en.pdf
5.7. Recompense și recunoaștere	Într-o școală model, implementarea unui sistem eficient de recompense și recunoaștere motivează și încurajează performanța atât a elevilor, cât și a personalului didactic. Implementarea unui sistem variat de recompense pentru performanțe academice, sportive, artistice și comportament exemplar; recunoașterea	• Frecvența utilizării sistemelor de recompense • Efectul recompenselor asupra performanței academice • Impactul inițiativelor inovatoare • Recunoaștere în comunitate

Dimensiuni	Descriere	Referință
	rezultatelor academice remarcabile; aprecierea inițiativelor și proiectelor educaționale inovatoare sunt doar câteva acțiuni cheie ce ar valorifica un management educațional eficient.	• etc.

6. Activități practice în natură pentru orele de educație sustenabilă și pentru mediu.

6.1. Grădinărit școlar

Dacă teritoriul școlii permite se poate de amenajat o seră pentru creșterea legumelor, verdețurilor, ierburilor. Fără seră se poate de amenajat un teritoriu de 15-25 m² în care să se crească anumite plante comestibile, cu folosirea practicilor sustenabile de grădinărit (mulcire, combinarea speciilor).

În activitatea de grădinărit e recomandat de inclus elevii de toate vârstele, prin folosirea grădinii ca instrument pedagogic (educația antreprenorială, educația pentru societate, biologie, matematică, ed. tehnologică etc)

Poză din proiectul [Grădina Școlară](#).

6.2. Pepiniera școlară

O alternativă la grădina/sera școlară este pepiniera.

Aceasta presupune că împreună cu elevii toamna se colectează semințe din parcuri, păduri, grădina botanică. Semințele se separă, se germinează în păhăruțe aparte sau în pepenieră săpată în sol undeva pe teritoriul școlii. Activitatea e bine să fie realizată cu suportul profesorilor de biologie, geografie. Pentru mai multe detalii despre recoltarea semințelor, vedeți [articolul](#).

6.3. Hotel de insecte

Hotelul de insecte este un spațiu, din diferite materiale care găzduiesc diverse specii de insecte pe timpul iernii, creat cu scopul protecției mediului, unde pot fi întreținute diferite specii de insecte: albine (specii, care nu sunt periculoase pentru elevi); buburuze, furnici, gândaci, care consumă păduchi de frunze, căpușe, melci, viermi și omizi, contribuind astfel la protecția plantelor cultivate. Atragerea a mai multor specii de insecte polenizatoare are efecte benefice, atât prin roadă sporită a plantelor, cât și asigură conservarea biodiversității.

Potrivit Hotărârii Ministerului Sănătății nr.21 din 29-12-2005 privind aprobarea și implementarea regulilor și normelor sanitaro-epidemiologice de stat „Igienă instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal” alin.15, elevii sunt încurajați să participe la lucrări utile din punct de vedere social, inclusiv amenajarea grădinilor școlare.

[Ghid creare hotel de insecte](#), pagina 26, capitol Hotel de insecte

7. Procesul psihopedagogic

Procesul psihopedagogic într-o școală model implică o abordare holistică și integrată a educației, care se concentrează atât pe dezvoltarea academică, cât și pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor. Acest proces are ca scop crearea unui mediu de învățare stimulant și susținător, în care fiecare elev să-și poată atinge potențialul maxim.

Iată câteva aspecte cheie ale procesului psihopedagogic într-o școală model:

1. Planificarea și organizarea curriculumului: Curriculumul este conceput pentru a fi coerent, relevant și adaptat nevoilor și intereselor elevilor. Se iau în considerare standardele educaționale, dar și metodele și resursele inovatoare pentru a asigura o învățare eficientă și captivantă.

2. Metode de predare inovatoare: Utilizarea unor metode de predare inovatoare și interactive poate stimula interesul și angajamentul elevilor în procesul de învățare. Aceste metode pot include utilizarea tehnologiei, activități practice, proiecte de grup și colaborare.

3. Evaluarea formativă și sumativă: Evaluarea este un element esențial al procesului psihopedagogic. Se utilizează diverse instrumente și tehnici de evaluare pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a oferi feedback individualizat și orientări pentru îmbunătățirea performanțelor. O școală model ar trebui să utilizeze metode de evaluare autentică, care să măsoare competențele și abilitățile practice ale elevilor, în loc de evaluări bazate exclusiv pe teste standardizate.

4. Suport individualizat: Într-o școală model, se acordă o atenție deosebită nevoilor individuale ale elevilor. Se oferă sprijin suplimentar și intervenții personalizate pentru a asigura succesul tuturor elevilor, indiferent de nivelul lor de performanță sau de nevoile speciale.

5. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale: Într-o școală model, se pune accent pe dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor, cum ar fi empatia, comunicarea eficientă, rezolvarea de probleme și luarea deciziilor responsabile. Aceste abilități sunt considerate esențiale pentru succesul pe termen lung al elevilor în viață.

6. Resurse și facilități adecvate: O școală model ar trebui să ofere resurse și facilități adecvate pentru a sprijini procesul de învățare, cum ar fi laboratoare bine echipate, biblioteci, tehnologie modernă și spații de învățare flexibile.

7. Colaborarea între cadrele didactice, elevi și părinți: Într-o școală model, există o colaborare strânsă între cadrele didactice, elevi și părinți. Comunicarea deschisă și transparentă este promovată pentru a asigura o implicare activă a tuturor părților implicate în procesul educațional. O școală model ar trebui să promoveze implicarea activă a părinților, comunității locale și a altor parteneri educaționali în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor.

Este important de menționat că fiecare școală model poate avea propriile sale caracteristici și priorități, dar în general, se urmărește crearea unui mediu de învățare stimulant și susținător, în care fiecare elev să poată atinge succesul academic și personal.

7.1. Metode de predare inovatoare

Metodele de predare inovatoare și interactive sunt abordări educaționale care implică utilizarea tehnologiei și a strategiilor creative pentru a îmbunătăți procesul de învățare și a stimula angajamentul și participarea elevilor. Aceste metode se concentrează pe crearea unui mediu de învățare interactiv, în care elevii sunt implicați activ în procesul de descoperire și construire a cunoștințelor.

Metodele de predare inovatoare și interactive se bazează pe principiul că elevii învață cel mai bine atunci când sunt implicați în activități practice, când pot explora și experimenta, când pot colabora cu colegii și când pot aplica cunoștințele în contexte reale. Aceste metode încurajează gândirea critică, rezolvarea de probleme și dezvoltarea abilităților practice necesare în lumea reală.

Există o varietate de metode de predare inovatoare care pot fi utilizate în procesul de învățare. Unele dintre acestea includ:

1. Metoda flipped classroom: Această metodă implică inversarea rolurilor tradiționale ale profesorului și elevului. Elevii își studiază materialul acasă, iar în timpul orelor de clasă se concentrează pe activități practice, discuții și colaborare.

2. Metoda învățării bazate pe proiecte: Această metodă implică implicarea elevilor în proiecte practice, în care ei aplică cunoștințele și abilitățile într-un context real. Aceasta promovează înțelegerea profundă și dezvoltarea abilităților practice.

3. Metoda învățării colaborative: Această metodă implică lucrul în grupuri mici, în care elevii colaborează pentru a rezolva probleme și a-și împărtăși cunoștințele. Aceasta promovează dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare.

4. Metoda învățării bazate pe jocuri: Această metodă implică utilizarea jocurilor și activităților interactive pentru a facilita învățarea. Aceasta poate fi o modalitate distractivă și captivantă de a stimula interesul elevilor și de a-i implica activ în procesul de învățare.

Este important ca profesorii să exploreze și să adapteze metodele în funcție de nevoile și interesele elevilor, pentru a crea un mediu de învățare stimulant și eficient. Utilizarea tehnologiei în clasă, cum ar fi tabletele, computerele sau dispozitivele mobile, pentru a accesa resurse educaționale online, pentru a crea prezentări interactive sau pentru a colabora în proiecte online.

7.2. Evaluarea formativă și sumativă

Evaluarea formativă se referă la procesul de monitorizare și evaluare continuă a progresului elevilor pe parcursul învățării. Aceasta are loc pe tot parcursul procesului de învățare și are scopul de a oferi feedback și de a ghida elevii în direcția corectă. Evaluarea formativă poate include teste orale și scrise, observații, discuții și activități practice. Scopul principal al evaluării formative este de a identifica punctele tari și punctele slabe ale elevilor și de a le oferi oportunități de îmbunătățire continuă.

Pe de altă parte, evaluarea sumativă se referă la evaluarea finală a cunoștințelor și abilităților acumulate de elevi la sfârșitul unui anumit interval de timp sau la finalul unui curs sau unitate de învățare. Aceasta poate include teste scrise, examene, proiecte și prezentări. Scopul evaluării sumative este de a evalua nivelul de înțelegere și de a atribui o notă sau o calificare finală.

Ambele metode de evaluare sunt importante în procesul de învățare. Evaluarea formativă oferă feedback în timp real și permite elevilor să-și îmbunătățească performanța pe măsură ce învață, în timp ce evaluarea sumativă oferă o evaluare finală a cunoștințelor și abilităților acumulate. Este important ca profesorii să utilizeze ambele metode în mod echilibrat pentru a obține o evaluare cuprinzătoare a performanței elevilor și pentru a le oferi oportunități de dezvoltare continuă.

7.3. Suport individualizat

Suportul individualizat pentru elevi în instituțiile de învățământ poate fi acordat în mai multe modalități:

Instituțiile de învățământ pot efectua evaluări inițiale pentru a identifica nevoile individuale ale elevilor. Aceasta poate include evaluări cognitive, evaluări ale abilităților de învățare sau evaluări ale nevoilor speciale.

Pe baza evaluărilor inițiale, se pot crea planuri de învățare individualizate pentru fiecare elev. Aceste planuri pot include obiective specifice, strategii de învățare adaptate și resurse suplimentare.

Instituțiile de învățământ pot oferi sesiuni de tutoriat sau consiliere individuală pentru elevi. Aceste sesiuni pot fi destinate clarificării conceptelor, rezolvării problemelor sau oferirii de sprijin emoțional.

Profesorii pot adapta materialele și metodele de predare pentru a se potrivi nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate include utilizarea tehnologiei, materiale suplimentare sau strategii de învățare diferite.

Instituțiile de învățământ pot colabora cu părinții și specialiștii (de exemplu, psihologi, logopezi) pentru a oferi suport individualizat elevilor. Aceasta poate implica întâlniri periodice, schimb de informații și coordonare a eforturilor.

Este important ca instituțiile de învățământ să fie flexibile și să adapteze suportul individualizat în funcție de nevoile și progresul fiecărui elev. Comunicarea și colaborarea între profesori, părinți și specialiști sunt cheia pentru a asigura un suport eficient și adecvat pentru fiecare elev.

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=79893&lang=ro

Bibliografie

1. Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului. (aprobat prin Ordinul ME nr. 970 din 11.10.2013, pagina WEB a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:
http://mecc.gov.md/sites/default/files/o970din_11_10_13_standarde_spc_0.pdf
2. Standardele minime de dotare a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor cu mijloace TIC (aprobat prin Ordinul ME nr. 581 din 24.06.2015, pagina WEB a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:
http://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_581_din_24_06_2015_standarde_de_dotare.pdf
3. Hotărârea Ministerului Sănătății și Protecției Sociale Nr. 21 din 29.12.2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat "Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal":
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=317324>
4. Hotărârea Guvernului Nr. 819 din 01.07.2016 privind Cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor,
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=365720>
5. Legea securității și sănătății în muncă Nr. 186 din 10.07.2008,
<http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=328774&lang=1>
6. NCM G.01.02:2015 Proiectarea și montarea instalațiilor electrice în clădirile locative și sociale <https://ednc.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/NCM-G.01.02-2015.pdf>
7. Hotărârea de Guvern nr. 21 / 2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat "Igiena instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal" ([link](#))

8. Accessible Components for the Built Environment: Technical Guidelines embracing Universal Design - UNICEF Accesibility Recomendations [view_file.cfm \(undp.org\)](#)

